

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**VIII Всеукраїнської студентської
науково-практичної інтернет-конференції**

**«РОМАНО-ГЕРМАНСЬКІ МОВИ В
СУЧАСНОМУ МІЖКУЛЬТУРНОМУ
ПРОСТОРІ»,**

*присвяченої 100-річчю ДЗ «Луганський національний
університет імені Тараса Шевченка»*

Полтава-Старобільськ

2021

**Збірник матеріалів VIII Всеукраїнської студентської науково-практичної інтернет- конференції
«Романо-германські мови в сучасному міжкультурному просторі»**

**Міністерство освіти та науки України
Державний заклад «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»**

Кафедра романо-германської філології ЛНУ

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
VIII Всеукраїнської студентської науково-практичної
інтернет-конференції**

**«РОМАНО-ГЕРМАНСЬКІ МОВИ В СУЧАСНОМУ
МІЖКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ»,**

*присвяченої 100-річчю ДЗ «Луганський національний
університет імені Тараса Шевченка»*

Полтава – Старобільськ

2021

УДК [811.11+811.13]:316.776

Рецензенти:

- Дмитренко В.І.* - доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри всесвітньої літератури та російського мовознавства ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».
- Кобзар О.І.* - доктор філологічних наук, професор кафедри ділової іноземної мови Полтавського університету економіки і торгівлі.

Збірник матеріалів VIII Всеукраїнської студентської науково-практичної інтернет-конференції «Романо-германські мови в сучасному міжкультурному просторі», присвячений 100-річчю ДЗ «Луган. нац. ун-тет імені Тараса Шевченка» (16 квітня 2021 року, Полтава – Старобільськ) / за заг. ред. О.М. Биндас ; Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». – Старобільськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2021. – 126 с.

До збірника ввійшли матеріали VIII Всеукраїнської студентської науково-практичної інтернет-конференції «Романо-германські мови в сучасному міжкультурному просторі».

Збірник розрахований насамперед на молодих науковців, магістрантів та студентів закладів вищої освіти.

*Рекомендовано до друку вченою радою факультету іноземних мов ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»
(протокол №8 від 23.03. 2021 року)*

© Колектив авторів, 2021
© ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2021

ЗМІСТ

Секція 1. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОМАНО – ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА 9

1. **Аллахвердієва Ш.Б.**
МОЛОДЕЖНЫЙ ДИСКУРС КАК ОСОБЕННЫЙ ВИД
ДИСКУРСА
2. **Гінцар В.А.**
IT TERMS USED IN INTERNATIONAL TRADE
3. **Гречишкіна К.Д.**
КОНЦЕПТУАЛЬНА НАПОВНЕНІСТЬ АНГЛІЙСЬКИХ
ІДИОМ ІЗ ЗООКОМПОНЕНТОМ
4. **Любич-Терещенко А.С.**
СПЕЦИФІКА ВЖИВАННЯ АНГЛІЙСЬКИХ
ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ
5. **Орлова М.С.**
АНГЛІЦИЗМИ АБО УКРАЇНСЬКІ СЛОВА,
ЗАПОЗИЧЕНІ З АНГЛІЙСЬКОЇ
6. **Помазан І.С.**
СФЕРИ ФУНКЦІОНУВАННЯ НЕОЛОГІЗМІВ В
АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ
7. **Сошнікова А.В.**
ЛІНГВО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРИСЛІВ'ІВ
ТА ПРИКАЗОК З ЗООНІМІЧНИМ КОМПОНЕНТОМ
8. **Халімон О.Г.**
ЛЕКСИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ СУСПІЛЬНО-

ПОЛІТИЧНИХ АНГЛОМОВИХ ТЕКСТІВ

9. **Чугаєва М.С.**
ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ БІБЛІЙНИХ
ТЕКСТІВ НА ОСНОВІ 119 ПСАЛМА
10. **Шубіна Н.В.**
ЖАНРОВО-СТИЛЬОВІ ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО
ФРАНЦУЗЬКОГО ПІСЕННОГО ЖАНРУ
МОЛОДІЖНОГО СПРЯМУВАННЯ НА ОСНОВІ
ПІСЕНЬ STROMAE

Секція 2. СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ПРОСТОРІ **38**

1. **Внукова А.І.**
ЗАСОБИ ПОДОЛАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ БАР'ЄРІВ
2. **Калтишев К.О.**
СУЧАСНИЙ ІНТЕРНЕТ СЛЕНГ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
3. **Максимюк О.Ю.**
СЕМАНТИКО-ФУНКЦІЙНИЙ ТА ПОРІВНЯЛЬНИЙ
АСПЕКТИ МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ
УКРАЇНСЬКОЮ ТА АНГЛІЙСЬКОЮ МОВАМИ ЯК
ЗАСОБУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ
4. **Черняд'єва В.В.**
АНГЛІЙСЬКИЙ РЕКЛАМНИЙ ДИСКУРС НА
МАТЕРІАЛІ ТЕКСТІВ У МЕРЕЖІ ІНСТАГРАМ

Секція 3. СВОЄРІДНІСТЬ РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ **49**

1. **Кононова А.В.**
СВОЄРІДНІСТЬ ЖІНОЧИХ ЦІННОСТЕЙ

Збірник матеріалів VIII Всеукраїнської студентської науково-практичної інтернет- конференції
«Романо-германські мови в сучасному міжкультурному просторі»
**ВІКТОРІАНСЬКОЇ ЕПОХИ У РОМАНАХ «ГОРДІСТЬ
ТА УПЕРЕДЖЕННЯ» І «ЕММА» ДЖЕЙН ОСТІН**

2. **Решетник О.Ю.**
ДОСВІТ МЕТАТЕКСТУАЛЬНОСТІ ЯК ТЕОРИТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ЛІТЕРАТУРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
3. **Сідельнікова М.Л.**
МАНЕРА МОВЛЕННЯ ЯК ЗАСІБ ПСИХОЛОГІЧНОЇ МАНІПУЛЯЦІЇ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ «МОВЧАННЯ ЯГНЯТ» Т. ХАРРІСА)
4. **Токуєва Н.В.**
СПЕЦИФІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ІДИОСТИЛЮ АННІ ГАВАЛЬДИ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ «КОВТОК СВОБОДИ» («L'ÉCHARRÉE BELLE»))
5. **Хорольська Д.С.** АВТОРСЬКИЙ СТИЛЬ ДЕНА БРАУНА У ТВОРІ «КОД ДА ВІНЧІ»

**Секція 4. ІНОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ
ІНОЗЕМНИХ МОВ**

65

-
1. **Баранов О.Г.**
ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ЇХ ВПЛИВ НА НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

2. **Безрукова Н.В.**
АВТЕНТИЧНЕ КОМУНІКАТИВНО-ОРІЄНТОВАНЕ
НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
3. **Веренікіна В.В.**
СУЧАСНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ФРАЗОВИХ ДІЄСЛІВ
В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ
4. **Гребенюк А.В.**
ОСОБЛИВОСТІ ТЕСТУВАННЯ ЯК МЕТОДУ
КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ
5. **Кацевалова К.А.**
СУТНІСТЬ КОМУНІКАТИВНОЇ КАТЕГОРІЇ
«ТОЛЕРАНТНІСТЬ» В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ
6. **Ладика О.В.**
ЛІНГВОДИДАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ПІСЕНЬ У
ВИВЧЕННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
7. **Лихачова В.О.**
СУЧАСНІ МЕТОДИ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У
НАВЧАННІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ
8. **Макогон В.І.**
КРИТЕРІЇ ВІДБОРУ АВТЕНТИЧНИХ ТЕКСТІВ У
СПРИЙНЯТТІ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ІНФОРМАЦІЇ
9. **Мінін М.О.**
ПОНЯТТЯ МЕДІАГРАМОТНОСТІ ТА
МЕДІАКОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ
10. **Могіль А.К.**
THE USE OF MOBILE APPLICATIONS IN LEARNING

11. **Назарова І.В.**
ВАЖЛИВІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОЄКТНОЇ
МЕТОДИКИ ПРИ ВИВЧЕННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
12. **Селіверстов Д.А.**
ВИКОРИСТАННЯ МОБІЛЬНИХ ДОДАТКІВ ЯК
ДОДАТКОВЕ ДЖЕРЕЛО ВИВЧЕННЯ РОМАНО-
ГЕРМАНСЬКИХ МОВ
13. **Скороход Д.С.**
ЧИТАННЯ ЯК ДОПОМІЖНИЙ ЗАСІБ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ УЧНІВ З ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
14. **Скороход Д.С.**
СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ РЕСУРС
ПІЗНАННЯ НЕОЛОГІЗМІВ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ
МОВИ
15. **Стоволоса Ю.В.**
ЛІНГВІСТИЧНІ, КОМУНІКАТИВНІ ТА
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МОНОЛОГІЧНОГО
МОВЛЕННЯ
16. **Стрельцова В.Е.**
ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ОНЛАЙН ІГОР
ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ УРОКІВ
НІМЕЦЬКОЇ МОВИ
17. **Холошина І.І.**
МЕТОД ПРОЄКТІВ В ІСТОРИЧНОМУ АСПЕКТІ

18. **Чучманова К.В.**
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ
ГРАМАТИЧНИХ НАВИЧОК ПРИ ВИВЧЕННІ
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

19. **Школьна Н.І.**
ПОНЯТТЯ «ЧИТАННЯ» ЯК ВИДУ МОВЛЕННЄВОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ В МЕТОДИЦІ ВИКЛАДАННЯ
ІНОЗЕМНИХ МОВ: СУЧАСНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ
ЧИТАННЮ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

Аллахвердієва Ш.Б., студентка
Науковий керівник – Мінаєва Е.В.,
ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»
м. Полтава-Старобільськ, Україна

МОЛОДЕЖНЫЙ ДИСКУРС КАК ОСОБЕННЫЙ ТИП ДИСКУРСА

Современный дискурс занимает ведущее место в лингвистической науке, в частности, в лингвопрагматике. Говорящие всегда манипулируют поверхностными структурами, словами, фразами, прагматической информацией из контекста, а также социальными и культурными данными.

Одной из разновидностей дискурса, которая представляет значительный интерес для современной лингвистики, является именно молодежный дискурс, так как будучи культурным феноменом, он исследуется в рамках разговорной речи с целью выявления развития языка любой страны в целом. Как писал В. В. Химик, «изучение языка молодежи очень важно, ибо дает представление не только об особенностях и условиях становления средней языковой личности, но и о глобальных перспективах развития национального языка: тенденции в речи молодых могут стать языковыми реалиями будущего» (Химик, 2004, с. 10). Данную мысль подтверждает и Ж. Е. Бекжанова, которая говорит о том, что «господство элементов молодежной речи и его эмблем – очевидная тенденция в большинстве сфер функционирования национального языка, начиная с языка масс-медиа и завершая художественной литературой, интернет-коммуникацией. Язык меняется по мере того, как меняется молодежный стиль, многие языковые тенденции берут свое начало из молодежного словотворчества, заимствуются благодаря своей меткости и актуальности...» (Бекжанова, 2017, с. 6). И действительно,

сьогодня молодежний дискурс все чаще проникает в сферу общения, особенно в электронной коммуникации, СМИ и телевидении.

Но несмотря на такое широкое употребление языка молодежи в современном мире, особенности молодежного дискурса еще недостаточно изучены, что и обуславливает актуальность исследования.

Дискурс называют «погруженным в жизнь» текстом, который изучается вместе с теми жизненными формами, которые его формируют: интервью, репортажи, социальная жизнь, неформальные дружеские беседы и т.п. Именно поэтому дискурс нужно исследовать в прагматическо-ситуативном, ментальном и других контекстах. Прагматическо-ситуативный аспект такого исследования заключается в изучении связности дискурса, его коммуникативной адекватности; ментальный аспект предусматривает изучение влияния этнографических, социокультурных и психологических условий на стратегии генерации и понимания дискурсов в «живом общении» (Штерн, 1998, с. 87). Таким образом, дискурс – это не просто языковое/речевое формообразование, которое сложнее отдельного предложения, а тотальное культурное явление: результат и фактор коммуникации, переплетение языковых взаимодействий агентов коммуникации, живая среда общения, которая, как известно, создает новые физические действия, ментальные и психические продукты.

На современном этапе развития лингвистики между исследователями не имеется общего мнения, что же должно называться дискурсом. Так, например, А. Н. Мороховский отмечает, что дискурс – это «последовательность взаимосвязанных высказываний» (Мороховский, 1989, с. 5), а В. А. Звегинцев понимает под дискурсом «два или несколько предложений, которые находятся друг с другом в неразрывной связи» (Звегинцев, 1976, с. 170).

Французский лингвист П. Серю говорит о дискурсе, как о любом конкретном высказывании. По мнению исследователя, дискурс – это единица, которая по своему размеру является большей, чем фраза, то есть это высказывание в глобальном смысле (Серю, 2001). В. В. Красных отмечает узкое и широкое понимание дискурса. В узком понимании, дискурс – «это проявление речевой деятельности в разговорно-бытовом языке, которое представляет собой обмен репликами без особенного речевого замысла». В широком понимании,

по мнению автора, дискурс трактується як «проявление речевых возможностей отдельной личности..., как система коммуникации» (Красных, 2001, с. 200).

Некоторые лингвисты (В. Е. Чернявская, Л. Ф. Компанцева, О. С. Кубрякова и др.) сводят различные истолкования дискурса к двум основным трактовкам: «конкретное коммуникативное событие, которое фиксируется в письменных текстах и устной речи, что осуществляется в определенном когнитивно и типологически обусловленном коммуникативном пространстве, совокупность тематически соотнесенных текстов» (Чернявская, 2009).

Существуют и другие определения дискурса. Например, по мнению В. Г. Борботько, дискурс – это текст, который состоит из языковых коммуникативных единиц – предложений и их объединений, находящихся в непрерывной смысловой связи, что позволяет воспринимать его как единое образование. Автор подчеркивает тот факт, что текст, как языковой материал, не всегда представляет собой связную речь, то есть дискурс. Текст понятие более обобщённое, нежели дискурс. Дискурс всегда является текстом, но обратное утверждение не является правильным (Борботько, 1989). Таким образом, не каждый текст мы можем назвать дискурсом.

Как утверждает Г. Г. Почепцов, «дискурс – это уже не чисто лингвистическая структура, а социолингвистическая. Он должен отвечать нормам языковой ситуации, коммуникативной ситуации и социальной ситуации. Дискурс – это языковая действительность, которая возложена на социальные координаты» (Почепцов, 1999, с. 99). Как видим, исследователь при изучении дискурса делает акцент на те явления лингвистической вариативности, что обусловлены социальными факторами (класс, пол, этнический тип). Таким образом, функционирование и вариативность языка в реальной жизни обусловили изучение различных социальных типов дискурса – профессиональных (медицинских, технических, юридических, политических и т.п.); гендерных (мужских и женских); этнических (европейских, латиноамериканских, азиатских и т.д.); возрастных (детских, молодежных) и т.п.

Как мы уже говорили в начале данной статьи, для современной лингвистики значительный интерес представляет именно молодежный дискурс, который, по мнению А. А. Усмановой, «олицетворяет

социально-обусловленную организацию системы получения, восприятия, дифференциации информации, обмена ней, а также реализации коммуникативного взаимодействия индивидов, как членов определенной социальной группы в возрасте от 16 до 29 лет» (Усманова, 2011, с. 72).

По мнению Е. В. Атаевой, молодежный дискурс – это «сложное социолингвистическое явление, своеобразный культурный концепт, который включает в себя определенные представления о возрасте и особенностях речевого поведения молодых людей как части современного общества» (Атаева, 2009, с. 206). При этом исследовательница отмечает, что особым элементом молодежного дискурса является ее специфический подъязык – сленг. Молодежный сленг – это совокупность постоянно трансформирующихся языковых средств высокой экспрессивной силы, которая используется в общении между молодыми людьми, что находятся в дружеских, фамильярных отношениях, и выступает средством внутригруппового общения (Науменко, 2013, с. 228).

Л. В. Шумейко молодежным дискурсом называет «совокупность речевых практик молодежи в различных ситуациях общения» (Шумейко, 2020, с. 96). Такими ситуациями могут быть учеба, работа, досуг, социальные коммуникации и т.п. Автор в своей публикации делает акцент на том, что для современного молодежного дискурса характерным является употребление большого количества англицизмов, поскольку глобальная сеть интернет, через которую действуют многочисленные социальные сети, свобода перемещения и возможность путешествовать по миру, существование и деятельность молодежных международных организаций, господство английского языка как международного – это все те факторы, которые наиболее влияют на современный молодежный дискурс и формируют его.

Ж. Е. Бекжанова в своем исследовании выявляет следующие специфические черты молодежного дискурса:

- отказ от высокого стиля общения (снижение стиля);
- игровое поведение коммуникантов;
- карнавализация (осмеяние существующей культуры и отношений) и высока экспрессивность речи (Бекжанова, 2017, с. 43).

Частотность употребления сниженной лексики в молодежной речи связывается с присущим для данной возрастной категории

альтернативным способом познания мира и формой мышления, в которых постоянно происходят метафорично-метонимические трансформации. Стилистически сниженные языковые единицы являются средством самовыражения молодежи и противопоставления более взрослой категории социума через кодирование информации с помощью неспецифической фонетики, морфологии и синтаксиса.

В молодежном дискурсе осмысленно-умышленное употребление сниженных элементов, бесспорно, придает речи коммуникативные паттерны конкретности, выразительности и образности, делает высказывания необычными и отличительными от общепринятых штампов и клише, а также маркирует настроение, эмоции и чувства собеседников.

За словами А. А. Тараненка, языковой портрет современной молодежи характеризуется следующими признаками:

1) массовое насыщение текста сниженными и субстандартными единицами как проявление языковой раскованности и бравады;

2) стилистика пародирования, ироничного высмеивания того, о чем до сих пор принято было говорить если не в почтительном, то по крайней мере в стилистически нейтральном тоне (Тараненко, 2002, с. 37).

В свою очередь, Н. А. Потребва называет следующие особенности молодежного дискурса:

1) употребление американизмов, англицизмов и фразеологизмов;

2) употребление значительного количества жаргонных выражений;

3) применение различных вариантов сокращений;

4) употребление мемов, юмористических комментариев;

5) наличие различных грамматических ошибок (Потребва, 2018, с. 208 – 209).

Таким образом, молодежный дискурс подобен его носителям: он свободный, резкий, громкий, дерзкий. Язык молодежи отображает внутреннее стремление молодых людей вести яркий образ жизни. Если говорить об источниках пополнения лексического запаса молодежного дискурса, то можно подчеркнуть увеличение

заимствований из английского языка, а также слов, связанных с поп-индустрией и компьютерными технологиями.

Список литературы

1. Атаева Е. В. О некоторых направлениях исследования языка молодежи: к постановке проблемы / Е. В. Атаева // Вестник Ивановского государственного химико-технологического университета. – 2009. – С. 204 – 209.
2. Бекжанова Ж. Е. Молодежный дискурс: сущность, функции, форматы / Ж. Е. Бекжанова. – М.: ФЛИНТА; Наука, 2017. – 280 с.
3. Борботько В. Г. Элементы теории дискурса / Борботько В. Г. – Грозный, 1989. – 81 с.
4. Звегинцев В. А. Предложение и его отношение к языку и речи / В. А. Звегинцев. – М.: МГУ, 1976. – 170 с.
5. Кох В. А. Предварительный набросок дискурсивного анализа семантического типа / В. А. Кох // Новое в зарубежной лингвистике. – М., 1978. – С. 163.
6. Красных В. В. Основы психолингвистики и теории коммуникации: курс лекций / В. В. Красных. – М.: Гнозис, 2001. – С. 200 – 201.
7. Мороховский А. Н. К проблеме текста / А. Н. Мороховский // Текст и его категориальные признаки: Сб. науч. тр. – К.: КГПИИЯ, 1989. – С. 5 – 8.
8. Науменко Л. М. Молодіжний сленг – реалії сьогодення / Л. М. Науменко. – 2013. – С. 227 – 230.
9. Потреба Н. А. Функціонування молодіжного дискурсу в просторі Інтернет-комунікацій / Н. А. Потреба // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Філологія». – 2018. – Вип. 79. – С. 206 – 211.
10. Почепцов Г. Г. Теорія комунікації / Г. Г. Почепцов. – 2-ге вид., доп. – К.: ВЦ «Київський університет», 1999. – 308 с.
11. Серио П. Анализ дискурса во французской школе: дискурс и интердискурс / П. Серио // Семиотика: антология. – М.: Академический проект, 2001. – С. 549 – 562.

12. Тараненко О. О. Колоквіалізація, субстантивізація та вульгаризація як характерні явища стилістики сучасної української мови (з кінця 1980-х рр.) / О. О. Тараненко // Мовознавство. – 2002. – № 4 – 5. – С. 34 – 39.

13. Усманова А. А. Лінгвопрагматика у молодіжному дискурсі: монографія / А. А. Усманова. – Київ: Видав. центр ім. Каразіна, 2011. – С. 72.

14. Химик В. В. Язык современной молодежи / В. В. Химик // Современная русская речь: состояние и функционирование: Сборник аналитических материалов. – СПб.: Филологический факультет СПбГУ, 2004. – С. 7 – 66.

15. Чернявская В. Е. Лингвистика текста: поликодовость, интертекстуальность, интердискурсивность: учеб. пособие / В. Е. Чернявская. – М.: Книжный дом «Либроком», 2009. – С. 73.

16. Штерн І. Б. Вибрані топіки та лексикон сучасної лінгвістики. Енциклопедичний словник / І. Б. Штерн. – К.: АртЕк, 1998. – 336 с.

17. Шумейко Л. В. Функціонування запозичених з англійської мови слів у сучасному молодіжному дискурсі / Л. В. Шумейко, Ю. С. Максименко // Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія». – Острог: Вид-во НаУОА, 2020. – Вип. 10 (78). – С. 96 – 99.

Gintsar V.A., student

Shalatska H.M., PhD, Associate professor

Kryvyi Rih National University, Kryvyi Rih

IT TERMS USED IN INTERNATIONAL TRADE

Information technology is a powerful force in the business world, and it affects all spheres of contemporary life. IT terminology is related to using computers, electronic devices, and other technology to manage a large amount of data. Large companies have entire departments focused on managing IT that is shows how much businesses depend on technology these days.

Many confusing words and acronyms are used when referring to technology in the field of international trade. The aim of the work is to

consider IT terms and their definitions related to business, e-commerce, advertisements, and international trade.

The following is the list of IT terms that are increasingly used in international trade.

One of the commonly used acronyms in the 21st century in the trade field is “NFC”. According to the Financial Times, Near-Field Communication (NFC) is a technology often used for contactless payment, and radio frequency identification tags...” [1]. NFC also allows communication between devices that are within a limited range. This communication technology gains traction and brings the convenience of NFC technology to all areas of trade. NFC-enabled smartphones can read labels on goods and pay for the purchases due to this technology the buying process have become much faster.

Term “Clickbait” means a hyperlink intended to entice the viewer to click through to another website [2]. Its main purpose is to attract attention and encourage website visitors to click on a hyperlink to a particular page. Clickbait usually has sensational headlines or images. This word is used in almost every advertisement for a product or service.

PPC stands for “Pay-per-click”, a system of payment is one in which a company has adverts on someone else's website and pays the website owner each time someone clicks on the advert [2]. Search engine and social network advertising are the most popular forms of PPC. The amount of payment depends on the number of people who visit the advertiser's website via the hyperlinked advert. Calculation by dividing the advertising cost by the number of clicks generated by an advertisement attached to the term “Cost-per-click” (CPC) [3].

“Point-of-sale” or “POS terminal” is a hardware system for processing card payments at retail locations [4]. These payment terminals are widely distributed all over the world. POS terminals allow people to conveniently transfer or exchange money, pay for services, purchases and etc.

“Marketing Qualified Leads” (MQLs) are leads that have typically come through Inbound channels, such as Web Search or content marketing, and have expressed interest in a company's product or service [3]. MQLs show interest in buying and make some sort of active contact action to peruse what you have to offer.

“Payment Initiation Services” (PIS) are a type of service that uses online banking to make payments over the Internet, where means of payment (such as a credit card or bank account) do not need to be used in the transaction [5]. The customer enters the account number and the amount of the transaction on this platform and informs the merchant that the transaction has been launched. Thus the user can shop over the Internet in a secure way.

Therefore, thanks to new information technology people can access banking data in real-time, integrate all personal information for secure transactions in applications or terminals in a simple way. The development of IT influences the terms and definitions in the international trade field. Further research might evaluate the increasing use of IT terminology in different areas of the economy.

References:

1. Financial Times. [Online]. Available: <https://www.ft.com>.
  2. Collins English Dictionary. [Online]. Available: <https://www.collinsdictionary.com>.
  3. Wikipedia. [Online]. Available: <https://en.wikipedia.org>.
  4. Investopedia. [Online]. Available: <https://www.investopedia.com>.
- BBVA API Market. [Online]. Available: <https://www.bbvaapimarket.com>.

Гречишкіна К.Д., студентка
Науковий керівник – Комлик Н. Ю.,
викладач кафедри
романо-германської філології
ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»,
Полтава - Старобільськ

КОНЦЕПТУАЛЬНА НАПОВНЕНІСТЬ АНГЛІЙСЬКИХ ІДИОМ ІЗ ЗООКОМПОНЕНТОМ

Одним з найяскравіших засобів творення виразності та образності в англійській мові є ідіоми – «стійкі, неподільні,

специфічні для певної мови вислови, які виражають єдине поняття, своєрідний фразеологічний зворот» [1, с. 293]. Використання ідіом допомагає «оживити» текст, більш яскраво висловити своє ставлення до інформації, створити потрібну стилістичну тональність. Виразні семантико-стилістичні особливості ідіоматичних виразів роблять мовлення невимушеним, соковитим, містким та дотепно-влучним.

Мета нашого дослідження – представити семантичну наповненість англійських ідіом, складниками яких є назви тварин.

Значний прошарок англомовної лексики представляють саме ідіоми із компонентом – зоонімом. Вони привертають увагу багатьох дослідників, однак залишаються ще й досі недостатньо вивченими [2, с. 3]. Такі стійкі словосполучення відбивають національну своєрідність багатьох мов та культур. Наука, яка вивчає стійкі вирази із назвами тварин, називається зоосеміотикою. Сталі вирази із зоокомпонентом, на думку Є. К. Буточкиної та Я.В. Григошкіної, як і вся оцінна лексика, сприяють вираженню почуттів, реакцій, емоційного життя людини в цілому, формуючи і позначаючи ціннісну картину світу [3, с. 99].

Оскільки тварини з самого початку історії людства співіснували з людиною та супроводжували її по життєвому шляху, представники аніمالістичного світу виступають об'єктами порівнянь частіше, ніж інші групи [2, с. 377].

Нами було досліджено близько 50 англійських ідіом із зоокомпонентами. За концептуальним наповненням ми розділили їх на три групи:

- 1) ідіоми, що виражають негативну оцінку людини та її рис;
- 2) ідіоми, що використовуються для розкриття позитивних якостей людини;
- 3) ідіоми, які експлікують ставлення людини до певної події.

Щоб зрозуміти, до якої групи відноситься певний сталий вираз, його необхідно правильно перекласти. Варто зазначити, що при перекладі ідіом на рідну мову доводиться часто зіштовхуватися з деякими труднощами, адже не всі слова-компоненти будуть мати точний переклад, навіть якщо вони відомі й граматично зрозумілі. Тому дуже важливо знайти український еквівалент, який найбільш влучно передає зміст ідіоматичного виразу.

До першої, виділеної нами, групи можна зарахувати ідіоми, у яких переважають назви таких тварин: собака, лис, вовк, свиня й ін. Ці ідіоматичні вирази розкривають різні негативні людські якості, серед яких: жорстокість, безжальність (*a wolf in the sheep's clothing* – вовк в овечій шкурі), егоїзм (*dog-eat-dog* – людина людині вовк), лукавство, хитрість (*sly as a fox* – хитрий як лисиця), безвідповідальність (*horse around* – кляти дурня), невдячність, невихованість (*to pig out* – вести себе по-свинськи).

Другу групу представляють сталі вирази, які використовуються для передання таких позитивних рис, як: працьовитість (*be as busy as a bee* – працювати, як бджола), хоробрість, сміливість (*to be as brave as a lion* – бути хоробрим, як лев), любов та щирі почуття (*purrry love* – закохатися по вуха). Аналіз ідіоматичних виразів показав, що стійких виразів про позитивні якості характеру людини значно менше, бо люди більше концентруються на негативних моментах.

Великий шар ідіом становлять ті, що передають емоційно-оцінне ставлення людини до різних подій. Серед них можна назвати такі: *have a tiger by the tail* – кидати виклик долі, *when pigs fly* – щось у лісі здохне, *rain cats and dogs* – ллє, як із відра, *deer in the headlights* – повний ступор, подив, *an elephant in the room* – не бачити очевидного.

Отже, ідіоматичні вирази із зоокомпонентом становлять окрасу англійської мови. Головна мета їхнього використання у розмовних ситуаціях – надати мовленню образності та виразності. Ідіоми із зоонімом слугують для розкриття внутрішнього світу людини та її ставлення до навколишньої дійсності.

Література

1. Літературознавчий словник-довідник / За ред. Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка. К.: ВЦ «Академія», 2007. 752с.
2. Кривенко Г. Л. Зоосемізми в англ. та укр. мовах: семантико-когнітивний і функціональнопрагматичний аспекти: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.17 / Київський національний лінгвістичний ун-т. К., 2006. 20 с.
3. Буточкіна Є. К. Зооморфні фразеологізми в англійській та українській мовах / Є.К. Буточкіна, Я.В. Григошкіна. *Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса*, 2017. Вип. 2. С. 98 – 102.

4. Номис М. Українські приказки, прислів'я і таке інше, К: Либідь, 1993. 768 с.
5. Баранцев К. Т. Англо-український фразеологічний словник, 2005. 1056 с.

Любич-Терещенко А.С., студентка
Биндас О.М., завідувач кафедри
романо-германської філології, доцент
ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка», Старобільськ

СПЕЦИФІКА ВЖИВАННЯ АНГЛІЙСЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ

У наш час англійська мова актуальна як ніколи. Вона вивчається у всьому світі як обов'язкова, а разом з мовою ми занурюємось і у її культуру. Мова йде про фразеологізми. Протягом останнього часу увага мовознавців сфокусована саме на Фразеології.

Вони є не лише одним із невичерпних джерел вираження емоцій, а й прикраса для нашої мови. Також фразеологізми збагачують словниковий запас. Для них характерне відчуття авторства та експресія. А ще фразеологізм – це унікальне культурне надбання кожного народу. Фразеологія – це один із найвиразніших та найяскравіших засобів будь-якої мови. Вона має свою, унікальну, специфіку вживання. [1, с. 125]

Вони допомагають зробити розповідь або твір більш живим, завдяки своїй експресивності. Також слугують для кращого створення образів чи пейзажу подій. Завдяки казкам та байкам – невід'ємною частиною фразеологічним зворотів становлять – образи тварин. (To work like a dog, to treat someone like a dog, to hold one's horses, a cock-and-bull story, enough to make a cat laugh, to put a cat among the pigeons, to buy a pig in a poke, a rat race, to keep the wolf from the door, To have a memory like an elephant, To put one's head in the lion's mouth) [3, с. 49].

До речі, більшість подібних фразеологізмів мають однакове значення, але з використанням різних образів тварин, в залежності від культурно-етнологічної специфіки певної мови.

Також популярністю користуються гурманні стійкі сполуки. Часто-густо людина виражає своє задоволення від їжі подібними

фразеологізмами, що стають популярні по всьому світу. Так, як Великобританія – це країна любителів чаю, більшість висловів пов'язані саме з ним. (After dinner comes the reckoning, no song, no supper, after dinner sit a while, after supper walk a mile, you can't make an omelet without breaking eggs, it's not my cup of tea, I wouldn't do it for all the tea in China, it's as good as a chocolate teapot, to be full of beans, to be as hungry as a bear, to buy a lemon, chew the fat.)

Особливо б хотілося виділити групу «фразеологічних вигуків». Це - сталий емоційний мовний знак, і слугують реакцією на певні життєві ситуації. О.В.Кунін сам визначив ці фразеологізми як – «вигуки». (By Lord! Hear, hear, Like hell, Bless my soul, go to hell, Good Heavens). [2, с. 300]

Особливе місце у публіцистиці посідають «біблеїзми», що надзвичайно збагатили фразеологічний словник. Як і в інших країнах світу Біблію цитує кожен. Скільки лишень названо творів з використання зворотів цієї книги та імен її героїв. Тому є цілі ідіоматичні вирази, а не лише окремі слова. А.В. Кунін стверджує що, фразеологізми біблійного походження це не просто стійкі цитати а мають безліч варіацій та похідних, котрі часто змінювались. Їх кількість надзвичайно велика та різноманітна, та до найбільш уживаних належать: forbidden fruit, Judas' kiss, a prodigal son, loaves and fishes, a doubting Thomas, kill the fatted calf, the apple of Sodom, the beam in one's eye, the blind leading the blind, by the sweat of one's brow, bear one's cross, sow the wind and reap the whirlwind, worship the golden calf, the camel and the needle's eye, adrop in the bucket. [2, с. 320]

Таким чином, можна зробити висновок, що фразеологія – це найбільш різноманітне та складне надбання кожної мови. . Деякі мовознавці справедливо визначають, що визначення фразеологічних одиниць рівноправне по складності із визначенням поняття «слова». Можна перерахувати безліч ситуацій де буде доречно використання стійких сполук слів. Основна особливість фразеологізмів – не лише емоційно забарвити мовлення, а й прикрасити його. Кількість зворотів буде зростати паралельно з розвитком суспільства, і й далі поповнюватиме словники.

Література

1. Березнева І.М. Особливості вивчення фразеологічних одиниць з семантизмами як наукова проблема /І.М. Березнева // Лінгвістичні дослідження. – 3б наук. праць. – № 5. – ХДПУ, 2000. – С. 122-127.
2. Кунин А.В. Курс фразеологии современного английского языка / А.В. Кунин: Учебник для ин-тов и фак. иностр. яз. 2-е изд., перераб. – М.: Феникс, 1996. – 381 с.
3. Petrova N.D. Angliyski frazeologichni odynytsi z natsionalno-kulturologichnym komponentom [English Phraseological Units with the National Culturological Component] / N.D. Petrova // Inozemna filologiya [Foreign Philology]. – Kyiv, 1997. – № 110. – S. 40-50.

Орлова М. С., студентка
Науковий керівник - Корінська О.О., викладач
кафедри теорії та практики перекладу
ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка», Полтава

АНГЛІЦИЗМИ АБО УКРАЇНСЬКІ СЛОВА, ЗАПОЗИЧЕНІ З АНГЛІЙСЬКОЇ

На сьогоднішній день англійська мова є світовою мовою та засобом міжнародного спілкування. Таким чином тема запозичення у сучасному світі є достатньо актуальною, бо кожен день ми стикаємося з англіцизмами в українській мові. Декому ці слова є не зрозумілими, а дехто хоче дізнатися, звідки і як утворилося те чи інше цікаве «молодіжне» слово.

Одним із способів розвитку сучасної мови є запозичення іноземних слів. Оскільки розвиток мови завжди тісно пов'язаний з розвитком прогресу і суспільства, запозичені слова являють собою результат контактів, взаємин з іншими народами, професійними співтовариствами та державами. Поряд зі словами та виразами, які прийшли до нас з інших мов, досить поширеними є англіцизми. Англіцизм – слово, його окреме значення, зворот тощо, які запозичені з англійської мови. [1]

Важливість зазначеної проблеми полягає в тому, що незважаючи на численну кількість робіт з цієї теми, досі немає достатньої теоретичної розробки. У більшості випадків запозичення іношомовної лексики відбувається через відсутність відповідного поняття в когнітивній базі мови. Звідси, наприклад, з'явилися такі англійські запозичення в українській мові, як комп'ютер, тостер, імпічмент, ваучер, чартер, барель, серфінг.[3]

Серед інших причин виділяють необхідність висловити багатозначні українські поняття за допомогою запозиченого слова. Наприклад: готель для автотуристів – мотель; зустріч на вищому рівні – саміт; фігурне катання на лижах – фрістайл; влучний стрілець – снайпер.[3]

Нові слова в мові – абсолютна норма. Основними підставами для цього були:

1. Потреба в найменуванні нової речі або явища, які до теперішнього моменту в нашій культурі були відсутні:

- Кайтінг (від англ. Kite–повітряний змій) –катання по воді за допомогою тяги, що створюється повітряним змієм;
- Зорбінг (від англ. Zorb) –спуск з гори або пересування по воді в прозорій кулі «зорбі»;

2. Необхідність розмежувати відтінки значення (змістовно близьких, але достатньо різних понять):

- Ейчар (від англ. HR [humanresources] –людські ресурси) – фахівець, який займається підбором, адаптацією і мотивацією персоналу;

3. Престижність англійської мови у сучасному світі.

Різні джерела поділяють запозичені слова на різну кількість груп. Ми розділяємо на основні п'ять категорій:

1. Прямі. Слова, які збігаються в українському звучанні з англійським написанням: weekend – вікенд; teenager – тінейджер; boyfriend – бойфренд; feedback – фідбек; flashback – флешбек.

2. Екзотизми. Предмети або явища, які не мають власної назви в українській мові: cheeseburger – чізбургер, iPhone – айфон, rappers – памперс.

3. Гібриди. Частина слова (найчастіше – корінь) англійська, а частина –українська: creative–креативний, творчий; club – клубочитися, тусуватися;help – шпаргалка,хелпушка.

4. Професіоналізми. Слова, які використовуються в вузько спеціалізованих професійних областях: leasing – лізинг; co-working – коворкінг, співпраця; brief – бриф, інструкція.

5. Варваризми. Слова, які ми використовуємо в повсякденній мові: ok – окей, wow – вау, easy – ізі.

Отже, ми можемо зробити висновок, що англіцизми мають неоднозначний вплив на українську мову. З одного боку, вони є доречними, адже мають функцію давати назви поняттям, у яких немає відповідників в українській мові та лексично збагачувати її. З іншого боку, англійські слова витісняють вже існуючі терміни та позначення, замінюючи вже існуючі слова з подібним значенням.

Таким чином, розглянута нами проблема має перспективу розвитку в подальших наукових дослідженнях і пошуках.

Література

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і голов. ред. В 27 В.Т. Бусел. – К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2003. – 1440с.

2. Єлістратов В.С. Глобалізація і національна мова. // Вісник моск.ун-ту.сер.19. Лінгвістика та міжкультурна комунікація. - 2006. - №4. – с21-26.

3. [Електронний ресурс] – <https://quickloto.ru/uk/hobby/pryamy-e-zaimstvovaniya-iz-angliiskogo-yazyka-primery-angliiskie-slova/>

5.

Помазан І. С., студентка
Биндас О.М., завідувач кафедри
романо-германської філології, доцент
ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка», Старобільськ

СФЕРИ ФУНКЦІОНУВАННЯ НЕОЛОГІЗМІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Останні два десятиріччя наше суспільство особливо стрімко розвивається. Ми навіть не встигаємо помічати, як швидко змінюється наш світ. Кожен день вчені розроблять все нові і нові предмети,

відкривають нові явища, відбуваються нові дії, і всьому цьому потрібно дати назви — так і з'являються неологізми, тобто нові слова. Зараз майже кожна сфера нашого життя збагачується неологізмами. «Нова мовна лексика відображає розвиток сучасної мовної культури через такі явища, як цифровізація, комп'ютеризація, інформація, глобалізація тощо». [3, с.162] Так, як світовою мовою спілкування є англійська, то всі основні неологізми спершу з'являються саме в ній. Процес збагачення мови неологізмами відбувається постійно, бо вона оновлюється відповідно до потреб людей і залежить від середовища в якому вона існує, а так як навколишнє середовище постійно розвивається, то і мова щодня збагачується новими словами. Але неологізми з'являються не тільки завдяки розвитку суспільства, кожен історичний період несе за собою велику кількість факторів та понять, які виникають в мові. [2, с.5]

У наші дні в розвинених англійськомовних країнах майже все комп'ютеризовано. Так, наприклад, існує значна кількість неологізмів, які дозволяють людям задовольняти свої потреби, знаходячись вдома, у більшій кількості це слова, котрі утворилися в наслідок скорочення форми tele- : telework or telecommute – працювати вдома виходячи на зв'язок з колегами завдяки інтернету, електронної пошти чи звичайного телефону; telebanking – діяльність пов'язана з проведенням різних банківських операцій, які здійснюються з комп'ютера або телефона; teleshopping – здійснення покупок за допомогою телефону чи комп'ютера; dial-a-meal – замовлення їжі використовуючи телефон чи комп'ютер, тобто всі ці слова пов'язані з комп'ютерним зв'язком та з іншими обслуговуваними центрами. [1]

Також важливою та найбільш популярною сферою життя, в якій з'явилися неологізми є сфера інформаційних технологій, прикладом може слугувати слово **netiquette** - правила правильної або ввічливої поведінки серед людей, що користуються Інтернетом. Люди в наші дні все більше проводять часу в гаджетах: спілкуються, розважаються чи працюють, тож виникло багато неологізмів, пов'язаних з цим: **netizen** — людина, яка проводить майже весь час в інтернеті; infomania – залежність перевіряти повідомлення майже весь час; textspeak - це така мова, яка зазвичай використовується в текстових повідомленнях, тобто сленг, яким користується більша частина молодого англійськомовного населення світу. [1]

На нашу думку неологізмами можна назвати і слова які використовують у спілкуванні між собою молодь, бо для старшого покоління це дійсно нові слова значення яких вони не розуміють, але з часом вони увійдуть у мову більшості населення. Прикладами таких слів можуть слугувати: meh – означає, що людина не зацікавлена в чомусь; geek – людина, яка знає багато у певній сфері; trolling - написання неправдивих або образливих повідомлень в Інтернеті, щоб розлютити інших людей. [1]

Ще однією сферою, в якій існує велика кількість неологізмів є сфера театру, кіно, телебачення, відеотехніки, оскільки людям хочеться бачити щось нове, то і вигадуються різноманітні так би мовити розваги для них, яким звичайно ж потрібно дати назву, наприклад: inflight movies – це фільми, які люди дивляться в літаках; HDTV – телебачення високої чіткості зображення.

Таким чином, можна зробити висновки, що з розвитком суспільства розвивається і англійська мова, з'являються неологізми, які пояснюють нові явища, винаходи. Неологізми функціонують у всіх сферах життя так, як все, що нас оточує, плінно розвивається.

Література

1. Зарайский А.А. Морфемная структура неологизмов в современном английском языке // Языковая и культурная идентичность в цифровую эпоху : [кол. монография] / под общ. ред. А.А. Зарайского. – Саратов: Изд. центр «Амирит», 2019. – 162 с.
2. Yaroslav Levchenko Neologism in the lexical system of modern English, 2010 — 5 с.
3. Oxford Learner's Dictionaries [Electronic resource]. – URL: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/>

Сошнікова А.В., студентка 4-го курсу
Науковий керівник – Шехавцова С.О.,
декан факультету іноземних мов, доктор пед. наук, професор
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»
м. Полтава-Старобільськ, Україна

ЛІНГВО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРИСЛІВ'ІВ ТА ПРИКАЗОК З ЗООНІМІЧНИМ КОМПОНЕНТОМ

Англійська мова налічує дуже велику тисячолітню історію. Впродовж цього часу в цій мові накопичилась немала кількість різноманітних виразів, які люди знайшли цікавими і влучними. Завдяки цьому і з'явився особливий розділ мови – фразеологія, яка є сукупністю сталих виразів, які несуть собою самостійне значення. Саме фразеологія і вивчає прислів'я та приказки. Вивчення та дослідження англійської мови та її складової достатньо широко поширене в нашій країні і в інших країнах світу.

Актуальність дослідження обумовлена тим, що прислів'я та приказки викликають все більший інтерес з боку вчених-лінгвістів, адже вони мають найбільш яскраву, живу і виразну складову всього лексичного складу мови.

Мета дослідження – аналіз структурних і семантичних особливостей прислів'їв та приказок англійської мови, що містять зоокомпонент. Дана мета передбачає вирішення таких **завдань**:

1. Дослідити поняття прислів'я та приказка та їх різницю;
2. Проаналізувати поняття зооніми та використання їх на прикладах прислів'їв та приказок англійської мови.

Прислів'я – мала форма народної поетичної творчості, короткий, ритмізований вислів, що несе узагальнену думку, висновок, іносказання з дидактичним ухилом. Часто прислів'я та приказки позначають терміном паремії [1].

Приказка – жанр фольклорної прози, короткий сталий образний вислів констатуючого характеру, що має одночленну будову, нерідко становить частину прислів'я, але без висновку, і вживається в переносному значенні. Її зміст, на відміну від прислів'я, зазвичай не має повчального характеру, їй приказкам властива синтаксична незавершеність [2].

Прислів'я можуть бути використані як самостійні речення, наприклад: «Краще гірка правда, ніж солодка брехня».

Приказки дуже часто вживаються в складі речень, наприклад: «У чорта на куличках»; «Шкіра та кості».

Приказки легко замінити іншими словами, наприклад: «Хоч конем грай» (зовсім нічого не мати).

Проаналізуємо яка ж є різниця між прислів'ями та приказками:

Прислів'я – «Мал золотник, да дорог», Приказка – «Малий, та молодецький»;

Прислів'я – «Не знаючи броду, не лій у воду», Приказка – «Залишитися з носом».

Ми можемо зробити такий висновок, що за змістом, і за формою, і за особливостями застосування прислів'я і приказки сильно розрізняються. Філологічна наука чітко проводить грань між прислів'ям і приказкою, але визнає те, що в живій мові прислів'я можуть трансформуватися в приказки, а приказка може дорости до прислів'я.

Зооніми – найменування різних тварин та птахів – традиційно розглядаються як особлива складова ономастичного простору зі своїми традиціями, які варіюють в значному діапазоні в різних народів і в різні епохи [3].

Залежно від походження англійські фразеологізми класифікуються на три основні групи:

1. Споконвічно англійські фразеологічні одиниці;
2. Фразеологічні одиниці, запозичені з інших мов;
3. Фразеологічні одиниці, які запозичені з американських варіантів англійської мови.

Загалом, споконвічно англійські прислів'я та приказки є створення народу, містять в собі прояв його мудрості. У більшості паремій відображені англійські народні традиції, звичаї та повір'я, різні реалії і факти з англійської історії, наприклад паремії з зоокомпонентом: Care killed a cat – забота вбила кішку; Curiosity killed a cat – цікавість згубила кішку [4].

Більшість англійських паремій, запозичених з іноземних мов, пов'язане з міфологією, античністю, історією і літературою. Наприклад паремії з зоокомпонентом: Every bird likes its own nest – всяк кулик своє болото хвалить; Go to the dogs – становитися гірше, йти прахом [5].

Не мала кількість фразеологічних одиниць прийшло в англійську мову з США, наприклад з паремії зоокомпонентом: Make a monkey out of somebody – обдурити кого-небудь, поставити кого-небудь в дурне становище; Till the cows come home – нескінченно довго, цілу вічність [5].

Варто відзначити, що Кунін А. В. [6] вніс значний внесок в дослідження прислів'їв та приказок сучасної англійської мови, таким чином характеризуючи їх не тільки як щодо граматичної структури, а й значення [6, с. 213].

Отже, прислів'я і приказки відносяться до пареміологічних одиниць і позначають найрізноманітніші аспекти життя людей. Прислів'я та приказки відрізняються:

1. Прислів'я є закінченим реченням, а приказка входить до складу іншого речення;
2. Приказка майже завжди коротша за прислів'я. Приказки використовуються в складі речень;
3. Прислів'я має повчальний наказ, має мораль і має сенс, а приказка не має повчання;
4. Прислів'я підводить висновок, а приказка не має його.

Власне англійські паремії відображають загальну культуру і досвід англійців, вони є національним кодексом життя.

Кунін стверджував, що прислів'я і приказки повинні вивчатися і в фольклорі, і в фразеології, проте з різних точок зору. У фразеології вони вивчаються як одиниці фразеологічного фонду мови, наділені своєрідними семантичними, стилістичними, а також структурними особливостями [6, с. 213].

Джерела:

1. Прислів'я [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Прислів'я>
2. Приказки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Приказка>
3. Зооніміка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Зооніміка>
4. Apperson G.L. English Proverbs and Proverbial Phrases. Detroit, 1999.
5. Collins V.H. A Second Book of English Idioms, Lnd., 2000.

6. Кунин А.В. Курс фразеології сучасного англійського мови /А.В. Кунин. – Дубна: Феникс+, 2005. – 488 с.

Халімон О.Г., студентка
Перова С.В., завідувач кафедри теорії
та практики перекладу, к.п.н., доцент
ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка», Полтава

ЛЕКСИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ СУСПІЛЬНО- ПОЛІТИЧНИХ АНГЛОМОВНИХ ТЕКСТІВ

Політична сфера з'явилася одночасно з людським суспільством і у будь-якій формі буде завжди супроводжувати його розвиток. Визначення поняття цієї сфери, її сутності й характеру має найважливіше значення для розуміння природи політики та держави, дозволяє виділити політику і політичні відносини з усієї суми суспільних відносин. Граючи важливу роль у житті суспільства, політична сфера почала приваблювати представників різноманітних суспільних наук, зокрема – лінгвістів-перекладачів.

У наш час суспільно-політичний переклад користується чи не найбільшим попитом серед інших видів перекладу. Це пов'язано зі швидким темпом розвитку міжнародних відносин, активними громадськими перетвореннями та політичними подіями у світі. Він забезпечує нас інформацією про події у світі та політику інших держав, політичних діячів та звичайних громадян. У суспільно-політичних текстах головне – політична спрямованість інформації, велика кількість термінів, що стосуються політичного і громадського життя, назви організацій, установ і програм. Перекладач повинен зберегти цю політичну направленість, точно передати зміст та емоційні елементи, а головною вимогою є вміння розуміти англійське слово в контексті та надавати йому український відповідник, якого немає у словниках. Такий прийом називають лексичними трансформаціями.

Під час виконання роботи було проаналізовано статті з електронної версії британської газети «Гардіан» (англ. «The

Guardian»), у яких було виявлено приклади таких лексичних трансформацій як:

1) **Конкретизація** – слово набуває вужчої семантики ніж у тексті оригіналі. *The commission had **studied** (вивчила, розглянула) – комісія **очікує** [6]; **summing up** (підбивати підсумки) *her opponent's policies – розкритикувала* політику свого опонента [8].*

2) **Генералізація** – слово, навпаки, набуває ширшої семантики ніж у тексті-оригіналі. *Clinton has focused her **message*** – Клінтон зосередила свою увагу [8].

3) **Додавання слова** – перекладач вводить певну лексичну одиницю, яка відсутня в тексті оригіналі, щоб зберегти сенс речення та дотриматися певних мовленевих норм. *The most difficult talks – найскладніша частина переговорів* [6]; *non-negotiable – не підлягають обговоренню* [6].

4) **Вилучення слова** – перекладач вилучає в тексті тавтологічні та плеонастичні лексичні одиниці. *Agreement on **trade and transition*** – угода про торгівлю [6]; *future spouses and partners – майбутній чоловік (або дружина)* [6].

5) **Заміна слова** – перекладач замінює англійське слово однієї частини мови на українське слово іншої частини мови через певні мовленеві розбіжності у мові оригіналу та перекладу. *In combating (герундій) – у боротьбі (іменник)* [8]; *a free trade agreement **modeled** (дієприкметник) – угода про вільну торгівлю за зразком (іменник)* [6].

Під час перекладу з однієї мови на іншу виявляються певні розбіжності в області лексичного складу мови, а саме безеквівалентна лексика. Безеквівалентна лексика – це іншомовні слова та словосполучення, які означають предмети, процеси або інші реалії життя, які на даний момент не мають еквівалентів у мові перекладача. Переклад такого роду лексики може викликати деякі труднощі, тому потрібно застосовувати певні способи передачі цих слів та словосполучень.

Під час дослідження було знайдено такі способи перекладу безеквівалентної лексики:

1) **Транскрибування (вид транскодування)** – перекладач за допомогою літер передає звукову форму слова. *Wall Street – Уолл-Стріт* [8], *Obamacare – Обамакер* [4].

На практиці не було виявлено, але транскодування ділиться ще на три види: **транслітерування/транслітерація** (перекладач за допомогою літер передає графічну форму слова): *Washington Post – Вашингтон Пост* [2, с.13]; **змішане транскодування** (перекладач застосовує переважно транскрибування, але з частинами транслітерації): *“Herald Tribune” – «Геральд Трібюн»* [2, с.13]; **адаптивне транскодування** (перекладач адаптує слово до граматичної/фонетичної структури мови): *platform – платформа* [4, с. 282].

2) **Калькування** – дослівний переклад; передача слова іншомовного походження через перший відповідник у словнику. *The rollout of executive actions – розгортання президентських дій* [4]; *London should “not have any false illusions” – Лондон не повинен “мати помилкових ілюзій”* [6].

3) **Описовий переклад** – слово чи словосполучення замінюється в мові перекладу словосполученням, яке адекватно передає його зміст. *Brexit – вихід Великої Британії з Євросоюзу* [6]; *they welcome Theresa May’s breakthrough - вони зіткнулися з переворотом Терези Мей* [6].

4) **Антонімічний переклад** – перекладач застосовує протилежну форму слова, яка при перекладі набуває в основному подібний зміст. *The terms of a trade relationship with the UK cannot begin... – обговорення умов торговельних відносин з Великою Британією почнуться тільки...* [6].

5) **Смисловий розвиток** – перекладач використовує слово, чие значення є логічним розвитком перекладеного слова. *To move up a gear – зрушити з мертвої точки* [6]; *gave a guarded thumbs up - був двома руками за* [6].

Головне завдання суспільно-політичних текстів – формування оцінки реальної дійсності та управління громадською думкою. Саме тому переклад суспільно-політичної спрямованості мусить бути ефективним, точним, зрозумілим, а головне політкоректним. Іноді через чисельні політичні терміни, реалії, фразеологізми, ідіоми тощо постає проблема лексичного перекладу тексту й дотримуватися певних перекладацьких вимог досить складно. Саме тому, перекладач повинен мати професійну підготовку, мусить знати та вміти

застосовувати ряд перекладацьких трансформацій, методів і способів, щоб досягти адекватності тексту перекладу.

Література

1. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми /В'ячеслав Карабан. – Нова книга, 2004. – 576 с.

2. Занковец О.В. Учебно-методический комплекс по учебной дисциплине «Общественно-политический перевод»/ О.В.Занковец.: Белорусский государственный университет, 2015. – 50 с.

3. A whirlwind week: Trump's first 14 official presidential actions. – Режим доступу: <https://www.theguardian.com/us-news/2017/jan/27/trump-first-12-official-presidential-actions>

4. Ураганная неделя: 14 первых официальных президентских действий Трампа (Перевод статьи). – Режим доступу: <https://study-english.info/translation-article050.php>

5. European governments welcome Brexit progress but warn of challenges. – Режим доступу: <https://www.theguardian.com/politics/2017/dec/08/european-governments-welcome-brexit-progress-but-warn-of-challenges>

6. Страны Евросоюза удовлетворены прогрессом в переговорах по Брекситу, но предупреждают о возможных проблемах (Перевод статьи). – Режим доступу: <https://study-english.info/translation-article060.php>

7. Hillary Clinton's final pitch to Iowans: thanks to you, I'm a better candidate. – Режим доступу: <https://www.theguardian.com/us-news/2016/feb/01/hillary-clinton-rally-des-moines-iowa-caucus>

8. Заключительное обращение Хилари Клинтон к жителям штата Айова: «Благодаря вашим голосам я буду лучшим кандидатом в президенты» (Перевод статьи). – Режим доступу: <https://study-english.info/translation-article011.php>

Чугасва М.С., студент
Шаповалова Л.В., к. пед. н., доцент
ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка», Полтава

ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ БІБЛІЙНИХ ТЕКСТІВ НА ОСНОВІ 119 ПСАЛМА

Біблія залишається на першому місці за кількістю продажів та продовжує бути джерелом натхнення і мудрості для безлічі людей по всьому світу. Вона привертає до себе увагу не тільки християн. Але попри те, що до її вивчення постійно звертаються різні науковці, філософи, поети, музиканти, вчителі та інші, вона залишається недостатньо дослідженою і вивченою як літературний твір. Біблійні тексти, до яких належить і Псалтир, дуже впливають на читачів, і поки до неї будуть звертатися, ця тема залишатиметься актуальною.

Біблія вплинула на формування літературної норми мов різних країн. Саме завдяки перекладам цієї книги на національні мови вдосконалювалася і оновлювалася мовна культура багатьох народів. Далеко не потрібно ходити, щоб знайти тому приклад. Як слов'яни отримали свою абетку? Це пов'язано з місіонерською діяльністю Кирила та Мефодія в IX ст. Більш близький до сучасності приклад пов'язаний з діяльністю місіонера Дона Річардсона, який у XX ст. переїхав до Західної Нової Гвінеї і тривалий час жив серед її племен. Він став першим, хто вивчив їхню мову, створив словники та розробив для них писемність [1, с. 6-7].

Псалом – це ліричний молитовний твір, вид релігійної пісні, що був написаний на честь свят, обрядів поклоніння або на відзначення трагічних подій. Як не дивно, «Слова «псалом» і «псалтир» не мають до івриту ніякого відношення, – зауважує сучасний дослідник. – Це сліди еллінізму, внесені александрійськими перекладачами. Грецьке слово ψαλμος буквально означає «брязкання по струнах», а слово ψαλτήριον вперше з'являється у видатного єврейсько-еллінського вченого, філолога і філософа Філона Олександрійського (I ст. До Р.Х. – I в. по Р.Х.) і означає якийсь

музичний інструмент, схожий на арфу». Тобто, як бачимо, слово «псалтир» не відображає характеру того, що міститься в книзі поезії, а скоріше виявляє спосіб її виконання [2, с. 24].

Псалми належать до релігійних текстів, які у свою чергу відрізняються від художніх в першу чергу своєю метою і способом вираження. У той час коли звичайні твори створюються для задоволення, релігійні тексти створюються для впливу на читача, залучення нових послідовників, насадження системи цінностей, підсилення віри у тих, хто вже її прийняв. Для досягнення цієї мети використовується експресивна й емотивно забарвлена лексика. Також слід зазначити, що цей текст канонічний, затверджений інститутом церкви, тобто він цілком і повністю вірогідний. Немає жодних підстав ставити під сумнів написане у цій книзі.

Структурно псалом складається з віршів (версів, від лат. *versus*), кожний з яких зазвичай ділиться на два піввірші (рідше три і більше). Проте цей поділ може відрізнитися навіть у межах перекладів на одну й ту ж мову. Поетична форма псалма ґрунтується на метричній організації та синтаксичному паралелізмі (лат. *parallelismus membrorum*), який об'єднує або синонімічні варіації однієї і тієї ж думки, або дві протилежні думки (два висловлювання), що знаходяться у положенні висхідної градації [3].

Ми проаналізували 119 псалом і виявили, що в ньому найчастіше використовуються синоніми, антоніми, порівняння, гіперболи та перифрази. Деякі вирази стали крилатими.

Література

1. Лушников Д. Ю. Гимны в посланиях святого апостола Павла. – М. ; СПб.: Свято-Владимирское издательство, 2009. – 244 с. – (Сер. „Библеистика”).
2. Річардсон Д. Дитя миру: Пер. з англ. / Д. Річардсон – Черкаси : «Смірна», 2004. – 270 с.
3. Значення слова «псалом». *Підбір слова* : веб-сайт. URL: <https://podborslova.ru/s/Псалом>. (дата звернення: 12.30.2021).

Шубіна Н.В., студентка
Шаповалова Л.В., к. пед.н., доцент кафедри
романо-германської філології
ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка», Полтава

ЖАНРОВО-СТИЛЬОВІ ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО ФРАНЦУЗЬКОГО ПІСЕННОГО ЖАНРУ МОЛОДІЖНОГО СПРЯМУВАННЯ НА ОСНОВІ ПІСЕНЬ STROMAE

Пісенне мистецтво завжди користувалося величезною популярністю і мало широку аудиторію. Сучасні лінгвістичні дослідження характеризуються збільшенням кількості робіт, присвячених вивченню цілісного тексту та його жанрово-стилістичних особливостей. Було проаналізовано праці, таких авторів, як Кожухова, Красноярова, Мокрова, Панченко. Пісня є багатоаспектним феноменом і одночасно виступає як категорія лінгвістична, антропоцентрична, культурна, естетична, духовна і емоційна [1, с. 389].

Важливість пісенного матеріалу полягає в тому, що: тексти пісень є особливою та важливою частиною мовного середовища людини; пісня – частина історії, духовної культури, частина народу в цілому; пісня бере участь у формуванні лексичного запасу та граматичного мінімуму. Але «пісенний текст не передбачає наявності ясного сенсу, чітких логіко-граматичних зв'язків у вербальному компоненті; головна його функція – надати емоційний вплив на адресата за рахунок єдиної словесно-музичної складової при домінуванні музичного компонента. [2, с. 139].

Пісенний текст допомагає іноземцю наблизитись до розуміння світосприйняття носіїв мови та є інструментом, що допомагає долучитися до безпосереднього соціокультурного спілкування, бо він «характеризується посередністю, стереотипністю, схематичністю», і, в зв'язку «з установкою — розважати і відволікати, замість розширення сенсу виникає ефект його локалізації, концентрації в своєрідних інформативних індексах, які відсилають комуніканта до конкретного представлення, ідеологемі, що маркує текст»[3, с. 178].

Отже, було проаналізовано більш ніж 10 пісень Stromae. У текстах автора можна віднайти використання верлану, наприклад у пісні “Bâtard”, є слово *veuch*, що походить від слова “*cheveux*” (волосся): “*T'es veuch ou bien t'es barbu*” ; або ж у тексті пісні “*Buzz de Maines*” : “ *Où que j'avais pas assez d'beur mec*”, слово *beur*, означає “*arabe*” (араб). У композиції “*Faut que t'arrêtes le gar*”, також можна знайти верлан *tebé*, що утворено від слова “*bête*” (дурень). Сучасна популярна пісня при всій своїй структурній та лексичній простоті представляє унікальне культурне явище, що включає риси декількох стилів і мови різних соціальних груп; орієнтуючись на малоосвіченого реципієнта і неаналітичне слухання. Stromae, використовує неофіційний бік мови для того, щоб дати зрозуміти своїй публіці, що вони з ними на одному рівні.

Література

1. Мокрова Н. И. Песня как явление комплексного характера // Вестник Иркутского государственного технического университета. Гуманитарные науки. 2015. № 6(101). С. 389–393.
2. Панченко В. А. Исследование песенного текста: жанрово-исторический аспект // Система і структура східнослов'янських мов : Збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. 2015. Вип. 9. С. 138–144
3. Красноярова О. В. Медийный текст, его особенности и виды // Известия Байкальского государственного университета. 2010. № 3. С. 177–181.

**СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В
ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ПРОСТОРІ**

Внукова А.І., студентка
Науковий керівник – Шехавцова С.О.,
декан факультету іноземних мов,
доктор пед. наук, професор
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»
м. Полтава-Старобільськ, Україна

ЗАСОБИ ПОДОЛАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ БАР'ЄРІВ

Викладання іноземної мови має свою специфіку, оскільки, на відміну від інших предметів, в якості основної мети навчання висувається формування комунікативної компетенції учнів. В даний час глобальною метою оволодіння іноземною мовою вважається прилучення до іншої культури і участь у діалозі культур. Ця мета досягається шляхом формування здатності до міжкультурної комунікації. Саме викладання, організоване на основі завдань комунікативного характеру, навчання іншомовної комунікації, використовуючи всі необхідні для цього завдання і прийоми є відмінною рисою у вивченні іноземної мови. Іншомовна комунікація базується на теорії мовної діяльності. Комунікативне навчання іноземної мови носить діяльнісний характер, оскільки мовне спілкування здійснюється за допомогою "мовної діяльності", яка, в свою чергу, служить для вирішення завдань продуктивної людської діяльності в умовах "соціальної взаємодії" спілкуються людей. Учасники спілкування намагаються вирішити реальні та уявні завдання спільної діяльності за допомогою іноземної мови [1, с. 85].

У 1971 році група експертів зайнялася дослідженням можливості створення нової навчальної системи. Експерти використовували результати дослідження потреб європейців, вивчають мови, і зокрема, попередній документ, підготовлений британським лінгвістом Д. Вілкінсом, що запропонував функціональне, або комунікативне визначення мови, яке могло б стати основою для створення комунікативних програм з навчання мові. Внесок Уїлкінса полягає в аналізі комунікативних значень, які необхідні вивчає мову для того, щоб розуміти висловлювання інших

людей і виражати свої думки. Уїлкінс зробив спробу опису систем значень, що лежать в основі комунікативного використання мови, не вдаючись до опису мови за допомогою традиційних підходів, згідно з якими основним показником оволодіння мовою є вивчення граматики та словникового складу.

Комунікативний бар'єр – це психологічна перешкода, що виникає на шляху передачі адекватної інформації. Рольова гра — один з видів подолання комунікативних бар'єрів. Це мовна, ігрова та навчальна діяльність одночасно. З точки зору учнів, рольова гра — це ігрова діяльність в процесі якої вони виступають у різних ролях. З позицій викладача рольову гру можна розглядати як форму навчання діалогічного спілкування. Для викладача мета гри — формування та розвиток мовних навичок і вмінь учнів. Рольова гра керована, її навчальний характер чітко усвідомлюється викладачем [2, с. 106].

Велике місце в методі проектів займають дискусії. Уміння вести дискусію у формі діалогу або полілогу - необхідна умова успішної спільної роботи учнів над проектом в малих групах. У ході дискусії найбільш ефективно формується соціолінгвістичних та прагматична компетенції. Дискусійний метод дозволяє також формувати свідоме ставлення до розгляду висунутих проблем, активність у їх обговореннях, мовну культуру, спрямованість на виявлення причин виникаючих проблем і установку на їх вирішення в подальшому. Тут реалізується принцип формування критичного мислення в учнів Мова, таким чином, є одночасно і метою і засобом навчання [3, с. 62].

Ще однією перевагою відеофільму є сила враження й емоційного впливу на учнів. Тому головна увага має бути спрямована на формування учнями особистісного ставлення до побаченого. Успішне досягнення такої мети можливе при систематичному показі відеофільмів і при методично організованою демонстрації.

Специфічною рисою комунікативної методики є також створення на занятті ситуації реального спілкування, що необхідно для вільного володіння іноземною мовою. На початковому етапі рекомендується використання умовно-мовленневих вправ, тобто таких вправ, які побудовані на повному або частковому повторенні реплік викладача. У міру набуття знань і навичок характер умовно-мовленневих вправ стає все більш складним, поки необхідність в них

не вичерпує себе, коли висловлювання учнів стають самостійними і осмисленими.

Метод проєктів, рольова гра, дискусія запропоновані як ефективні способи подолання комунікативних бар'єрів при вивченні іноземної мови [4, с. 44].

ЛІТЕРАТУРА

1. Дудоланова О.В. динаміка мовної репрезентації гендера в англійському публіцистичному дискурсі (друга пол. ХІХ – поч. ХХ ст.) : автореф. дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.02.04 «Германські мови»/ О.В. Дудоланова. – Х., 2003. – 20 с.

2. Маслова Ю.П. Мовна репрезентація гендеру / Ю.П. Маслова // Наукові записки. Серія «Філологічна». Острого, 2009. Вип. 12. С. 224-233.

3. Оксамитна С.М. Гендерні відносини крізь призму громадської думки в Україні і світі / С.М. Оксамитна // Гендерна перспектива. К.: Факт, 2004. С. 135-147.

4. Сукаленко Т.М. «Гендер» як соціолінгвістичне поняття. / Лінгвістичні дослідження: Зб. наук. Праць ХНПУ ім. Г.С. Сковороди. Вип 36. 2013. С. 248-254.

5. Ставицька Л.О. Мова і стать / Л.О. Ставицька //Критика, 2003. №6. С.29-34.

Калтишев К.О., студент
Науковий керівник – Корінська О. О.,
викладач кафедри теорії та практики перекладу
ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка», Полтава

СУЧАСНИЙ ІНТЕРНЕТ СЛЕНГ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Спілкування та використання мережі Інтернет досягло небувалих вершин у сучасному світі. Сьогодні людина може зробити все, лише взявши у руки телефон: знайти інформацію, замовити їжу,

купити квиток на потяг, написати або подзвонити друзям. Все це зародило новий спосіб спілкування, нову мову, яка стає звичайним засобом комунікації.

Лексикологія – це розділ мовознавства, що вивчає лексику, тобто сукупність слів певної мови. Лексичний склад «Інтернет» мови має велику кількість збагачень сленгом. [1, с. 475] Кожен день сучасні мови збагачуються сленговими виразами, які використовуються у повсякденному житті. Більша частина «Інтернет» сленгу складається з англійських скорочень, які або використовуються в оригіналі, або мають транслітерацію на українську мову.

Сленг – це жаргонні слова або вирази, характерні для мовлення людей певних професій або соціальних прошарків, які, проникаючи в літературну мову, набувають помітного емоційно-експресивного забарвлення. Це утворення слів, їх скорочення, які існують для спрощення комунікації в Інтернет соціумі. [1, с. 350]

Скороченнями бувають: усічені слова та аббревіації (акроніми, ініціальні аббревіації, складові аббревіації). Також маються такі скорочення, як: літеро-звукові скорочення (одна літера замінює ціле слово через схожість звучання слова та літери), цифро-звукові скорочення (одна цифра замінює ціле слово через однакову вимову слова та цифри), частково літеро-звукові або частково цифро-звукові скорочення (цифра, буква чи знак замінює фонему чи склад слова), літеро-цифро-звукові скорочення (цифра та буква, які схожі за звучанням на якусь фонему у слові, замінює певний склад слова). [2]

Англійський сленг, як і англійська мова – це міжнародна одиниця спілкування. Його використовують у різноманітних сферах Інтернет життя: новинах, спілкуванні, іграх, форумах, у розважальному контенті і тд. Сленг охоплює усі сфери під час користування Інтернет ресурсами. Він утворюється постійно, так само, як і зникає. Це постійна словотворчість, яка має емоційний окрас мови.

Виконуючи дослідження, ми брали до уваги методи комунікації у інтернет-чатах, месенджерах, форумах та іграх. Також ми звертаємо увагу на те, що нема офіційного словника, у якому би ми могли знайти сленгові слова та скорочення. Наприклад: «I 1t» (I want) – я хочу. Цей приклад використовується при листуванні, щоб розповісти про своє бажання.

Також можна виділити такий приклад: «<3» (love). Такий символ ми можемо побачити при онлайн-спілкуванні, коли комунікатор висловлює своє почуття. Також це скорочення позначає емодзі «Серце» у багатьох месенджерах. Емодзі або емоджі (від англ. emoji; від яп. 絵 — картинка і 文字 — знак, символ; яп. вимова [emodzi]) — особлива мова ідеограм і смайлів, які широко використовують в електронних повідомленнях та на сторінках сайтів [4]. Смайл — це гримаса («мордашка»), скомпонована з різних пунктуаційних знаків. Використовується у чатах, SMS-повідомленнях, електронних листах тощо для вираження емоцій [5].

Із наведених прикладів можна побачити, що більшість сленгових скорочень складаються з абревіацій. У наслідок того, що англійська мова є домінантною як при живій комунікації, так і при комунікації в мережі Інтернет, англійський сленг використовується у всьому світі та у всіх мовах. Більшість сленгових запозичень у російській та українській мовах є транслітерацією англословних скорочень. Молодіжна мова кожного дня використовується все частіше, та сленг адаптується у звичайній повсякденній мові.

Таким чином ми можемо зробити висновок, що сленг у певному культурному контексті є лексичною інновацією, яка забезпечує близькість та виконує важливу соціальну функцію.

Література

1. Словник української мови: в 11 томах. // 4 том. – 1973. – С. 350, 473.
2. Столярчук О. В. ХАРАКТЕРНІ РИСИ МОЛОДІЖНОГО ІНТЕРНЕТ-СЛЕНГУ АНГЛІЙСЬКОЇ, НІМЕЦЬКОЇ, РОСІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ / О. В. Столярчук // Проблеми лінгвістики тексту, дискурсології, дискурс-аналізу – С. 42.
3. Английские сокращения и сленг в чатах, мессенджерах и SMS English Slang Abbreviations [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://audio-class.ru/slang/slang-abbreviations.php>.
4. Емодзі [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Емодзі#:~:text=Emoji%20\(емодзі%2C%20емоджі%2C%20від,повідомленнях%20та%20на%20сторінках%20сайтів](https://uk.wikipedia.org/wiki/Емодзі#:~:text=Emoji%20(емодзі%2C%20емоджі%2C%20від,повідомленнях%20та%20на%20сторінках%20сайтів)
..

5. Словник сучасного українського сленгу – Харків:
Фоліо, 2006.

Максимук О.Ю., магістрант
Науковий керівник –
Шрамко Р.Г., к.філол.н., доцент
Полтавський національний педагогічний
університет імені В.Г.Короленка, Полтава

СЕМАНТИКО-ФУНКЦІЙНИЙ ТА ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТИ МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ УКРАЇНСЬКОЮ ТА АНГЛІЙСЬКОЮ МОВАМИ ЯК ЗАСОБУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Медична термінологія вважається однією з найдавніших фахових термінологій. Термінологічні аспекти дослідження української і англійської мов привертають значну увагу науковців. Термінологія розглядається як важливий складник англійського та українського мовознавства. Вивчення особливостей функціонування медичних термінів цих мов є надзвичайно важливим для вирішення складних наукових проблем.

Актуальність теми є зумовленою також стрімким зростанням медичної науки, появою нового діагностичного і лікувального обладнання, тому виникає потреба у нових термінах та їх уніфікації.

Становлення як англійської, так і української мовних термінологій зумовлено історією розвитку і становлення держав, з урахуванням певних соціально-культурних та історичних їх відмінностей. Дослідники відокремлюють такі етапи формування англійської медичної термінології: арабський період, грецький період, латинський період, національний період та англійський період. Відповідно, в українській мові простежуються зокрема такі етапи її становлення: греко-латинський, російський, національний та англійський періоди [4]. Водночас, українська наукова медична термінологія формувалася на власному ґрунті, сприймала латино-грецький та осмислювала світовий термінологічний досвід. Основою української медичної термінології є два основних джерела – мова

наукова і народна побутова. Причому аналіз наукової літератури показав неабияке значення не лише наукової, але і народної побутової мови у формуванні української медичної термінології. Співвідношення цих двох початків виразно простежується при проведенні семантичного аналізу матеріалів, що мають певне відношення до медичної проблематики. Відомо, що кожне слово має певне семантичне поле. Для фахової термінології це семантичне поле максимально звужене. Отже, на основі цього твердження слід розглядати й особливості творення та функціонування термінів медицини [1].

Проблеми наукової термінології активно розвивав І.Верхратський у Галичині [2]. У лінгвістичних дослідженнях термін розглядається як основа єдності форми та змісту, вивчаються метафоричні та метонімічні зв'язки між компонентами складених термінів або утворених шляхом опосередкованої вторинної номінації. У визначенні терміна провідного значення набуває співвідношення саме терміна і поняття [3].

Виділяють три основні групи медичних наукових термінів: 1) терміни анатомічної і гістологічної номенклатури (найменування анатомічних й гістологічних утворень); 2) клінічні терміни (терміни терапії, хірургії, оториноларингології, офтальмології, ендокринології та інших клінічних дисциплін; 3) терміни фармацевтичного спрямування (номенклатура лікарських засобів, назви лікарських форм тощо).

У першій групі термінів переважають терміни з латинської мови. В клінічній термінології переважають слова давньогрецького походження. Оскільки Всесвітня організація охорони здоров'я встановила в якості «міжнародної мови» для лікарських засобів латинську мову, відповідно фармацевтична термінологія є відображенням цього процесу.

Порівнюючи медичну термінологію англійської та української мов, слід відзначити як семантичну, так і граматичну віддаленість окремих елементів медичної фахової лексики. Водночас, сучасна медична термінологія української мови має низку нових понять, джерелом яких є передусім англійська мова, наприклад: *shunt* – шунт, *innervation* – іннервація, *hospice* – хоспіс або лікарня для безнадійних пацієнтів тощо. У медичній термінології поширеним є застосування

термінів-абревіатур (ДНК, РНК тощо) і термінів-метафор (симптом «розчавленого помідора», симптом «вишневої кісточки», «сіль з перцем»).

Окрім широкого застосування у сучасній медичній термінології латинізмів (переважно анатомічні назви) та грецизмів (клінічні назви), особливістю медичної термінології є наявність синонімів, дублетів грецького та латинського походження. Наприклад, окуліст (від лат. *oculus* – око), офтальмолог (від грецьк. *ophthalm* – око) та ін.

Характерним є також вживання термінів латинського та грецького походження з суміжних галузей, таких як фармакологія, біохімія, біологія. Терміни, які перебувають на межі медицини та суміжних галузей, змінюють своє значення і внутрішню форму, що зумовлено семантикою компонентів.

Розподіл у сучасному світі медичної науки на певні галузі передбачає чітке формулювання термінологічної лексичної бази. Врахування мовних характеристик термінів є необхідною умовою для вироблення навичок правильного вживання термінологічних одиниць.

Таким чином, сучасна медична термінологія – це результат багатовікового розвитку світової медичної науки, оволодіння якою є необхідною умовою для професійної комунікації, передачі наукової інформації і міжкультурного спілкування.

Література

1. Арнаутов Г. Д. Медицинская терминология / Г. Д. Арнаутов. – София: Медицина и физкультура, 1979. – 943 с.
2. Верхратський С.А., Заблудовський П. Ю. Історія медицини: Нав. Посібник / С.А. Верхратський, П.Ю. Заблудовський. – К: Вища шк., 4-е вид., випр. і доп., 1991. – 431с.
3. Симоненко Л.О. Термін у загальнономовних словниках. Українська і слов'янська тлумачна та перекладна лексикографія. Леонідові Сидоровичу Паламарчукові /Л.О.Симоненко. – К.: КММ, 2013. – С. 218–225.
4. Стегніцька Л.В. Історія становлення медичної термінології [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.rusnauka.com/19_TSN_2014/Istoria/3_174070.doc.htm.

Черняд'єва В.В., магістр
Савельєва Наталія Олександрівна
Кандидат філологічних наук, доцент
ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка», Полтава

АНГЛІЙСЬКИЙ РЕКЛАМНИЙ ДИСКУРС НА МАТЕРІАЛІ ТЕКСТІВ У МЕРЕЖІ INSTAGRAM.

Рекламний дискурс у мережі Instagram являє собою складний соціокультурний феномен, є складовою більш широкої соціальної взаємодії, охоплює багато сфер життя сучасного соціуму і, таким чином, виявляється пов'язаним з різноманітними видами людської діяльності.

Актуальність даної роботи обумовлена тим, що:

1) вивчення рекламного дискурсу знаходиться в центрі уваги багатьох лінгвістичних напрямків, разом з тим рекламний дискурс у мережі Instagram як один з видів інституціонального спілкування недостатньо досліджений і висвітлений у лінгвістичній літературі;

2) інтересом лінгвістів до вивчення специфіки сучасного англомовного рекламного дискурсу, який використовується для рекламних текстів у мережі Instagram, як історично розвиваючої системи глибинних механізмів, що визначають його динаміку [1];

3) відсутністю комплексних досліджень англійського рекламного дискурсу і необхідністю виділення самостійного напрямку в лінгвістиці - історичної дискурсології;

4) потребою у виявленні динаміки вербальних і невербальних знаків, об'єктивуючих категорію впливу в англійському рекламному дискурсі текстів у мережі Instagram;

5) необхідністю опису зростаючого різноманіття жанрів англійської реклами та визначення векторів змін в її жанровій організації [2].

Метою дослідження є вивчення специфіки сучасного англомовного рекламного дискурсу, який використовується для рекламних текстів у мережі Instagram, як

історично розвивающої системи глибинних механізмів, що визначають його динаміку.

Аналіз комунікативно-прагматичних характеристик реклами дозволяє уточнити специфіку динамічних процесів в способах мовної реалізації впливаючих функцій в англійській мові і володіє теоретичною значимістю для історичної прагматики, соціолінгвістики, стилістики англійської мови.

В основі роботи лежить наступна гіпотеза: англійський рекламний дискурс на матеріалі текстів у мережі Instagram як тип інституційного спілкування володіє динамічними лінгвістично релевантними характеристиками, системність яких може бути об'єктивно описана у вигляді взаємопов'язаних і взаємообумовлених тенденцій.

В якості основних цілей рекламного дискурсу у мережі Instagram можна виділити наступні:

1) інформаційна, суть якої полягає в тому, щоб поширювати в масовому масштабі інформацію про товар або послугу, їх характер і місце продажу, виділяти товар певної фірми;

2) впливаюча, яка спрямована на створення певних стереотипів поведінки, перебудову або закріплення ціннісних орієнтирів у свідомості особистості;

3) соціальна, яка покликана сприяти комунікаційним зв'язкам в суспільстві, формувати суспільну свідомість, сприяти поліпшенню якості життя [3].

Таким чином, особливо важливим є систематизація конструкції англійського рекламного дискурсу на матеріалі рекламних текстів у мережі Instagram, а також встановлення їхньої ролі у реалізації рекламного дискурсу і розроблення методики і алгоритму дослідження дискурсу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Сайдалієва, Г. А. Використання комп'ютерних технологій у вивченні іноземних мов / Молодий вчений. - 2017. – 53 с.
2. КБО Англо-російський термінологічний довідник з методики викладання іноземних мов. - СПб .: Вид-во «Російсько-

Збірник матеріалів VIII Всеукраїнської студентської науково-практичної інтернет-конференції
«Романо-германські мови в сучасному міжкультурному просторі»

Балтійський інформаційний центр "БЛІЦ "», «Cambridge University Press», 2001 р - 224 с.

3. Курбанов, С. К. New assistant systems for learning language / Молодий вчений. — 2016. — -25 с.

Кононова А.В., студентка
Науковий керівник – Биндас О. М.,
завідувач кафедри романо-германської філології,
кандидат пед. наук, доцент
ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»
м. Полтава-Старобільськ, Україна

СВОЄРІДНІСТЬ ЖІНОЧИХ ЦІННОСТЕЙ ВІКТОРІАНСЬКОЇ ЕПОХИ У РОМАНАХ «ГОРДІСТЬ ТА УПЕРЕДЖЕННЯ» І «ЕММА» ДЖЕЙН ОСТІН

Світова література має багатий арсенал різноманітних прийомів, які допомагають створювати художні образи. Найкраще характеризує героя його портрет. Адже персонаж є не тільки конкретною особистістю, а й узагальненням. Письменник намагається показати його риси характеру і зацікавити читача його зовнішністю, долею, навколишнім оточенням.

Особливість портретного опису полягає у його невичерпності. Портрет може бути лаконічним, стислим, докладним, але безпосередньо він не співвідноситься з зоровим сприйняттям людини. Але, ця неповнота портрету персонажа у художньому творі доповнюється цілим рядом моментів, які приєднуються до зовнішності, малодоступних або зовсім недоступних безпосередньо образотворчому мистецтву: хода, манери, тембр голосу, зміна виразу обличчя, зовнішність у цілому, в ті чи інші історичні моменти життя людини [1, с.45].

Портрет виступає одним із засобів індивідуалізації персонажа. Окрім зовнішніх фізичних характеристик персонажу, він охоплює відомості про його зачіску, одягу, манери, аксесуари, тобто про те, що відображає смаки, пристрасті, звички – індивідуальність героя. На відміну від пейзажу, портрет визначає і соціальну приналежність персонажа [1, с.45].

Джейн Остін вважається однією з найкращих письменниць англійської літератури. У своїх творах вона відшліфувала і створила свій унікальний, неповторний стиль, який письменники намагаються

наслідувати не одне покоління. Її романи сповнені опису життя простих англійських провінцій, звичного темпу життя молодих людей вісімнадцятого – дев'ятнадцятого століття.

Творчість Джейн Остін відноситься до перехідної межі кінця XVIII - початку XIX століть, коли художньо-літературна система змінювала свій напрям у розвитку від Просвітництва до романтизму і реалізму, які майже одночасно співіснували в Великобританії і взаємно впливали один на одного. Романи письменниці постійно знаходяться в зоні неослабної читацької та дослідницької уваги, що пов'язано зі своєрідністю художнього рішення в них так званих «вічних», екзистенціальних питань людського буття. До теперішнього часу вони затребувані читачем, так як присвячені загальнолюдським цінностям, виявляють еволюцію концепції особистості жінки в історико-літературному розвитку. Інтерес професійних дослідників заснований на думці, що Джейн Остін є новатором прийомів, які збагатили англійську реалістичну прозу. У зв'язку з цим, творчість Остін сприймається як фундамент для важливих відкриттів англійської літератури 30-х років XIX століття.

Особливості жіночих образів у романах Джейн Остін «Гордість та упередження» і «Емма» полягають у зображенні головних героїнь як жінок не схожих на тогочасні ідеали Вікторіанської епохи, вони наділені багатим внутрішнім світом, кмітливостю і можливістю вільного морального вибору.

Так як романи «Гордість та упередження» і «Емма» вважаються найкращими у творчому доробку Джейн Остін, саме ці твори було взято за основу при вивченні особливостей портретизації жіночих образів, створених письменницею.

Актуальність даної роботи полягає в тому, що твори Джейн Остін з плином часу не втрачають своєї популярності і з легкістю привокують увагу сучасних читачів та науковців, які застосовуючи нові та сучасні методи літературознавчої науки розглядають твори класичної літератури застосовуючи сучасний багатоаспектний підхід, дозволяючи зробити детальний гуманітарний аналіз.

Героїні романів Джейн Остін жили за установками і стандартами епохи, в якій вони перебували і під пильним поглядом тогочасного суспільства, під чий судження і правила всі мусили підпорядковуватися.

На першому місці для будь-якої дівчини вісімнадцятого-дев'ятнадцятого століття на першому місці стояв шлюб. Леді повинна бути достатньо освіченою, правильно вихованою, мати неабиякі таланти та звичайно ж, мати пристойну репутацію та родичів, чие прізвище матиме неабияку вагу, аби дівчина вважалася підходящою партією. Тому не дивно, що великий процент шлюбів відбувався аж ніяк не з високих почуттів, як у випадку Шарлотт Лукас, яка вийшла заміж з першої-ліпшої нагоди, аби зберегти репутацію та отримати поважного чоловіка та неабиякий достаток, що, як здавалося їй, неодмінно зробить її щасливою, бо чого ще могла бажати жінка? *“I am not romantic, you know; I never was. I ask only a comfortable home; and considering Mr. Collins’s character, connection, and situation in life, I am convinced that my chance of happiness with him is as fair as most people can boast on entering the marriage state”* [3, с. 165].

З іншого боку, ми спостерігаємо випадки, коли дівчина ставить на перше місце власні амбіції та бажання і не вважає заміжжя своєю найголовнішою метою у житті. Для Елізабет Беннет, її сестри Джейн та Емми Вудхаус пріоритетом є їхні близькі, про яких вони широ піклуються, навіть ціною власного щастя, що можна побачити у романі «Емма», де головна героїня не дозволяє собі вийти заміж за коханого чоловіка, через турботу про свого батька. Інший приклад – Елізабет, яка настільки засмучена і роздратована вчинком містера Дарсі, який змусив містера Бінглі покинути Незерфілд і тим самим зробив нещасною її сестру, що вона відмовляє йому в його пропозиції руки і серця і відкрито зневажає його про що не боїться сказати Дарсі прямо в лице: *“From the very beginning—from the first moment, I may almost say—of my acquaintance with you, your manners, impressing me with the fullest belief of your arrogance, your conceit, and your selfish disdain of the feelings of others, were such as to form the groundwork of disapprobation on which succeeding events have built so immovable a dislike; and I had not known you a month before I felt that you were the last man in the world whom I could ever be prevailed on to marry”* [3, с. 257].

Крім всього вищесказаного, ми вважаємо, що причина, з якої головні героїні романів «Гордість та упередження» і «Емма» є такими популярними і викликають захват у читачів це їхній гострий розум, кмітливість, неабияке почуття гумору, сміливість та небажання підкорятися, а мати те, чого вони самі бажують. Окремої уваги

заслугує їхнє відношення до шлюбу, адже на відміну від більшості дівчат, Елізабет і Джейн мали на думці вийти заміж лише закохавшись у достойного, на їхню думку, чоловіка, а не через гроші, або соціальний статус потенційного нареченого. Що стосується Емми, то її позиція була доволі революційна для того часу. Не бажаючи зовсім виходити заміж і відкрито заявити про це суспільство – такий вчинок потребував неабиякого зухвальства і сміливості, що наша героїня, звичайно, мала: *“If I'm charming, that's not a reason to get married”* [2, с.103].

“A man will never understand how a woman can refuse to marry. A man always imagines that a woman is ready to marry anyone who proposes to her” [2, с. 231].

Отже, ми бачимо, що головні героїні романів своїми думками, судженнями та вчинками були попереду свого часу. Своїми діями вони могли протидіяти суспільству та не бути як всі, а вчиняти так, як самі вважали за потрібне. Демонструючи хоробрість, відважність та силу волі, Джейн, Елізабет та Емма показують нам, як важливо бути вільним, не боятися чужого судження і саме за ці вольові якості головних героїнь обожнюють читачі, а романи залишаються надзвичайно популярними і актуальними і сьогодні.

Література

1. Портрет персонажа як об'єкт лінгвістичного дослідження // Система і структура східнослов'янських мов: Зб. наук. пр. – К.: Знання України, 2006. – 246 с.
2. Austen J. Emma / Jane Austen., HarperCollins Publishers, 2016. – 496 с.
3. Austen J. Pride and Prejudice / Jane Austen., HarperCollins Publishers, 2017. – 384 с.

Решетник О.Ю., студент

Шаповалова Людмила Всеволодівна – кан. пед. н.,
доцент кафедри романо-германської філології

ДЗ «Луганський національний університет

імені Тараса Шевченка»

м. Полтава-Старобільськ, Україна

«ВИКОРИСТАННЯ СЛЕНГУ У РОМАНІ «РІК У ПРОВАНСІ»

Сучасний французький роман характеризується постійним пошуком цікавої тематики, різних форм і засобів репрезентації фабули, розгортання сюжету та ведення оповіді. Слід додати, що сучасна французька література тісно пов'язаний з англійською мовою та культурою, отже присутність сленгу робить твори більш молодіжним і легкими для сприйняття. Не зважаючи на активне вивчення сленгу, його визначення є одним із суперечливих питань. Не має єдиного трактування цього терміна, а також не визначені його специфічні ознаки, які дають можливість вирізнити сленг з-поміж інших мовних явищ. [1, с. 10.]. На думку Т.Кондратюка, «сленг- надзвичайно потужна, жива, вільна мовна стихія, що відіграє роль індикатора нашої індивідуальності й соціальної психології» [5, ст 3]. Пітер Мейл- письменник, у працях якого вдало поєднуються комбінування англійської та французької мов. Зі слів Я. Голобородька Пітер Мейл розвиває роман в такий спосіб, що читач справді потряпляє в інший світ- світ автора. В своїх працях автор фокусується на найдрібніших мовленнєвих деталях ,аби більш детально підкреслити місце розвитку подій та національне походження кожного із героїв [1, с. 70.].

«Рік у Провансі» - роман, у якому автор комбінує ідею концепту розуміння і любові до французької мови, адже один із головних героїв – має англійське коріння, як і сам автор, котрий самостійно опанував французьку мову і покохав неперевершену атмосферу Провансу. За словами П. Филиповича у цьому романі завдяки присутності сленгу- кожне слово має своє власне значення, кожна сцена живе своїм власним життям» [2; с.170]. В творі часто

зустрічається популярний британський сленговий вираз- «has- been». Термін «has-been» означає: Людина , чії кращі дні залишилися в минулому». [2; с.220.]

Час зображених подій у романі «Рік у Провансі» охоплює приблизно півтора роки, на різних етапах можна побачити відмінність у манері розмови кожного із героїв, і звичайно відчуті присутність сленгу у їхній повсякденній лексиці. Злиття французької та англійської мови створює своєрідний фундамент подальшої події, і сприяє, таким чином, розвитку сюжету [3; с.101]. Повсякденний простір у романі Пітера Мейла представлений описом життя у Провансі, складністю опанування їхнього діалекту та сленгу для типового англійця, але не зважаючи на це долею головного героя курує образ- символ- Прованс. У світі сучасної літератури Пітер Мейл постає як визнаний та провідний майстер бестселерів, який у своїй творчості торкається важливих національних та загальнолюдських проблем, втому числі мовних аспектів, але не зважаючи на це , автор створює розгорнутий сюжет, що дає можливість читати твори на одному подиху [4; с.160]. Праці автора надихають мільйони людей на подорожі , відвідання місцевостей котрі описуються в його роботах , вивчення французької та англійської мови, все це може слугувати гарним прикладом популярності французького роману , французької мови та і самої Франції в сучасному суспільстві. Підбиваючи підсумок, говорячи про французьку літературу слід відмітити її розгорнутий сюжет , присутність різних діалектів , в тому числі сленгу. Саме ці компоненти роблять її цікавою для сучасного читача.

ЛІТЕРАТУРА

1. Голобородько Я. Енігматика. Гостросюжетність. Інфернальність / Голобородько Ярослав // Світова література. – 2010. – Число 13. – С. 70.
2. Филирович П.П. Літературно-критичні статті // П.П.Филипович – Київ.: Дніпро,2010.- с.170.
3. Сачик О. Мистецтво гри: / О. Сачик // Слово і час. – 1997. – №8. – С. 101.

4. Фаулз Д. Коллекционер / Д. Фаулз ; пер.с англ. И. Бессмертная. – М. : Вагриус, 2009. – 160с.
5. Словник сучасного українського сленгу/ уклад . Т.Кондратюк . – Х. : Фоліо, 2006 .- 360 с.

Сідельнікова М.Л., магістрантка
Биндас О. М., к. пед. н., доцент
ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка», Полтава

**МАНЕРА МОВЛЕННЯ ЯК ЗАСІБ
ПСИХОЛОГІЧНОЇ МАНІПУЛЯЦІЇ (НА
МАТЕРІАЛІ РОМАНУ «МОВЧАННЯ ЯГНЯТ»
Т. ХАРРИСА)**

Голос завжди був одним із головних факторів впливу на людину. Його манера, тембр та інтонації змушують відчувати себе кожен раз по-різному. Недарма у часи Стародавньої Греції мистецтво красиво говорити, або ж, як зараз відомо – ораторське мистецтво, визначало позицію людини у суспільстві [1]. За часів існування шкіл софістів, під час плідної праці Аристотеля та Цицерона та впродовж до тепер голос та вміння ним оперувати є важелем впливу не лише на особистість, але і на великі групи людей.

У психології мовлення поділяється на зовнішнє та внутрішнє. До зовнішнього мовлення можна віднести усне та письмове [3]. Внутрішнє мовлення у свою чергу не спрямоване на спілкування з іншими людьми, розмова з самим собою є ключовим аспектом цього феномену. У процесі внутрішнього мовлення протікає мислення, виникають наміри та плануються дії.

Актуальність даного дослідження зумовлена тим, що інколи автори створюють персонажів, чиї можуть нести певний зміст, що логічно пояснює причини їхніх вчинків. Більш того, культові персонажі стають предметом обожнювання великої кількості людей. Образи мігрують з одного твору в інший, але шаблон, а саме – манера мовлення та поведінки залишається константою.

Проблемою вивчення манери мовлення займалися такі вчені як А.А. Демидов, О. Г. Ксьонда, Т. Bänziger, М. Kamachi, Н. Hill та багато інших.

Манера мовлення – це багаторівнева структура, що складається з тембру голосу, з вміння володіти своєю мовою, доповнюючи це все мімікою і жестами [2]. Мовленнєва взаємодія пов'язана з питанням функціонування мови, оскільки вона є комплексною та стосується суб'єкта, адресата та їхнього міжособистісного зв'язку в комунікації.

Значний інтерес та освітлення останнім часом отримало таке явище міжособистісного мовного впливу як маніпуляція. Традиційно вважалося, що сфера вживання даного методу – це перш за все засоби масової інформації, але, як виявилось, це не є зовсім так.

Мовленнєві маніпуляції часто використовуються головним персонажем Томаса Харріса у серії романів «Червоний Дракон», «Мовчання ягнят» та «Ганнібал» – Ганнібалом Лектором. Як відомо, Лектор є серійним вбивцею та канібалом, попри те, що він свого роду геніальний психіатр з надзвичайним інтелектом. Мистецтво маніпуляції у нього в крові, адже до арешту він приймав у себе на прийомах таких самих психопатів, яким його вважають усі оточуючі.

В розмовах зі слідчими або персоналом психлікарні, де його тримають, Лектор поводить себе доволі ввічливо та стримано: «*Why don't you have a seat, Will?*» – *Lecter stood until Graham was seated in the hall, «I'm glad you came»* [4]. Доволі незвична розмова між в'язнем та тим, завдяки кому він опинився за ґратами.

Але в романі «Мовчання ягнят» основним спектром взаємодії головного персонажу була Кларіс Стралінг, молода дівчина, спеціальний агент ФБР, яка полонила його серце. До останнього не зрозуміло, чи присутня в їхніх розмовах нота симпатії, але хімія спілкування очевидна:

«...*How long were you there?*

Seven months.

How yold were you?

Ten.

Where did you go from there?

The Lutheran Home in Bozeman.

Tell me the truth.

I am telling you the truth.

You're hopping around the truth. If you're tired, we could talk toward the end the week. I'm rather bored myself. Or had you rather talk now?

Now, Dr. Lecter.» – прямий допит, тільки його проводить не агент ФБР, а ув'язнений. Можна помітити, з якою легкістю Старлінг йому відповідає. По сюжету, вона має випитати у доктора якомога більше деталей про серійного вбивцю Баффало Білла, тому вона таким чином вирішила втертися до нього в довіру, але очевидним є той факт, що тема, яку завів Лектор є занадто болючою і вона починає здавати позицію.

Ганнібал любить розмовляти, він часто використовує конструкції по типу «*Do you know?*», «*Do you understand?*», «*Do you have any problems, Will?*». Дана конструкція спонукає його партнера до подальшої розмови, де він отримає жадані відповіді, чому саме Лектора просять допомогти поліції. Незважаючи на простий характер питань, саме вони є сполучною ланкою для процесу обміну інформацією.

Таким чином, аналіз манери мовлення персонажу дозволяє нам не лише представити його як самостійного героя, але і побачити наскільки сильним є його вплив на інших. Відповідно до ступеня вагомості героя серед інших персонажів і виникає культовий образ, яким і є доктор Ганнібал Лектор.

Література

1. Адамова С.В. Риторика и культура русской речи. Теория и практика. Вспомогательное учебное пособие для студентов-словесников. – Ер.: “Асогик”, 2009, 140 с.
2. Манери спілкування та засоби взаємодії з людьми. [Електронний ресурс]: <https://ukrbukva.net/95225-Manery-obsheniya-vzaimodeystviya-s-lyud-mi.html>
3. Поликарпов, В. А. Психология личности. Курс лекций / В. А. Поликарпов, О. Г. Ксёнда. – Минск : БГУ, 2015.
4. Harris, Th. Silence of the Lambs / Th. Harris. – London: Arrowbooks, 2002

Токуєва Н.В., магістрантка

Науковий керівник – Шаповалова Л.В.,

кандидат пед. наук,

доцент кафедри романо-германської філології

ДЗ «Луганський національний університет

імені Тараса Шевченка»

м. Полтава-Старобільськ, Україна

СПЕЦИФІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ІДЮСТИЛЮ

АННИ ГАВАЛЬДИ

(НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ «КОВТОК СВОБОДИ»

(«L'ÉCHAPPÉE BELLE»)

Специфіка ідіюстилю письменника в лексико-семантичному аспекті полягає в закономірностях відбору й організації лексичних елементів, образних засобів (тропів та стилістичних фігур), які відображають індивідуальне сприйняття автором світу, передають його читачеві та певним чином впливають на нього. Аналіз лінгвістичних розвідок початку ХХІ століття, присвячених вивченню ідіюстилю, показало різноманіття теоретичних орієнтацій і точок зору на проблеми дослідження літературного тексту та його лексичних одиниць (І. В. Арнольд, Н. С. Болотнова, І. Р. Гальперін, Н. І. Головченко, Г. В. Колшанський, В. А. Кухаренко, В. В. Одінцов, І. А. Тарасова, З. Я. Тураєва, І. Я. Чернухіна, В. Г. Щукін та ін.). Але підвалини досліджуваної проблеми було закладено у доробках науковців другої половини минулого століття В. В. Виноградова, Г. О. Винокура, В. П. Григорьєва, Б. А. Ларіна, де індивідуальний стиль письменника розглядається як багаторівневий і багатовимірний прояв особистості, індивідуальне використання певних мовних засобів у нових функціях, індивідуальний синтез форм мовного вираження і плану змісту [1, с. 106]. Аналіз художнього тексту не лише об'єднує традиційну ідею щодо образу автора в його творі з новими науковими розробками проблеми вивчення мовної особистості та картини світу в її мовному втіленні, а й виявляє основні мовні процеси, що відображаються у сучасній художній літературі (демократизація, неологізація тощо).

А отже, метою дослідження є визначення специфічних мовних і літературних особливостей ідіюстилю Анни Гавальди (на

матеріалі роману «Ковток свободи» («L'échappée belle»), який до тепер не був прямо чи опосередковано предметом наукового лінгвістичного дослідження. Оскільки ідіостиль, за визначенням Н. С. Болотнової, розглядається як «сукупність емоційних засобів і експресивних значень», велика увага у сучасних лінгвістичних дослідженнях приділяється вивченню емоційних та експресивних складових мовних явищ [1, с. 43]. Основними засобами виразності є тропи: алегорія, гіпербола, евфемізм, епітет, іронія, літота, метафора, металепис, метонімія, оксиморон, синекдоха, уособлення та інші засоби, які розкривають різноманітність асоціативних відтінків мовлення, його емоційного забарвлення, вказуючи на домінуючі ознаки індивідуального стилю автора. До засобів виразності відносяться і такі фігури як анафора, еліпс, епіфора, паралелізм, пропуск, риторичне питання тощо. Поставлена мета роботи обумовила комплексне використання різноманітних методів лінгвістичного дослідження: аналіз спеціальної літератури, метод прямого спостереження, метод первинного лінгвістичного опису, аналіз словникових дефініцій, метод компонентного аналізу лексичного значення, кількісно-статистичний, контекстний (дистрибутивний), психолінгвістичний методи, метод часткового лінгвістичного коментування та інші.

Роман французької письменниці Анни Гавальди «Ковток свободи» було віднесено до жанру літературної драми, наративна форма якої представляє собою сукупність діалогів, що можна певною мірою співвіднести з думкою В. Шміда щодо презентації у драмі сцен театральної вистави, обмеженої «зовнішнім описом персонажів та їхніми діалогами» [2, с. 117]. Тож саме така наративна організація роману є однією із його літературних особливостей та ознак ідіостилу А. Гавальди. Інші його специфічні жанрові ознаки – це розкриття характеру персонажів через дії та вчинки; значна кількість посилань (усього 70), що надають історичні, культурологічні, специфічні побутові довідки; наявність різного типу прямої мови (у масових сценах – діалоги або полілоги, рідше зустрічаються монологи) [3]. Кожен діалог або полілог у романі як акт природньої мовної взаємодії незалежно від його довжини можна поділити на три основні частини: обставочна частина, що описує учасників мовленнєвої ситуації та дає уявлення щодо умов, які її

супроводжують; репліки персонажів і авторські ремарки, які їх вводять та коментують; фінальна частина, яка містить у собі вказівку на завершення комунікативного акту.

Дослідження діалогів, які складають близько 28 % текстового матеріалу роману, допомагає виявити емоційний фон тексту й визначити взаємодію різноманітних вербальних засобів спілкування [3]. У творі представлено декілька типів діалогів: діалог-розпитування та діалог повідомлення, якщо персонаж відчуває брак інформації; модальний діалог (діалог-наказ або діалог-прохання), де знаходить відображення певна ієрархія серед персонажів; емоційно-афективний діалог-сварка, коли йдеться про персонажів, які відчувають взаємну неприязнь один до одного, та діалог-пояснення, іноді з репліками-підхватами, що відображають повне розуміння персонажів, їхні взаємні почуття. Та все ж специфіка художньої комунікації полягає в її спрямованості на особливого адресата – уявного читача, про що завжди пам'ятає авторка. Параметри діалогів, якими забезпечує письменниця читача, дозволяють зрозуміти ситуативні умови спілкування, зробити висновки щодо характеру суб'єктів мовлення, що взаємодіють, та проаналізувати мовленнєву характеристику кожного з них.

Особливостями метафоріки в романі Анни Гавальди «Ковток свободи» є велике різноманіття типів метафор: тематичні-антропоморфні; структурні – прості та розгорнуті (двочленні, тричленні тощо); контекстуальні – метафори-порівняння (замкнуті метафори), метафори-загадки (незамкнуті), метафори широкого контексту [3].

Важливою складовою ідіостилу письменниці є епітети, які теж можна класифікувати: прості чи складені (представлені поліосновними прикметниками), метафоричні та метонімічні, ланцюги епітетів, простонародні, авторські. Особливістю епітетів є їх суміщення з іншими тропами (уособлення, порівняння тощо) в рамках однієї лексичної одиниці [3]. За допомогою епітетних характеристик А. Гавальда акцентує увагу читача на окремих деталях зовнішності персонажів, їхніх відмінних рис характеру, що дозволяє зробити динамічний портретний опис. Дослідження специфіки вживання епітетів, які займають за частотністю одну з основних позицій у

тексті, дозволило виявити орієнтованість авторки на створення експресивного образу, що стало невід'ємною складовою її ідіостилю.

Зробивши аналіз текстового матеріалу роману Анни Гавальди «Ковток свободи», можна вказати на активне застосування авторкою різних засобів виразності, що робить мову твору стилістично насиченою, виразною, живою, цікавою для сприйняття. Основними особливостями ідіостилю письменниці є яскраво виражена нестандартність образів уособлення, в тому числі і метафоричних; схильність авторки до іронічного забарвлення описуваного; оціночних характеристик; широкого використання антонімічних парадигм, які подекуди поєднуються з синонімічними; наявність різних видів асоціативних парадигм (відкритих, закритих, змішаних). Розгляд специфіки функціонування лексики в ідіостилі А. Гавальди показав функціональну значимість синонімічних, антонімічних, асоціативних парадигм, які сприяють більш повному розкриттю їх природи в лінгвістичній площині як у якісному, так і в кількісному відношенні в рамках даного текстового матеріалу.

Отже, можна зробити висновок, що ідіостиль – це система індивідуальних особливостей автора як особистості й художника слова, що поєднує в собі відбір і комбінацію мовних засобів, їх направленість на вирішення конкретних авторських завдань та є унікальним способом відображення і переломлення в художньому мовленні фактів внутрішнього світу письменника – носія конкретної мови в конкретний історичний період. Ідіостиль Анни Гавальди, який було досліджено на матеріалі роману «Ковток свободи», вирізняється наявністю неповторних образних засобів (тропів і стилістичних фігур), специфічною наративною організацією твору; характеризується особливою синтагматикою, що реалізує певні індивідуально-авторські валентні зв'язки мовної одиниці, та індивідуальним трактуванням актуальних життєвих проблем.

ЛІТЕРАТУРА

1. Болотнова Н. С. Филологический анализ текста : учеб. пособие / Н. С. Болотнова. – 4-е изд. – М. : Флинта : Наука, 2009. – 520 с.
2. Шмид В. Нарратология. М. : Языки славянской культуры, 2003. 312 с.
3. Гавальда А. Я її кохав. Я його кохала. Ковток свободи. : романи. Харків : Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2013. 240 с.

Хорольська Д.С., студентка
Науковий керівник – Биндас О.М.,
к.пед.н. доцент
ДЗ «Луганський національний
Університет імені Тараса Шевченка»
м. Полтава-Старобільськ, Україна

АВТОРСЬКИЙ СТИЛЬ ДЕНА БРАУНА У ТВОРІ «КОД ДА ВІНЧІ»

Сьогодні твори Дена Брауна безумовно є популярними серед читачів, бо у них письменник відображає актуальне зараз бажання людей пізнати більше про своє походження, про навколишній світ.

Роман «Код да Вінчі», котрий вийшов у світ у 2003 році, зараз викликає як підвищену увагу до змісту, так й безліч протиріч до нього. Історики й до нині захоплені діями у романі та їх суперечки не вщухають. Письменник писав, що у книзі представлені повністю достовірні описи творів мистецтв, архітектурних споруд, а також таємничих містичних ритуалів та документів. Це привертає нашу увагу на те, що розповідь начебто стає документальним твором, а не художнім.

The reception of The Da Vinci Code is also interesting in showing not merely the gap between media and ticket-buying opinion (a long-established phenomenon) but also a gulf between official and unofficial reviewers. If blockbuster box-office takings were not already enough to make established film journalists feel at least occasionally irrelevant, their professional significance has been challenged in recent years by websites and blogs on which films are rated by guerrilla critics or cinema-goers who have seen early screenings. This has brought to cinema a version of what happens in music, where, for decades, sales have been driven less by reviewers than by popular response to plays on radio or now online [4].

Ден Браун використовує повтори, які розрізняються за композиційним принципом та цілям, які досягаються за їх допомогою у романі «Код да Вінчі». Емоційне збудження героїв письменник передає за допомогою повторів, які виконують функцію посилення у романі. Також повтори дозволяють показати зростання напруги в оповіданні або ж організують ритмічний малюнок висловлювання.

Задля досягнення читачем атмосфери емоційного стану та характеристики героїв Ден Браун використовував ретардацію, неповні речення, синтаксичну транспозицію, парцеляції, граматичну інверсію, а також переривання висловлювань.

So, style denotes the collective characteristics of writing, diction or any artistic expression and the way of presenting things, depending upon the general outlook proper to a person, a literary school, a trend, a period or a genre[2, p. 19].

Ден Браун часто розкриває значення термінів в самому тексті, як наприклад в романі «Код да Вінчі»: «Thecryptex. A portable container that could safeguard letters, maps, diagrams, anything at all. Once information was sealed inside the cryptex, only the individual with the proper password could access it [1, p.168]» — «Криптекс. Це був портативний сейф, у якому можна було сховати листи, карти, схеми — все, що завгодно. Інформацію, замкнену всередині криптекса, міг дістати лише той, хто знав відповідний пароль. [3, с. 159]».

Автор, як правило, пояснює терміни або через зовнішню, або через внутрішню мову героїв. Розгорнуті пояснення зазвичай представлені в авторській мові. Найбільш розгорнуті пояснення стосуються лінгвістичних і релігійних термінів та їх етимології. З точки зору розвитку сюжету, терміни покликані тримати читача в напрузі, зацікавлювати його в прочитанні розв'язки.

У перекладі абревіатур чітко простежується тенденція не обтяжувати текст надлишковою інформацією, не порушувати ритм викладу, робити текст доступним для розуміння. Найбільшу складність для переклада абревіатур складають окремі випадки їх обігрування.

До переваг авторського стилю Дена Брауна варто віднести і те, що сюжетний розвиток через додавання вставок, посилень та інших пояснень у тексті творів не порушує загального композиційного єдності і цілісності романів, підтримуючи спочатку задану самим автором композиційну зв'язність текстів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Brown Dan. The Da Vinci Code / Вид-во Transworld Digital, 2009.
2. English stylistics: fundamental of theory and practice V.V. Zhukovska, 2010.
3. Ден Браун. Код да Вінчі / Вид-во «Клуб Сімейного Дозвілля», 2018.
4. Mark Lawson. Who cares what the reviews say?, 2006. URL: <https://www.theguardian.com/film/2006/may/24/culture.comment>

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Баранов О.Г. , студент 4-го курсу
Науковий керівник – Шехавцова С.О.,
декан факультету іноземних мов, доктор пед. наук, професор
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»
м. Полтава, Україна

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ЇХ ВПЛИВ НА НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Сучасна вища освіта переживає період змін, пов'язаних переважно з впровадженням інформаційних технологій у процес навчання. Ці зміни тягнуть за собою не тільки освоєння нових технічних засобів, а й вдосконалення форм і методик викладання, а також застосування нових підходів до навчання [2, с. 3-4]. Основною метою навчання іноземних мов у немовних ВНЗ є оволодіння комунікативною компетенцією іноземною мовою, вміння застосовувати свої теоретичні знання мови на практиці і вільно орієнтуватися в середовищі мови, що вивчається. Для цього викладачеві необхідно створити такі ситуації спілкування на заняттях з іноземної мови, які максимально наближені до реалій ділового і повсякденного життя і відповідають індивідуально-психологічним особливостям освоєння мови студентами. Досить успішно впоратися з цією метою допомагає застосування інноваційних комп'ютерних технологій. Важливою характеристикою сучасних комп'ютерних технологій є їх інтерактивність [3, с. 10]. Вплив спрямований від автора (викладача) до одержувача інформації (студента), при цьому одержувач (студент) не пасивний, він, у свою чергу впливає на автора (викладача). Цей вплив здійснюється не тільки можливістю в будь-який момент переключити кнопку або піти на інший сайт, це і можливість безпосереднього втручання, питання, коментарі з боку одержувача інформації (студента). Технології, які можна використовувати на заняттях з англійської мови, включають в себе електронні лабораторії та навчальні Інтернет-ресурси із застосуванням персональних комп'ютерів, планшетів та мультимедійного проектору. Ці технології сприяють подоланню психологічного бар'єру у

використанні мови, що вивчається, розвитку міжкультурної компетенції і таких мовних факторів, що підвищують ефективність навчання спілкуванню на іноземній мові, як комунікативність і інтерактивність. Віртуальні лабораторії являють собою універсальну систему навчання англійської мови та допомоги в роботі викладача. Застосування електронних лабораторій видавництва Longman "MyEnglishLab" [4], в тому числі "MyAcademicConnectionsLab", "MyLanguageLeaderLab", як на заняттях, так і в позааудиторний час, дозволяє розвивати в учнів одночасно декілька навичок англійської мови – читання, письма та аудіювання. Використання на заняттях електронної лабораторії "MyLanguageLeaderLab" до підручника "Language Leader" у переліку завдань, запропонованих студентам по кожному з розділів підручника, є диктанти, тестування, аудіо- та відеоматеріали, тексти для читання та аналізу, лексико-граматичні вправи. Крім того, лабораторія економить час викладача і студента завдяки можливості моментальної комп'ютерної перевірки домашніх завдань і складання «рейтингу» успішності студентів [1, с. 317]. Таким чином, застосування електронних лабораторій має ряд цінних переваг, що включають економію часу в навчальному процесі, можливість інтерактивного (дистанційного) спілкування зі студентами, комп'ютерної та індивідуальної 12 перевірки виконання домашніх завдань, створення додаткових домашніх завдань з кожного заняття. Використання навчальних Інтернет-ресурсів на заняттях дуже зручно, плідно і перспективно. Процес навчання стає більш привабливим для студентів, оскільки вони отримують необмежений доступ до більш «свіжих» і цікавих країнознавчих матеріалів, що вигідно відрізняється від застарілих текстів в підручнику. У цілому необхідно зауважити, що використання нових комп'ютерних технологій у сфері навчання англійської мови дозволяє створити унікальне навчальне середовище, в якому, з одного боку, активізується діяльність кожного студента в процесі навчання (складання доповідей, підготовка презентацій тощо), а з іншого, створюються ситуації для колективної діяльності студентів (перегляд відеофільмів, прослуховування аудіозаписів тощо), проявляється їх творча активність і індивідуально-особистісні особливості. За допомогою застосування Інтернет-ресурсів студенти поступово долучаються і до дослідницької діяльності, формуючи навички орієнтування у величезному інформаційному просторі і

самостійного прийняття рішень, що є основним завданням навчання не тільки англійської мови, але й будь-якого предмету у сфері вищої освіти.

Література:

1. Актуальные проблемы экономики и новые технологии преподавания (Смирновские чтения): Материалы XII международной научно-практической конференции (22 марта 2013 г., Санкт-Петербург), – СПб. : Изд-во МБИ, 2013. – С. 315-348.
2. Инновационные технологии в образовании. Под ред. Абылгазиева И. И., Ильина И. В. – Вып. № 2. – М. : МАКС Пресс, 2011. – 141 с.
3. English for IT specialists: Student's book. Под ред. Стишковой Л. И. Андреевой Т. В., Николаевой Е. Е., Шауб Н. В. СПб: МБИ, 2011. – С. 5-34.
4. My English Lab. [Access mode]: <http://www.myenglishlab.com>.

Безрукова Н.В., к.е.н., доцент
Національний університет
«Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка», Полтава

АВТЕНТИЧНЕ КОМУНІКАТИВНО-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Комунікативно-орієнтоване навчання іноземним мовам можливе в умовах автентичного процесу соціалізації студентів. У даному контексті поняття «автентичний» припускає не лише використання на занятті «узятого з життя» навчального матеріалу, але і створення методично доцільних умов навчального спілкування в ситуаціях максимально наближених до реальних. Для цього в навчальних умовах забезпечується «репетиція реального вживання мови» — «соціалізація», що означає формування соціальної ролі особистості в умовах отримання досвіду соціальної взаємодії і засвоєння соціальних цінностей. Процес соціалізації є тим середовищем, в якому відбувається формування іншомовної комунікативної компетенції [3].

Добре відомо, що для вирішення навчальної задачі

недостатньо займатися лише імітацією життєвих ситуацій. Потрібні додаткова робота, спрямована на засвоєння як мовного, так і інформативного матеріалу, формування певних комунікативно-пізнавальних дій та ін. Іншими словами, потрібні вправи, які, з одного боку, забезпечували б відповідне комунікативне тренування, а з іншою — зберігали б «автентичність» застосування іноземної мови в навчальних ситуаціях. Існують завдання, що забезпечують автентичну мовну практику, оскільки в самому формулюванні цих завдань закладені необхідність і спосіб іншомовного спілкування. Такими завданнями можуть бути завдання мовної взаємодії, які неможливо виконати без партнерів. Найчастіше застосовуються такі види мовної взаємодії, як співробітництво учасників для вироблення єдиної ідеї, комбінування інформації, передача інформації від одного учасника до іншого.

Іншим видом занять є проблемні мовно-розумові завдання, які можуть базуватись на причинно-наслідковому міркуванні, послідовності дій; критичному мисленні, класифікації, припущенні, здогадці, ранжируванні, інтерпретації, знаходженні схожості і відмінностей, виключенні зайвого та ін.

Також автентичне комунікативно-орієнтоване навчання іноземним мовам передбачає використання на заняттях організованого рольового спілкування, яке реалізується в рольовій грі — виді навчального спілкування, яке організовується відповідно до розробленого сюжету, розподілених ролей і міжрольових відносин, і яке дозволяє формувати комунікативні уміння з певних спеціально відібраних «життєвих» ситуацій. Творче рольове спілкування вимагає розвинених соціальних умінь. Тому рольові ігри на заняттях з іноземної мови нерідко включають елементи соціального тренінгу.

Ще одним елементом автентичного комунікативно-орієнтованого навчання іноземним мовам є застосування спонтанного спілкування на заняттях, яке виникає, коли навчальна ситуація переходить в природну. В такому спілкуванні не завжди передбачуваний зміст, можливі переходи від однієї теми до іншої, потрібні малознайомий або недостатньо засвоєний лексичний і граматичний матеріал та мобілізація мовно-розумових резервів та ін. [1].

Автентичні матеріали — це матеріали, взяті з оригінальних джерел, які характеризуються природністю лексичного наповнення та

граматичних форм, ситуативною адекватністю використаних мовних засобів, ілюструють випадки автентичного слововживання і які, хоча і не призначені спеціально для навчальних цілей, але можуть бути використані при навчанні іноземної мови [2].

Робота над автентичними матеріалами передбачає вирішення двох різних завдань. З одного боку, вони виступають яскравим предметом лінгвістичного та контрастивного аналізу, що веде до розвитку пізнавальних та дослідницьких навиків. З іншого боку, автентичні матеріали – це найкраще джерело для розвитку й удосконалення комунікативно-дискусійних умінь на основі отриманих знань, влучний привід для створення певної ситуації, яка викликає діалог, дискусію з елементами роздумів, тверджень, сперечань та переконань.

Отже, можливість наблизитися та відчувати іншомовне середовище через певний автентичний матеріал позитивно впливає на мотивацію студента у вивченні іноземної мови, дає можливість проявити набуті знання при формулюванні оціночних та порівняльних суджень, а також розвиває вміння формувати автентичний текст.

Література

1. Єлухіна Н. В. Навчання слухання іноземної мови / Н. В. Єлухіна // Іноземні мови в школі. – 2006. – №5. – с. 13-15
2. Жогліна Г.Г. Розвиток умінь комунікативної компетенції на основі використання автентичних відео документів / Г.Г. Жогліна. – Пятигорськ, – 2008. – 20 с.
3. Коломійчук І.М. Автентичні матеріали як ефективний засіб забезпечення соціокультурного спрямування процесу навчання іноземної мови. / І.М. Коломійчук. //Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки. 2017. № 1 (13). С. 102–105.

Веренікіна В.В, студентка
Науковий керівник – Комлик Н. Ю.,
викладач кафедри романо-германської філології,
ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»
м. Полтава-Старобільськ, Україна

СУЧАСНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ФРАЗОВИХ ДІЄСЛІВ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Вивчення фразових дієслів є важливим аспектом у вдосконаленні знань англійської мови, адже вони – невід’ємний складник спілкування не лише у побутовому житті носіїв англійської мови, а й «...у діловому мовленні, юриспруденції та інших галузях»[1, с.2]. Як зазначає Ніколаєва Т. М., кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземної мови Київського національного університету культури і мистецтв: “Актуальність дослідження фразових дієслів пояснюється високою частотністю їх вживання, проникненням у різні функціональні стилі та значущістю для акту комунікації”[1, с. 2].

Фразові дієслова використовують, як правило, найчастіше в неформальному стилі (листи до друга, розмовна мова). Також деякі дієслова можна використовувати в на пів-формальному стилі. Рідше фразові дієслова вживають у формальному стилі мовлення чи письма. У на пів-формальному стилі слід нечасто звертатися до використання фразових дієслів. Важливо знати, що носії мови у розмовній лексиці фразові дієслова використовують майже завжди. У повсякденному житті ці дієслова використовуються доволі часто, однак носії мови не використовують надто складних дієслів, як правило такими дієсловами є загальні, на кшталт look over, look up, go on і т. д.

Сьогодні в закладах загальної середньої освіти існує проблема з вивченням фразових дієслів з англійської мови. Учням складно запам’ятати велику кількість схожих між собою слів. Діти легко губляться, якщо змінити хоч одну пару літер у структурі дієслова. При навчанні школярів фразовим дієсловам вчитель повинен в першу чергу виокремити і пояснити ряд характерних ознак, які відрізняють фразові дієслова від простих. Серед них назовемо такі: ідіоматичність, висока продуктивність, можливість розташовувати адвербіальний

прийменник до і після іменника, що вживається з даним дієсловом, здатність емоційно і образно висловлювати найтонші відтінки думок і почуттів, можливість його заміни простим дієсловом тощо. Дідо Наталія Данилівна, викладач кафедри іноземних мов Ужгородського національного університету наголошує: “Певні труднощі викликає подільність багатьох фразових дієслів, коли основне дієслово та постпозитив можуть розриватися іншим словом. До подібного роду помилок відноситься неправильне розташування постпозитиву у випадках, коли між ним і дієсловом з’являються займенники або ціла іменна група” [2, с. 3]

Важливо наголосити, що завдання на державних підсумкових атестаціях та екзаменах також містять фразові дієслова та викликають труднощі через недостатню підготовку в школах. У зовнішньому незалежному оцінюванні є завдання на вибір логічної відповіді, де треба обрати коректне фразове дієслово. На сайті МОН України та на сайтах УЦОЯО розміщено певні вимоги до знання фразових дієслів та подано їхній короткий список, зокрема із дієсловами see, look, take, put, be, bring. Учні повинні обов’язково використовувати фразові дієслова у листі до друга (останнє завдання тесту ЗНО), адже цей лист є прикладом неформального стилю. Мінімальна кількість – 2-3 дієслова, але треба достеменно знати значення цього фразового дієслова, аби воно було використано коректно та відповідно до загального змісту.

У методиці викладання фразових дієслів немає єдино правильно методу навчання цих мовних одиниць, однак, як зазначають методисти необхідним є системний підхід. Х’ю Деллар британський професор, викладач, методист, координатор освітнього Центру англійської мови TEFL в Університеті Вестмінстера пропонує такі методи викладання фразових дієслів: “1. Вивчення формування фразового дієслова на базі конкретно взятого – з метою розширити уявлення про базове дієслово, наприклад: «to call by», «to call off», «to call on», «to call away» та ін. 2. «Do not use L1 for translation» – використання лише англійської мови для тлумачення репрезентованої групи фразових дієслів та фразеологічних одиниць із наданням яскравих прикладів як у розмовній мові, так і в контекстуальному аналізі. 3. Методика «challenge your students» – питання-відповідь (студент «А» – студент «В») або за допомогою

заздалегідь підготовлених карток із вивченими фразовими дієсловами та фразеологізмами (викладач – студент) із подальшим тлумаченням, поясненням та наведенням студентом різних прикладів застосування цієї одиниці. 4. Методика «phrasal fork» – складання по пам'яті вивчених фразових дієслів на базі конкретно взятого з наданням прикладу вживання їх у мовленні (речення, діалоги, короткі контексти). 5. Методика «replacement» – робота з наданим викладачем текстом: аналіз тексту з метою максимально якісного і кількісного виявлення «awkward elements» із подальшою їхньою заміною на вивчені фразові дієслова та фразеологічні одиниці» [3, с. 2-5].

Існують також й інші дієві методи навчання та опанування фразовими дієсловами: «запам'ятовувати значення прийменника в поєднанні з дієсловом». Проте, ця порада дієва для запам'ятовування не всіх дієслів, так як один і той же прийменник може давати зовсім інше значення. Наприклад, «up» – вгору, і найчастіше слова саме з цим прийменником будуть позначати дію, пов'язану з рухом вгору (get up – вставати). Але ось у фразі take up – зайнятися чимось, абсолютно немає ніякого натяку на рух вгору.

Інший спосіб – презентувати фразові дієслова за ключовим компонентом – дієсловом. Наприклад, можна зібрати усі найуживаніші фразові дієслова із головним компонентом look (look at, look after, look forward to ...) та репрезентувати їхні значення учням. У цьому доречним буде використання mind map з дієсловом і прийменниками, які йдуть після нього. Багато мовознавців пропонують також групувати фразові дієслова за темами вивчення. Наприклад, тема «Money»: Take out – знімати гроші; Pay back – повернути гроші; Live off – жити за рахунок когось; Live on – жити на (зарплату)» [4]

Одним із дієвих і доступних методів навчання досліджуваних одиниць є залучення до цього процесу перегляду фільмів та серіалів, прослуховування пісень мовою оригіналу. Фразові дієслова з серіалу «Друзі»: to find out - з'ясувати, дізнатися. Joey: Rach, you gotta **find out** if he's in the same place you are. – Рейчел, ти повинна з'ясувати, чи на одному місці ви з ним перебуваєте; to go after - переслідувати, домагатися. Rachel: I'm not someone who **goes after** a guy 5 minutes after he's divorced. – Я не та, хто переслідує хлопця через 5 хвилин після його розлучення.

Фразові дієслова – є невід’ємною частиною сучасної англійської мови. Існує велике різноманіття сучасних методик навчання фразових дієслів. Вивчення цих мовних одиниць займає особливе місце у вдосконаленні знань з іноземної мови, тому варто приділяти велику увагу навчання фразових дієслів у закладах загальної середньої освіти.

Література

1. Види фразових дієслів в англійській мові: http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/3/part_2/32.pdf
2. Науковий вісник ужгородського університету. Серія: «педагогіка. Соціальна робота». – 2016. – випуск 1 (38) «до проблеми викладання фразових дієслів в англійській мові»: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nvuuped_2016_1_28.pdf
3. Важливість та методи вивчення фразових дієслів та фразеологічних одиниць у викладанні англійської мови: <https://periodicals.karazin.ua/issuesedu/article/download/16054/14962>
4. Секрети фразових дієслів: прості способи для запам’ятовування:
<https://nfs.in.ua/uk/blog-uk/sekreti-frazovikh-diiesliv-prosti-spos/>

Гребенюк А., студентка
Науковий керівник – Биндас О. М.,
завідувач кафедри романо-германської філології,
кандидат пед. наук, доцент
ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»
м. Полтава-Старобільськ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ТЕСТУВАННЯ ЯК МЕТОДУ КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ

Актуальність дослідження застосування тестів обумовлена тим, щоб за короткий проміжок часу перевірити знання всіх учнів та встановити об’єктивну та справедливую оцінку з того чи іншого предмету. На сьогодні системи освіти, а зокрема, загальної середньої освіти широко застосовують тестування, як метод вимірювання та

оцінки знань учнів з різних дисциплін, як у процесі засвоювання знань, так і під час складання підсумкової атестації, а також, під час складання зовнішнього незалежного оцінювання.

Одним з основних критеріїв якості оцінки якості освіти є контроль знань, погана організація якого може стати однією з причин зниження якості освіти в цілому. Використовування методу тестування дає можливість об'єктивно, надійно та точно визначити навчальні досягнення учнів.

Тестування – спосіб визначення рівня знань студентів за допомогою спеціальних завдань у тестовій формі, у вигляді запитань або задач. Комп'ютерне тестування здійснюється у вигляді самостійної роботи студента чи учня з комп'ютером у присутності або відсутності відповідальної за тестування особи, з можливістю запам'ятовування результатів тестування.

Також тестовий контроль забезпечує одночасну перевірку знань учнів усієї групи та формує в них мотивацію до підготовки до кожного заняття, дисциплінує учнів.

Мета роботи полягає у тому, щоб визначити та теоретично обґрунтувати використання різних типів тестових завдань та технологій для оцінювання навчальних досягнень, вмінь та навичок учнів під час тестового контролю знань. Розглянувши поглиблено дане питання, ми зможемо зробити висновки щодо запропонованої системи оцінки знань, вмінь та навичок учнів у навчальному процесі.

Останнім часом у своїй контрольно-оцінювальній діяльності вчитель усе частіше використовує педагогічні тести. І це не випадково, оскільки вони забезпечують об'єктивність і порівнянність досягнутих результатів учнів, усебічність і справедливність в оцінюванні їх навчальної діяльності.

Використання педагогічних тестів сприяє реалізації всіх функцій контролю і відповідає основним його принципам. Тому вони стали найбільш ефективним засобом педагогічних вимірювань. [3,с.5]

Поняття «тест» у тестології трактується як «сукупність тестових завдань, підібраних за певними правилами для вимірювання певної якості» [2,с.16]

В. С. Аванесов, автор розробки науково-обґрунтованих тестів, називає тест твором мистецтва, в якому за Гегелем: «і форма і зміст йдуть в своїй досконалості рука об руку». Професійно зроблений тест

– за словами п. Аванесова, «краще на поточний момент, з'єднання змісту знань, з найбільш придатною формою» [1, с.115]

Визначення завдань та формування бази оцінювання формує різновид контролю – тестовий контроль. В залежності від того який результат перевіряє викладач, тобто він має на меті визначити рівень засвоєння певного елементу знання або вміння, чи він перевіряє сформованість тієї чи іншої компетентності. Від цього залежить який різновид та форму тестового контролю вчитель обирає. Якщо з'ясовується рівень знань і вмінь учнів то тестові завдання спрямовані на виявлення ступеня засвоєння певного елемента знання чи дії (знає/не знає, володіє/не володіє), а для компетентнісного підходу головним стає розкриття комплексного усвідомлення предметного чи позапредметного змісту на рівні здатності застосовувати здобуті знання і вміння, досвід пізнавальної діяльності й усвідомлені цінності у вирішенні життєво важливих практичних завдань. Саме тому у своїй педагогічній діяльності для контролю та оцінки все частіше використовуються педагогічні тести.

Педагогічний тест має декілька етапів: на першому визначається мета та тип педагогічного контролю (вхідний, поточний, тематичний чи підсумковий). Другий етап визначає вид тесту та підходи (нормативний, критеріальний). Третій етап здійснює аналіз змісту предмета чи теми, елементи якого будуть оцінюватися. При цьому визначається структура тесту і завдання. Четвертий етап визначає час виконання тесту урахуваючи кількість завдань. П'ятий етап починає роботу над створенням тестових завдань. В основу діагностики покладена система тестового контролю як упорядкована сукупність взаємопов'язаних елементів, яка містить пропедевтичний, тематичний, підсумковий і резидуальний тестові контролю. Тестування дозволяє реалізувати зворотній зв'язок, діагностику розвитку дидактичного процесу, оцінку результатів навчального процесу та особистого рейтингу студента чи учня. Також тестовий контроль дозволяє прогнозувати діяльність учнів.

Тестова методика відповідає за керування увагою учнів, які виконують тестові завдання, націлює їх на суттєву інформацію та не займає багато часу. Також, застосовуючи тести, стимулюється інтелектуальна активність учнів, а саме: аналіз і синтез, узагальнення і конкретизація, порівняння та розрізнення. Основна відмінність

тестового контролю від звичайної контрольної роботи полягає у тому, що тест завжди дає об'єктивний результат за підсумками тестування. Тобто результат тестування є незалежною і об'єктивною оцінкою на відміну від можливої суб'єктивної оцінки викладача, оскільки оцінка викладача базується на враженнях викладача, які не завжди відокремлені від його особистих симпатій чи антипатій по відношенню до студентів. А це в свою чергу, означає, що правильно і методично організоване тестування дозволяє вчителю отримати сильний зворотній зв'язок, який допоможе в управлінні навчальним процесом та покращить ефективність навчання.

Тестові завдання мають чотири форми: перша – завдання з вибором однієї або кількох правильних відповідей, друга – завдання відкритої форми (вписати правильну відповідь самостійно), третя – встановлення відповідності (розширений вибір), четверта – встановлення правильної послідовності.

Отже, тестування, як один із методів контролю знань, є важливим та необхідним кроком у розвитку методики контролю за засвоєнням навчального матеріалу. Правильно підібраний або грамотно складений тест – це контролюючий, інформуючий та швидкий засіб контролю який відрізняється своєю ефективністю від традиційних видів контролю. Методи підвищення ефективності тестування залишаються актуальними у зв'язку з активізацією інформаційних технологій та можуть бути більш розвинуті у подальшому, тому актуальність даної теми залишається і сьогодні.

Література

1. Аванесов В. С. Композиція тестових завдань / В. С. Аванесов. – М.: АДЕПТ, 1998. – 217 с
2. Булах І.Є. Створюємо якісний тест : навчальний посібник / І.Є. Булах, М.Р.Мруга. – К. : Майстер-клас, 2006. 160 с.
3. Тестові технології оцінювання компетентностей учнів : посібник / за ред. Ляшенка О. І., Жука Ю. О. – К. : Педагогічна думка, 2015. – 181 с.

Кацевалова К., студентка

**Науковий керівник - Биндас О.М., завідувач кафедри
романо-германської філології, к. пед.н., доцент
ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка», Старобільськ**

СУТНІСТЬ КОМУНІКАТИВНОЇ КАТЕГОРІЇ «ТОЛЕРАНТНІСТЬ» В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Прискорений розвиток суспільства, глобалізація суспільної свідомості і активна взаємодія культур, з одного боку, підвищення рівня агресивності, пов'язане зі зниженням загального рівня культури, деградацією моральних цінностей і зростанням всюдозволеності, з іншого, обумовлюють необхідність дослідження категорії толерантності як однієї зі складових комунікативної компетенції сучасної людини.

Комунікативна компетенція і дотримання норм толерантності є особливо важливим для політика. Вміле і доречне використання коштів реалізації комунікативної категорії толерантності дозволяє політику демонструвати повагу до різних категорій населення і своїм колегам, зберігати власне обличчя і обличчя адресата, пом'якшувати ефект, вироблений критикою або неприємними темами для обговорення, попереджати конфліктні ситуації і гармонізувати спілкування.

Актуальність теми роботи зумовлена інтересом до дослідження засобів вираження толерантності в сучасній англійській мові, що, своєю чергою, пояснюється зростаючими процесами глобалізації та міжнародної інтеграції і співпраці в суспільстві.

Толерантність – багатоаспектне поняття, яке актуально для різних культур, наукових дисциплін, а також різних напрямків дослідження в рамках лінгвістики [1, с. 135].

Толерантність являє собою комунікативну категорію, оскільки володіє власним змістом і певними засобами реалізації, знаходиться в опозиції до інтолерантності і має градуальний характер прояви.

Ввічливість і толерантність мають відмінності як з точки зору змісту (повага особистості іншого / повага несхожості іншого, постулат робити іншому гарне / заборона робити іншому погане,

етикетні / етичні міркування, ступінь проникнення в комунікативну свідомість), так і з точки зору засобів їх реалізації (стратегічні переваги, ритуалізованість / неритуалізованість).

Толерантність має ширший зміст і більш різноманітні засоби реалізації, ніж політична коректність. Це пояснюється тим, що толерантність має більшу кількість сфер застосування й інші способи реалізації крім евфемістичних заміन і ліквідації некоректних лексем. Це дозволяє вважати політичну коректність частиною толерантності і говорити про родо-видовий зв'язок між зазначеними категоріями.

Деякі перегини політичної коректності (введення мовних кодексів, списків заборонених слів і т. д.), викликані надмірним старанням не зачепити почуття тієї чи іншої групи людей, можуть розглядатися як приклади інтолерантності.

Комунікативна категорія толерантності по-різному реалізується на глобальному і локальному рівнях політичного дискурсу.

Відображення сутності толерантності на глобальному рівні відбувається за допомогою таких топосів, як топос підтримання миру і безпеки, топос мирного врегулювання, топос співпраці, топос моральних орієнтирів. При цьому топоси мирного врегулювання, співпраці і моральних орієнтирів виконують інструментальну функцію по відношенню до топосу підтримання миру і безпеки. Паралельна реалізація даних топосів у виступах дипломатів ООН демонструє необхідність переходу від конфліктного до безконфліктного [3, с. 166].

На локальному рівні сутність толерантності представлена такими топосу, як топос рівності, топос співпраці і топос моральних орієнтирів. Паралельна реалізація даних топосів відображає шляхи гармонійного існування в полікультурному державі.

Топоси глобального рівня більш одноманітно (і за тематикою, і за кількісними показниками), ніж топоси локального рівня. Це пояснюється, перш за все, специфікою ООН, що висуває на перший план певні цінності і установки.

Топоси локального рівня в цілому різноманітні по семантичному складу і кількісними параметрами. Проте, загальною тенденцією в виступах американського президента є висунення на перший план топосу рівності.

Реалізація комунікативної категорії толерантності на глобальному і локальному рівнях здійснюється за допомогою стратегій доброзичливості, неупередженості та недовмвленості. Слід, однак, відзначити, що виділення даних стратегій умовно, а їх тактики і засоби реалізації можуть перетинатися [2, с. 48].

Проведене дослідження підтвердило ідею про те, що категорія толерантності багатоаспектна і багатопланова. Її суть полягає в неагресивному, шанобливому ставленні до іншої людини, прагнення зрозуміти її культурні, ідейні, особистісні особливості. Толерантність відповідає неодмінним умовам, які дозволяють вважати її комунікативною категорією, а саме: має власний зміст і певні засоби реалізації, знаходиться в опозиції до інтолерантності і має градуальний характер прояви.

Література:

1. Береговой Я.А. Толерантность. Педагогика толерантности / Я.А. Береговой // Педагогика толерантности. - 2004. - № 1. - С. 135-139
2. Клепцова Е.Ю. Психология и педагогика толерантности / Е.Ю. Клепцова: учеб. пособие для слушателей системы дополнительного профессионального педагогического образования. - М.: Академический Проект, 2004. - 176 с.
3. Швачко О.В. Толерантність як психолого-соціальний феномен / О.В. Швачко // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. - 2001. - №2. - С. 154-170.

Ладика О. В., студентка
Биндас О.М., завідувач кафедри романо-
германської філології, доцент
ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка», Старобільськ

ЛІНГВОДИДАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ПІСЕНЬ У ВИВЧЕННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Комплексне рішення практичних, освітніх, виховних і розвиваючих завдань навчання можливе лише при умові впливу не тільки на свідомість учнів, але й на емоційний стан. Одним із

найбільш ефективних способів впливу на почуття та емоції школярів є музика.

Використання пісень мовою, що вивчається, досить актуальне з декількох причин. По-перше, учні зацікавляться культурою країни, мову якої вивчають. По-друге, при роботі з цим своєрідним лінгвокраїнознавчим матеріалом складається хороша передумова для всебічного розвитку особистості учня, тому що спеціально підібрані пісні стимулюють образне мислення і формують хороший смак. Пісня, як один з найважливіших жанрів музичної творчості, завдяки тексту спроможна точно відобразити різні сторони соціального життя народу країни, мову якої вивчають. Пісні властива комунікативна функція, тобто передача автором змісту адресатові. При цьому на відміну від навчальних текстів, котрі, перш за все, інформують читача або слухача, тобто впливають на його інтелект і пам'ять, пісня впливає на емоції людини [1, с. 19].

Сформулюємо методичні переваги пісень в навчанні іноземної мови:

1. Пісні, як один з видів спілкування, являються засобом більш міцного засвоєння і розширення лексичного запасу, так як включають нові слова та вирази. В піснях вже знайома лексика зустрічається в новому контекстуальному значенні, що допомагає її активізації;

2. В піснях краще засвоюються та активізуються граматичні конструкції;

3. Пісні сприяють вдосконаленню навичок іншомовної вимови, розвитку музичного слуху. Встановлено, що музичний слух, слухова увага і слуховий контроль знаходяться в тісному взаємозв'язку з розвитком артикуляційного апарату. Розуміння та виконання коротких, нескладних пісень з частими повторами допомагають закріпити правильну артикуляцію і вимову звуків, правила фразового наголосу, особливості ритму і т.д.;

4. Пісні сприяють естетичному вихованню учнів, об'єднанню колективу, більш повному розкриттю творчих здібностей кожного. Завдяки музиці на уроці утворюється сприятливий психологічний клімат, знижується психологічне навантаження, активізується мовленнєва діяльність, зростає емоційний тонус, підтримується інтерес до вивчення іноземної мови;

5. Пісні та інші музичні твори стимулюють монологічні та діалогічні висловлювання, являються основою розвитку мовленнєво-розумової діяльності школярів, сприяють розвитку як підготовленого так і не підготовленого мовлення [2, с. 183].

Щодо етапів уроку, на яких пісенний матеріал може бути використаний, то вони різні. В залежності від методичної задачі окремого етапу пісенний матеріал використовується:

1. Для фонетичної зарядки на початку уроку;
2. На етапі введення, первинного закріплення, а також тренування дітей в використанні лексичного та граматичного матеріалу;
3. На будь-якому етапі уроку як стимул для розвитку мовленнєвих навичок та вмінь;
4. Як свого роду релаксація в середині або в кінці уроку, коли учням потрібна розрядка, що знімає напруження, відновлюючи їх працездатність.

Приблизна послідовність роботи з піснею:

1. Коротке вступне слово про пісню (її характер, стиль і особливості акомпанементу, основний зміст, історія створення і т. д.).
2. Перше прослуховування пісні; особливостями мелодії, ритму, розділення на музичні фрази;
3. Перевірка розуміння змісту пісні (дослівний переклад тексту учнями під керівництвом вчителя);
4. Фонетичне опрацювання тексту пісні. На навчальному етапі навчання іноземній мові доцільно використовувати в цих цілях спосіб імітації;
5. Повторне прослуховування пісні: роботу на цьому етапі доцільно проводити з опорою на текст;
6. Читання тексту пісні з подальшим відпрацюванням звуків та інтонацій, роботу також рекомендується проводити з опорою на текст пісні;
7. Розучування мелодії в процесі спільного виконання пісні з використанням фонограми, а також акомпанементу [3, с. 48].

На наступних двох-трьох уроках достатньо повторити пісню один-два рази, щоб її слова запам'яталися міцно та надовго.

Стимулом для бесід та дискусій можуть стати сучасні, популярні серед молоді пісні. Можна запропонувати самим учням

принести їх на урок в записі. Бажано, щоб вони були цікаві за змістом та стимулювали учнів до послідууючого обговорення, висловлювання свого відношення до пісні, її змісту та виконання.

Література

1. Басіна А. Методика викладання іноземної мови в початковій школі.- К.: Шк. світ, 2007.-128с
2. Климишина Н. Усі уроки англійської мови. Перший клас: навч.-метод. посіб. – Х.: Вид. група «Основа», 2012.-286с.
3. Тимчук К. Firststeps /Збірка віршів та римівок англійською мовою. – Тернопіль: Мандрівець, 2006.-62с.

Лихачова В.О., студентка
Науковий керівник – Комлик Н. Ю.,
викладач кафедри
романо-германської філології
ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»
Старобільськ - Полтава

СУЧАСНІ МЕТОДИ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У НАВЧАННІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Невід’ємною складовою професійної підготовки спеціалістів різного профілю є вивчення іноземної мови, а це, у свою чергу, запорука майбутньої успішної кар’єри студентів. Звісно, процес опанування будь-якою мовою потребує значних зусиль, однак сучасні інноваційні технології «набагато полегшують його» [1, с. 5].

Мета нашого дослідження – представити деякі нестандартні методи вивчення іноземної мови, які в наш час є дієвими та користуються популярністю серед людей різного віку, зокрема студентів.

Потужним поштовхом до появи нових методів опанування будь-якої мови став, безумовно, Інтернет. Завдяки цій мережі навчання стало більш мобільним, зручним, доступним та цікавим, а головне – відповідає потребам сучасної молоді. Найголовніша

перевага використання Інтернету в процесі вивчення іноземної мови, на нашу думку, полягає в тому, що він уможлиблює живу комунікацію з носіями мови, що так важливо для оволодіння мовою на належному рівні.

Серед сучасної молоді найбільш вподобаним є метод, що безпосередньо пов'язаний з використанням гаджетів, які майже завжди під рукою. Метод «Соціальних мереж» має велику підтримку й схвалення не лише серед студентів, а й викладачів та школярів.

Інстаграм, як одна з найпопулярніших соціальних мереж, дає можливість познайомитися з людьми з будь-якого куточка планети, що сприяє розвитку розмовного стилю спілкування іноземною мовою. Подібне спілкування дає змогу відчутти «живу» мову, пізнати той її варіант, який зараз забезпечує успішну міжособистісну комунікацію. Навіть викладачі сьогодні все частіше «переносять» заняття та матеріали до них в Інстаграм. Ми можемо з легкістю завантажити й знайти на профілі викладачів безліч чек-листів, збірників, посібників та багато іншого корисного матеріалу з мови, яку ми прагнемо вивчити. Варто зазначити, що сьогодні створено окремі спеціальні додатки для вивчення іноземних слів, граматичних правил тощо. Вони включають в себе доступні правила, вправи на відточування знань і навіть бонуси, у вигляді якихось ігор або цікавих відео.

Одним із новітніх нестандартних шляхів опанування мовами є навчання уві сні. Ще Олдос Хакслі – англійський письменник, новеліст і філософ писав про можливість вивчення іноземних мов уві сні, і сьогодні сучасні технології дозволяють скористатися цим методом на практиці. Вчені вважають, що під час сну мозок та пам'ять людини працюють по-особливому, що сприяє процесу запам'ятовування інформації, яка подається в аудіоформаті [2, с. 28]. Цей метод передбачає підготовчий етап: підбір спеціального приміщення, створення сприятливої атмосфери, забезпечення комфортної температури та рівня вологості. Після цього потрібно одягти пов'язку на очі й лягти спати, попередньо увімкнувши навчальний аудіозапис, який необхідно слухати в навушниках. У такий спосіб процес опанування іноземною мовою відбувається підсвідомо, подібно до того, як мала дитина починає говорити тією мовою, яка постійно звучить в оточуючому її середовищі.

Інший, не менш поширений метод вивчення іноземної мови – використання фільмів, серіалів або музики тією мовою, якою людина хоче оволодіти. Як зазначає А. Верховицький, «кожна мова має безліч діалектів й регіональних акцентів, які часто репрезентовані в кіно та піснях, тому такий спосіб є важливим фундаментом для розуміння й визначення характерних особливостей мови, що вивчається» [3, с. 2]. Практика показує, що будь-який метод дієвий лише тоді, коли процес вивчення мови приносить задоволення людині, тому улюблена пісня або улюблений серіал надзвичайно позитивно впливають на кінцевий результат. Те ж саме можна говорити про оволодіння іноземною мовою за допомогою читання книг мовою оригіналу, яке до того ж ще сприяє розвитку фантазії та змушує навіть думати на потрібній мові.

Сьогодні також популярністю користується такий метод як діалог із самим собою. Багато викладачів і навіть корінних носіїв мови називають його одним з найбільш ефективних. У всіх нас часто прокидається внутрішній голос, який підказує як вчинити в тій чи іншій ситуації. Цей метод якраз буквально змушує наш мозок думати іншою мовою [4, с. 21]. Не у всіх це виходить, але дієвість цього способу є очевидною.

Отже, XXI століття дає нам сучасні незамінні ресурси для опанування будь-якою іноземною мовою, не винятком є й англійська, яка має статус світової мови. Десятки методів, сотні додатків і мільйони можливостей – ось чим супроводжується сучасне вивчення мов. Студенти, школярі та викладачі – усі зацікавлені в отриманні знань такими шляхами, тому що це незвично, легко і дуже продуктивно.

Література

1. Базиляк Н. Мовна підготовка майбутніх спеціалістів: Європейський вимір України-Київ, 2012. 188 с.
2. Куца С. Сучасні методи викладання іноземних мов – Бережани, 2013. 69 с.
3. Верховицький А. «The TKT Course M1,2 and 3». Кембрідж: Cambridge University Press, 2015. 12 с.
4. Верховицький А. «The CELTA Course. Trainer's Manual». Кембрідж: Cambridge University Press, 2015. 9 с

Макогон В.І., студентка
Биндас О.М., завідувач кафедри
романо-германської філології, к.пед.н., доцент
ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка», Полтава-Старобільск, Україна

КРИТЕРІЇ ВІДБОРУ АВТЕНТИЧНИХ ТЕКСТІВ У СПРИЙНЯТТІ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

При відборі автентичних текстів дуже важливо враховувати, чи будуть вони представляти інтерес для учнів. Тому необхідно розглянути критерії, за якими можна відібрати текст для певного етапу навчання. Важливо також звернути увагу на психологічні особливості учнів старшого етапу навчання і врахувати ці особливості при виборі для них текстового матеріалу [1, с. 68]. Для вчителя важливо знати, як можуть повести себе учні старшого віку, що було б для них цікаво прочитати і обговорити, і відповідно до цих бажань планувати і вести урок. Нижче розглянемо, яким вимогам повинен відповідати текст для читання, критерії його відбору, а також психологічні особливості учнів старшого віку навчання.

Використання художніх текстів на мовному занятті сприяє:

- Розвитку уяви і здібностей до словесної творчості через емоційно-образне сприйняття мови;
- Осягнення мови як феномена культури;
- Підвищенню мотивації вивчення мови.

Крім того, художній текст дає можливість подивитися на світ з різних позицій і тим самим виявити і усвідомити міжкультурні відмінності.

У сучасній шкільній методиці навчання іноземним мовам нерідко використовуються тексти, створені спеціально для навчальних цілей, побудовані на вивченому лексичному і граматичному матеріалі. Згідно критичного зауваження С. Ніколаєвої, підпорядкування змісту тексту мовного матеріалу тягне за собою порушення природності мови навіть при збереженні його нормативності і правильності [2]. Отже, напрашується висновок, що в

процесі оволодіння іноземною мовою бажане використання автентичних текстів.

І. Халєєва виділяє наступні типи автентичних текстів:

1. Дидактизовані тексти – тексти, підготовлені носіями мови спеціально для методичних цілей.

2. Напівавтентичні тексти – це автентичні тексти, адаптовані, як правило, шляхом скорочення і компіляції в інтересах реалізації завдань навчання.

3. Квазіавтентичні тексти – це тексти, в яких допускаються деякі скорочення за рахунок власних назв, тобто це текст із прибраними особливо важкими місцями, які можуть виявитися не під силу учням школи.

4. Автентичні тексти – першоджерельні, подані носіями мови без обробки. Вони неадаптовані, відрізняються інформативністю, тому викликають інтерес в учнів, містить лексику з національним компонентом [1, с. 90].

Відповідно до програми середньої (повної) освіти з англійської мови учнів старших класів навчання повинні розвивати всі основні види читання автентичних текстів різних стилів: *публіцистичних, науково-популярних, художніх, прагматичних.*

Також важливо відзначити, що для школярів більший інтерес представляє читання саме сучасних творів юнацької літератури, а не класичних. У сучасних художніх текстах для молоді описується соціокультурна дійсність країни, проблеми зарубіжних однолітків, їхні думки, почуття, повсякденне життя.

Таким чином, в якості критеріїв відбору текстів можна виділити наступні:

- яскравий, цікавий сюжет;
- облік вікової специфіки адресата;
- тематична близькість предмета викладу до життєвого досвіду і інтересам підлітків. Тексти, відібрані за цим критерієм, зазвичай допускають як ідентифікацію реципієнта з персонажем твору (я теж міг би так), так і дистанціювання від них (я б так не вчинив);
- репрезентативність тексту, тобто його автентичність і актуальність для носіїв мови;
- соціокультурну інформативність;
- відносну доступність мовного оформлення.

Читання не відноситься до пріоритетних видів діяльності для більшості сучасних школярів. У багатьох учнів слабо сформовані стратегії і техніка виявлення смислів тексту, тому вчитель іноземної мови повинен працювати над їх розвитком.

Вибравши тематично цікавий текст, який відповідає критеріям, учитель зможе познайомити учня з культурою іншої країни і пробудити в нього інтерес до її подальшого вивчення.

Література

1. Бирюк О. В. Методика формування соціокультурної компетенції майбутніх учителів у навчанні читання англомовних публіцистичних текстів: дис.... канд. пед. наук : 13.00.02 / О. В. Бирюк – К., 2005. – 196 с.

1. Ніколаєва С. Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми і таблиці)/ С. Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2008. – 285 с.

Мінін М.О., студент
Науковий керівник – Биндас О.М.,
кандидат педагогічних наук, доцент
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса
Шевченка»
м. Полтава-Старобільськ, Україна

ПОНЯТТЯ МЕДІАГРАМОТНОСТІ ТА МЕДІАКОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ

Сучасне суспільство неможливо уявити без діяльності засобів масової комунікації (медіа), які займають домінуючі позиції як в проведенні дозвілля великої кількості аудиторії, так і в отриманні різноманітної інформації. Цілком очевидно, що медіа виконують сьогодні не тільки інформаційну та рекреаційну функції, а й виховну, впливаючи на формування у аудиторії певних моделей поведінки. Сучасна система освіти в якості пріоритетних цілей розглядає використання засобів масової комунікації медіа педагогіки для формування умінь орієнтації в інформаційному полі, для

протистояння маніпуляціям громадською свідомістю, для адаптації людей до нових соціальних умов життя, позитивного саморозвитку особистості. Досягнення поставлених завдань можливе в рамках такого напрямку в педагогіці, як медіа-освіта (англ. Media education, від лат. Media – засоби), що орієнтує учнів на вивчення закономірностей масової комунікації (преси, телебачення, радіо, кіно, відео і т.д.).

На думку К. Ворснопа, медіаграмотність – це здатність до експериментування, інтерпретації/аналізу та створення медіа текстів.

Р. К'юбі визначає медіаграмотність як здатність використовувати, аналізувати, оцінювати та передавати повідомлення в різних формах.

Щодо визначення медіакомпетентності, то медіакомпетентність — це рівень медіакультури, що забезпечує розуміння особистістю соціокультурного, економічного і політичного контексту функціонування медіа, засвідчує її здатність бути носієм і передавачем медіакультурних смаків і стандартів, ефективно взаємодіяти з медіапростором, створювати нові елементи медіакультури сучасного суспільства. Досягається через оволодіння медіаграмотністю, є показником рівня медіакультури.

Основні завдання медіаосвіти: підготувати нове покоління до життя в сучасних інформаційних умовах, до сприйняття різної інформації, навчити людину розуміти її, усвідомлювати наслідки її впливу на психіку, опанувати способи спілкування на основі невербальних форм комунікації за допомогою технічних засобів. Але виникає питання: «Чи готові шкільні вчителі до вирішення поставлених завдань? Чи здатні вони до професійної допомоги учням у формуванні вмінь по сприйняттю різноманітної інформації, її розуміння і т.п.» [1, с. 55-56].

Разом з тим, дослідники відзначають, що в даний час вчителі все частіше використовують медіа засоби в навчальному процесі з метою реалізації принципу наочності в навчанні, але при цьому поза увагою залишаються їх значні можливості, що сприяють комплексному вирішенню проблеми інтелектуального, морального і естетичного розвитку учнів. Незважаючи на значну кількість досліджень, що стосуються різних проблем медіаосвіти та розкриття можливостей медіа засобів в підвищенні ефективності навчання,

питання розвитку медіакомпетентності вчителів не отримали достатнього висвітлення в науковій літературі.

Таким чином, рішення задачі підготовки і перепідготовки вчителів до роботи з різними видами і джерелами інформації бачиться саме в контексті здійснення медіа освіти. Необхідність модернізації середньої освіти обумовлює необхідність розвитку мережі «ресурсних центрів», що сприяють підвищенню рівня професійної компетентності педагогів. [2]

Показано, що високий рівень медіа культури дозволяє вчителів орієнтуватися в медіа середовищі як специфічно-організованому знаковому візуально-емоційному просторі; проектувати свою професійну діяльність в області медіа-освіти, створюючи нові інформацію і знання за допомогою доступних інструментів і форматів медіа; вибирати ефективні стратегії індивідуального навчання школярів в медіа-просторі [3, с. 34-63].

Література

1. Столбнікова Е.А. Медіаграмотність сучасних педагогів як професійна компетентність. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://docplayer.ru/61371786-Mediagramotnost-sovremennyh-pedagogov-kak-professionalnaya-kompetentnost.html>
2. Искаков Б.А. Развитие медіакомпетентности вчителів в умовах ресурсного центру. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.dissercat.com/content/razvitie-mediakompetentnosti-uchitelei-v-usloviyakh-resursnogo-tsentra>
3. Бороненко Т.А., Кайсина А.В., Федотова В.С. Оцінка медіакультури вчителя як компоненту його кваліфікаційного портрета. Освіта і наука. 2018; 20 (4): 34-63.

Mohil A.K., student
Shalatska H.M., PhD, Associate professor
Kryvyi Rih National University, Kryvyi Rih

THE USE OF MOBILE APPLICATIONS IN LEARNING ENGLISH

The data of many influential Internet sources as «Babbel magazine», «Statista», «Stgeorges» point to the fact that near 1.35 billion people speak English all over the world. Only 527 million from this amount are native speakers, while others use it as a foreign language [1]. According to GSMA real-time intelligence data, 50% of the world's population has access to mobile applications [2]. The use of apps has increased significantly over the last year due to pandemics and imposed a lockdown on movement many schools and universities have closed. Mobile apps are ready to be used anywhere and anytime which means access to educational content is very simplified. Language apps are mostly made in an entertaining manner, provide original and interesting content, applied gamification techniques that attract young people. The goal of our work is to consider the use of different mobile applications in learning English.

In recent years, a number of scientists have studied mobile learning, its impact on student language proficiency, tried to identify the benefits, difficulties of using smartphone applications. V. Frank, S. Freynik, D. Richardson make a review of technologies for foreign language learning, their types, and efficiency [3]. J. Kacetl and B. Klímová investigate peer-reviewed English studies from 2015 to April 2019 and determine whether mobile applications used in the learning of English as a foreign language are beneficial [4]. P. Rodríguez-Arancón, J. Hita, C. Calle examine both the qualities and limitations of some mobile applications available by assessing their features from a pedagogic and technical point of view. 5].

Specific examples of some of the language mobile applications are as follows:

- **Duolingo** expands vocabulary with new word groups by topics, improves your pronunciation, listening skills, grammar. Its game-like lessons adapt to student learning style, interactive exercises provide instant feedback, earned virtual coins unlock new levels, the leaderboard challenge shows fluency score rise in competing against other real players.

- **EWA: Learn English Language** app contains speaking video courses, books, flashcards, audiobooks, and many exercises in game format. This mobile app sharpens reading, writing, grammar, and improves pronunciation, expands current skills. Due to real-time translations, each student can easily discover unknown words in a tap. They learn the language at the current level and in own pace, compare results to other people.

- **Lingualeo** app provides a large number of interesting articles, movies, and audio. Students can watch excerpts from the films, listen to famous songs with subtitles, learn grammar into a game, add new words to the personal dictionary, practice them during interactive training. Also, this app can be used as a language translator.

- **Tandem - Language Exchange** and **HelloTalk** apps help to find native speakers for communication in the language exchange community, organize collaborative work between students. Native speakers teach their language, correct mistakes, while you teach them yours. Students can chat with language partners via text, voice, or video calls, share photos and images.

- **LearnEnglish Grammar** (British Council) improves student grammar accuracy of any language proficiency (beginner, elementary, intermediate, and advanced level), practice sample questions which cover 12 grammar topics with the tests in the end. These questions involve different activity types, such as fill-in-the-blanks, drag and drop answers, reordering words, and labeling.

- **Listening** app contains many podcasts for improving listening skills, supports subtitles reading. First, the user has to choose the level of English and the speaker's accent. Then a program selects audio with different durations, after listening to the podcast user has to pass the test and checks for understanding.

- **Researcher: 16,000 Academic Publications** app contains peer-reviewed journals, preprints, and Industry Research. It requires comprehension reading of the latest scholarly literature and essential research. Students can discover research at their own pace, personalize this mobile application, set up feeds to show articles including chosen keywords and authors.

Thus using English language applications improves speaking, listening, reading, writing, grammar, builds vocabulary, develops

communication skills. Mobile learning enhances students' engagement, enjoyment, and provides interesting content, authentic learning environments, interactive quizzes, promotes personalized learning. However mobile apps have to be implemented according to students' needs and language proficiency. Future research should focus on the effectiveness of the use of such mobile apps for learning ESP (English for specific purposes).

References:

1. R. Noack, L. Gamio. The world's languages, in 7 maps and charts. [Online]. Available: <https://www.washingtonpost.com/news/worldviews/wp/2015/04/23/the-worlds-languages-in-7-maps-and-charts>.
2. Representing the worldwide mobile communications industry. [Online]. Available: <https://www.gsma.com>.
3. Frank V., Freynik S., Richardson D. Technologies for foreign language learning: a review of technology types and their effectiveness. [Online]. Available: <http://learntechlib.org/p/153571>.
4. Kacetl J., Klímová B. Use of smartphone applications in English language learning — A challenge for foreign language education [Online]. Available: <https://www.mdpi.com/2227-7102/9/3/179>.
5. Rodríguez-Arancón P., Hita J., Calle C. The Use of Current Mobile Learning Applications in EFL. [Online]. Available: <https://www.researchgate.net/publication/259358217>.

Назарова І. В., магістрантка
Науковий керівник - Биндас О. М., к. пед. н., доцент
ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка», Полтава

ВАЖЛИВІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОЄКТНОЇ МЕТОДИКИ ПРИ ВИВЧЕННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Чудово розуміючи, наскільки важливо постійно підтримувати інтерес до предмету та постійно піклуватися про розвиток пізнавального інтересу учнів, сучасні технології навчання, є одними із способів реалізації особистісно-діяльнісного підходу до навчання,

завдяки якому учні виступають як активні творчі суб'єкти навчальної діяльності. Відомо, що при навчанні англійської мови перед викладачем середньої школи постає кілька проблем, а саме: як постійно підтримувати інтерес учнів до вивчення іноземної мови? Як в рамках навчального процесу направити діяльність учнів в комунікативне русло, чи що потрібно зробити, щоб створити і підтримувати активну мотивацію у дітей до вивчення мови? Одним із способів вирішення цих проблем є використання проєктної методики, що вже частіше можна спостерігати на уроках іноземної мови. [3, с. 14]

В основі методу проєктів - система розвитку пізнавальних навичок учня, його здатність застосовувати на практиці сучасні інформаційно-комунікаційні технології, розвиток критичного мислення, розкриття творчого потенціалу. Існують певні вимоги, які потрібно враховувати при роботі в рамках проєктної методики. Перш за все, це наявність проблеми, значущою в науковому і дослідницькому сенсі і вимагає наявності інтегрованого знання для її вирішення. Важливість даного дослідження полягає в тому, що в зв'язку зі стрімкою зміною життя і вимог до навчання учнів, проєкт - це нова сучасна освітня технологія, що дозволяє вирішувати завдання особистісно - орієнтованого підходу в навчанні і відповідає запитам сучасного суспільства

Величезне місце в педагогічному досвіді займає проєктна методика, оскільки мотивація лежить вже в самому проєкті. Ця технологія навчання є подальшим розвитком концепції навчання в співробітництві і заснована на моделюванні соціальної взаємодії в навчальній групі в ході занять. Проєктна методика дозволяє сформувати комунікативні, творчі, інтелектуальні вміння і навички, культуру спілкування, вміння формулювати власні думки, вміння терпимо ставитися до думки партнерів по спілкуванню та добувати і обробляти інформацію, а також орієнтуватися в інформаційному просторі тощо [1, с. 8].

На уроках англійської мови слід регулярно використовувати проєктну методику, тому що вважається, що саме вона в повній мірі допомагає контролювати засвоєння матеріалу теми або розділу. Тоді учні із задоволенням виконують проєкти, це дозволяє їм виразити себе творчо, дізнатися щось нове і поділитися отриманими знаннями. На

своїх уроках варто пропонувати учням різні види проєктів, бо проєктна методика - це шлях до активізації всіх учнів на уроці, тому що учні з різним рівнем підготовки можуть брати участь у створенні проєкту відповідно до своїх можливостей, знаннями, вміннями і навичками [4, с. 27].

Проєктна методика повністю відповідає вимогам особистісно-орієнтованого навчання, тому що вона розвиває такі вміння і навички як самостійність, підприємливість, активність і винахідливість, критичне і творче спілкування та вміння застосовувати накопичені знання з предмета. Участь над проєктом захоплює та організовує діяльність учнів, а викладачу дозволяє спроєктувати не тільки дослідження словникових слів, але і пошук додаткової спеціальної літератури та розширення словникового запасу учнів. Читаючи додаткову літературу, учні зустрічають нові і незрозумілі слова, знаходять їх значення в словнику і беруть «на замітку». Звичайно, такі види робіт залучають більше, ніж традиційні завдання, що і підвищує їх мотивацію і інтерес до вивчення іноземної мови. А ще учням вдається включити в роботу над проєктом і своїх батьків. Вони не тільки підказують і допомагають своїм учням, а іноді і самі приймають активну участь у створенні проєктів та презентацій. В цьому криється ще один важливий момент проєктної методики - спільне проведення часу, організація взаємодії дітей і їх батьків, формування в учнів таких якостей як вміння висловлювати свою думку, обговорювати, доводити свою точку зору, а також вміння слухати іншу людину [2, с. 11].

Таким чином, здійснення проєктної діяльності в рамках вимог особистісно-орієнтованого навчання, забезпечує міцне засвоєння навчального матеріалу, нарівні з інтелектуальним і моральним розвитком учнів, тобто має внутрішній і зовнішній результат, а це - важливі складові особистісно орієнтованого навчання та показники сформованості в учнів універсальних навчальних дій: особистісних, пізнавальних, комунікативних. Проєктна технологія - технологія навчання майбутнього. Її можна активно впроваджувати як в урочну, так і у позаурочну діяльність учнів. Дана технологія дозволяє кожному учневі самостійно здобувати досвід дослідницької, практичної діяльності, розширювати кругозір і поповнювати активний і пасивний словниковий запас. Технологія проєктного навчання також

розвиває у учнів різні практичні вміння та навички, які так їм необхідні в подальшому житті, такі як пошук і робота з інформацією, вміння не просто висловлювати свою точку зору, але і аргументувати свою відповідь.

Література

1. Теорія і практика дистанційного навчання // за ред. Е.С. Полат. М., 2004. С. 43. 2
2. Базанова Е.Н., Павлова Н.В. Використання методу проектів при роботі з англійськими науковими матеріалами - Саратов, 2010. С. 103.
3. Риндіна Ю.В. З досвіду навчання студентів іноземної мови (на прикладі моделювання проблемних ситуацій) // Молодий вчений. 2013, № 9 (56). С. 467-469.
4. Пікеева К.Н. Метод проектів на уроках іноземної мови // Молодий вчений. 2014, №7. С.534-53.

Селіверстов Д.А., студент
Науковий керівник – Шехавцова С.О.,
декан факультету іноземних мов, доктор пед. наук, професор
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»
м. Полтава-Старобільськ, Україна

ВИКОРИСТАННЯ МОБІЛЬНИХ ДОДАТКІВ ЯК ДОДАТКОВЕ ДЖЕРЕЛО ВИВЧЕННЯ РОМАНО-ГЕРМАНСЬКИХ МОВ

Сучасні технології стрімко розвиваються. З кожним роком потреба в звичайних бібліотеках і фізичних джерелах інформації поступово зменшується. Паперові варіанти книг, статей, енциклопедій та іншої наукової літератури стали поступатися їх електронним альтернативам. В 2021 році можливість відвідувати бібліотеки та інші заклади, де можна отримати на руки будь-яку літературу, практично зникла в зв'язку з пандемією коронавірусу. А постійний доступ до інтернету є практично у кожної сучасної людини. Також, поряд з електронними книгами, інтернет-ресурсами, стали набирати популярність і додатки з вивчення іноземних мов. Але не всі люди

згодні з тим, що інтернет став повним заміником паперових джерел інформації. Також багато викладачів геть відмовляються використовувати інтернет-ресурси, як надійне джерело інформації.

Метою цієї статті є дослідження надійності та ефективності мобільних додатків як додаткового джерела в процесі вивчення романо-германських мов.

Останнім часом в онлайн-магазинах додатків, таких як Google Play, Play Market, AppGallery і інших, стало з'являтися все більше і більше додатків з вивчення іноземних мов. Так, не всі дозволяють вивчити такі мови, як китайський, японський, арабська та інші досить складні для європейської людини мови. Але романо-германські мови присутні практично в кожній програмі і матеріал для їх вивчення поданий досить легко для сприйняття. Існують такі додатки, як: Duolingo, Busuu, Lingualeo, EWA, Mondly та багато інших. Всі ці програми умовно безкоштовні. Ви можете вивчати мову, не купуючи підписку, але наявність підписки дає деякі додаткові можливості в додатках. Найпопулярніші додатки для вивчення мов у світі - Duolingo і busuu. Дослідження виявили позитивні результати по використанню обох додатків. Я хотів би розповісти коротко про всі ці додатки і зупинитися на двох найкращих.

Lingualeo - це ефективний сервіс для захоплюючої практики мов. Понад 23 000 000 чоловік у всьому світі вже вивчають іноземну мову за допомогою цього додатка. За допомогою Lingualeo можна вивчити такі мови, як англійська, іспанська, італійська, німецька, французька, китайська, турецька, португальська, польська, корейська, український і багато інших. Додаток працює вже майже 11 років. Lingualeo називає свій підхід «сім секретів вивчення іноземної мови». Це розуміння мети навчання, задоволення від регулярних занять, робота з живою мовою, наслідування носіям мови і доведення умінь до автоматизму за рахунок використання зорової, слуховий і моторної пам'яті

EWA - це унікальний додаток з вивчення англійської мови. На жаль, на даний момент, є можливість вивчати тільки англійська. Система навчання EWA включає в себе:

- Тематичні розмовні курси
- Навчальні веселі ігри
- Спілкування з героями з фільмів і серіалів

- Тисячі популярних книг і сучасних статей англійською з аудіо доріжкою

- Корисний розмовник.

Особливістю даної програми є його словник. При читанні книги або веденні діалогу є можливість виділяти невідомі вам слова, щоб дізнатися їх переклад і вимова. Також їх можна перемістити в особистий словник для подальшого закріплення вивченого. Я сам користувався цим додатком і можу сказати, що він дуже ефективний у вивченні нових слів під час читання літератури, яка подобається саме вам.

Mondly. У цьому безкоштовному додатку з щоденними уроками ви можете вибрати будь-який з 33 представлених мов, від звичних європейських груп до хінді, фарсі, в'єтнамського і африкаанс. Творці «Mondly» обіцяють, що програма підійде як новачкам, так і тим, хто хоче вивести свої мовні навички на новий рівень. Результатом навчання в додатку стануть як мінімум 5 000 іноземних слів у вашому вокабулярі і вміння правильно їх використовувати в різних ситуаціях.

Duolingo. Додаток - знаменитість світового масштабу: за допомогою Duolingo іноземні мови вивчають мільйони користувачів по всьому світу. В Duolingo уроки побудовані на картках, тестах і аудіювання. Користувачі можуть коментувати матеріали, а також об'єднуватися для спільного вивчення мови.

Busuu. Додаток-титан, що дозволяє навчати 12 іноземних мов - один за іншим або одночасно. Крім поширених є і специфічні, наприклад японський, арабська, турецька та китайський. Навчання відбувається за допомогою простих вправ, мовних курсів (рівні A1 - B2) і практики з носіями мови. Для кожного - по 150 найважливіших топіків і 3 000 слів.

Найсильніша частина Duolingo і схожих програм - вивчення інших письмових систем, відмінних від англійського алфавіту. За місяці безперервного використання додатків, вивчити звуки і символи - цілком посильне завдання. Це не дозволить вам зрозуміти кожне нове слово в іноземній мові, але однозначно наблизить до такої мети. Однак письмова система - не єдина частина мови. Більшість людей, які використовують ці програми для вивчення іноземних мов - хлопці і дівчата у віці від 18 до 25 років. В середньому, користувачі

займаються в додатках кілька разів на тиждень близько 15 хвилин в день.

Дві третини людей відкривають busuu, коли у них є вільний час, а третина використовують його в запланованих сесіях, показуючи більш серйозний підхід до вивчення мови по програмам. Близько 92% респондентів заявило, що додатки перевершили їхні очікування.

Але, як би все не було добре, у цих додатків є істотні мінуси. Додатки з вивчення іноземних мов тільки дають правильну відповідь, але не пояснюють причину, чому саме ця відповідь є правильним, що набагато гірше, на відміну від занять з викладачами або роботи з літературою.

Також, ці програми не дають абсолютного розуміння граматики і її тонкощів. Так, ви зможете вивчити найнеобхідніші фрази, тисячі нових слів, у вас буде розуміння, як саме будуються пропозиції, ви будете розрізняти їх структуру, але тонкощі граматики ви не зможете вивчити за допомогою цих додатків, тут вже знадобиться література. Також, хоч це і не істотний мінус, але програми не допомагають у вивченні мови жестів, які дуже відрізняються в різних культурах і їх використання може мати зовсім протилежний зміст. Наприклад, в Україні, США, Канаді та деяких інших країнах жест "Все Ок" використовується в позитивному контексті, показуючи, що все в порядку. Але у Франції - висловлює негативні емоції і означає, що предмет розмови не варто ніякої уваги. У Бразилії так показують п'яту точку, а в Туреччині і Греції цим жестом користуються, якщо хочуть сказати про нетрадиційну орієнтацію людини.

Підводячи підсумки, хотілося б сказати, що додатки з вивчення іноземних мов є досить ефективними додатковими джерелами інформації. Не дивлячись на їх мінуси, вони дійсно допомагають вивчити різні мови і, в зв'язку з популярністю романо-германських мов, практично кожен додаток дозволяє вивчати їх. І викладачам не варто боятися нових альтернативних методів вивчення мов. Адже технологічний прогрес дуже стрімкий і освітній процес повинен постійно адаптуватися і поліпшуватися, в чому і допоможуть ці додатки.

Література

1. <https://kudago.com/all/list/10-prilozhenij-dlya-izucheniya/>
2. Катерина Дегай. «Зараз LinguaLeo входить в ТОП-5 в світі по числу користувачів, і у неї є шанси стати світовим лідером». Malina.ru
3. <https://ain.ua/2019/05/13/chto-mogut-prilozheniya-dlya-yazykov/>
4. <https://elenaruvel.com/kak-vyuchit-yazyk-s-prilozheniyami/>

**Скороход Д.С., магістрант,
Кокнова Т.А., к. пед. н., доцент**
ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка», Полтава

ЧИТАННЯ ЯК ДОПОМІЖНИЙ ЗАСІБ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ УЧНІВ З ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Поступово учні загальноосвітніх навчальних закладів опановують читання іноземною мовою згідно вимог чинної програми та Державного стандарту. Протягом навчання усі учасники навчального процесу не повинні забувати, що читання – це рецептивний вид мовленнєвої діяльності, який передбачає техніку читання й розуміння того, про що учні читають, а також є одним із найважливіших видів комунікативно-пізнавальної діяльності людини. Навчання даному виду мовленнєвої діяльності прогнозує розвиток культури в учнів.

Вченими доведено, що література, яку ми читаємо, впливає на нашу здатність до емпатії та на ставлення до інших людей, справляє естетичний вплив на читача, стимулюючи його творчу здатність пізнавати дійсність, зображену в тексті, що спонукає його до самостійних суджень і висновків, дає можливість для розвитку світогляду, допомагає правильно зорієнтуватися в складному процесі самопізнання [1, с. 3].

Аналіз літератури з теми дослідження довів, що проблемою організації індивідуального читання іноземною мовою у загальноосвітніх навчальних закладах займалися, як вітчизняні так і закордонні вчені, такі як: Г. В. Барабанова, А. Басіна, О. Б. Бігич, Г. Е. Борецька, Ю. В. Британ, Н. Й. Волошина, О. О. Ісаєва, І. В. Корейба, В. Я. Неділько, Є. А. Пасічник, Н. В. Скляренко, Г. А. Чередніченко, P. Bimmel, V. Birkner, U. Rammpillon та інші.

Актуальність дослідження. В умовах сучасних реалій актуальною стає проблема розвитку читацької самостійності учнів під час вивчення англійської мови та необхідності зміни процесу домашнього читання, оскільки саме сформованість навичок самостійної роботи з книжкою є передумова інтелектуального та духовного світу.

Удосконалення програм з іноземної мови, оновлення її змісту та структури роботи над текстами не дозволяють використовувати лише основну літературу. Необхідність удосконалення компетенції з читання іноземною мовою спонукає до всебічного розвитку особистості студента шляхом пошуку та творчої обробки додаткової інформації і додаткової літератури, пов'язаної з тими темами та проблемами, що вивчаються згідно з програмою курсу [2, с. 9].

Тема використання додаткової літератури шляхом її самостійного опрацювання учнями у процесі вивчення англійської мови, на нашу думку, є не досить розкритою, тож саме в цьому полягає актуальність розглядання даної роботи.

Метою нашої статті є з'ясувати вплив читання як допоміжного засобу самостійної роботи учнів з вивчення англійської мови.

Успіх навчання значною мірою залежить від умов, які вчитель забезпечує для активного та самостійного навчання. Отже, повинні бути створені такі умови, за яких забезпечується можливість активної ролі учнів у навчальному процесі, систематичним самостійним здобуттям знань та їхнього застосування [3, с. 3]. Для того, щоб засвоєння іншомовного матеріалу було успішним, необхідно використовувати різні форми роботи та засоби навчання. Одним з таких засобів є використання додаткової літератури – додаткового читання.

За О. О. Ісаєвою, додаткове (позакласне) читання – це «вид самостійного читання учнів, що здійснюється під керівництвом учителя-словесника на основі рекомендованих списків творів, запропонованих чинними програмами з літератури» [4, с.54].

Додаткова література має відбиратися за значенням позакласного самостійного читання, а саме за підвищенням учнівського інтересу до літератури, за формуванням потреби в читанні художніх творів, активізацією та гармонізацією літературного

розвитку школярів, формуванням читацької культури та художніх смаків школярів, умінням критично оцінювати прочитане тощо.

Міністерство освіти і науки України стверджує, що «програма не обмежує самостійність та творчу ініціативу вчителя, передбачаючи гнучкість у виборі та розподілі навчального матеріалу відповідно до потреб учнів та обраних засобів навчання з предмету «Іноземні мови» [5, с. 59].

Тож одним з ефективних інструментаріїв педагогічного впливу в самостійній роботі з читання може стати хрестоматія – навчально-практичне видання, що містить систематично підібрані літературно-художні, історичні, наукові та інші твори або фрагменти з них, які є об'єктом вивчення навчальної дисципліни. Вона повинна стати ефективним навчальним посібником з якісно підібраним матеріалом як допоміжний засіб самостійної роботи з вивчення англійської мови.

Отже, використання додаткової літератури сприяє розвитку читацької самостійності учнів, формуванню їх читацьких інтересів, сприяє розвитку творчих здібностей, розширює учнівський світогляд, розвиває мислення, виробляє працьовитість, стимулюючи роботу над читанням, яке, в свою чергу, є основою шкільного курсу.

Література

1. Яріш Ю. Р. Робота над текстами з домашнього читання на уроках англійської мови / Ю. Р. Яріш. – М. : Миколаївський ПЛ, 2007. – Л. В. Дзюбка, І. Л. Гриценюк. – К. : Шк. світ, 2011. – 9 с.
2. Синя Л. В. Силабус навчальної дисципліни «Англійська мова» / Л. В. Синя. – Х. : Таврійський інститут, 2019. – 13 с.
3. Городильська А. В. Форми роботи та засоби навчання для самостійного опрацювання іншомовного матеріалу / А. В. Городильська, О. О. Жулавська. – С. : Сумський державний університет, 2020. – 31 с.
4. Ісасва О.О. Організація та розвиток читацької діяльності школярів при вивченні зарубіжної літератури: Посібник для вчителя. – К.: Ленвіт, 2000. – 180 с.
5. Міністерство освіти і науки України. Положення щодо вивчення у закладах загальної середньої освіти навчальних предметів / К. : Департаменти управління освіти і науки, 2018-2019 н.р. – 162 с.

**Скороход Д.С., магістрант,
Кобзар О.І., д. філол. н., професор**
ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка», Полтава

СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ РЕСУРС ПІЗНАННЯ НЕОЛОГІЗМІВ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

У наші часи на фоні колосального розвитку глобалізаційних процесів істотно зростає попит на утворення нових лексем, які б змогли назвати нові поняття та предмети, замінити старі назви більш зрозумілими і точними, або ж надати словам, які вже існують, свіжих образних назв для кращого сприйняття їх мовцями. Такі нові лексеми називають неологізмами.

Безумовно, поповнення словникового запасу будь-якої мови світу відбувається протягом усього її існування. Проте швидкість появи нових слів на сучасному етапі залишається стабільно високою, зберігаючи до того ж тенденцію до зростання. Не є виключенням і німецька мова, словниковий склад якої, за умови такого темпу розвитку, за деякий час може зазнати суттєвих змін через утворення великої кількості неологізмів.

Сучасні дослідники класифікували виокремлені ними неологізми у 17 тематичних царин, які за кількісними показниками утворюють три зони: 1) високочастотну (від 10% і вище, групи «соціальні мережі», «політика» та «економіка»); 2) середньочастотну (5–9%, групи «культура», «автомобіль», «наука/техніка», «здоров'я», «стиль життя», «медіа», «їжа/напої»); 3) низькочастотну (до 4%, групи «спорт», «природа», «професії/кар'єра», «подорож», «кінематограф», «музика» та «освіта») [1, с. 80].

Бачимо, що однією зі сфер, яка включає найбільшу кількість новоутворень, є саме «соціальна мережа». З огляду на це постійно з'являються лінгвістичні праці, які досліджують й описують явища, процеси та закономірності існування і функціонування новоутворень у цій царині. Цим питанням займалися М. Б. Бергельсон, А. Є. Войсунский, О. М. Галичкіна, О. І. Горошко, С. С. Данилюк, Л. Ю. Іванов, П. Є. Кондрашов, С. О. Лисенко, Г. М. Трофимова, Л. Ю. Щипіцина, Т. В. Яхонтова, G. Barbatsis, S. Herring, R. Holt, A. Iskold, K. Ryan та інші.

Актуальність нашого дослідження зумовлена зростанням популярності соціальних мереж серед різних вікових категорій суспільства і, в результаті, появою нових понять та реалій, що потребують мовних одиниць для їх номінації.

Тож за **мету дослідження** ми ставимо використання соціальних мереж як ефективного засобу пізнання неологізмів на уроках німецької мови.

Сучасні науковці вважають, що удосконалення методів і організаційних форм навчально-пізнавальної роботи повинно забезпечувати активну й самостійну теоретично-практичну діяльність учнів у всіх ланках освітнього процесу [2, с. 55]. Такого результату можна досягти шляхом впровадження та використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), а саме, соціальних мереж [3, с. 2].

Зокрема, наведемо декілька прикладів неологізмів німецької мови, які є загальноживаними у носіїв мови і популярними в соціальних мережах: das Emoticon – смайлик/символ якої-небудь емоції; das (der) Icon - інформаційний графічний символ програми на екрані мобільного телефону; der Kommi – популярне скорочення від німецького Kommentar, der Affe – людина, що невміло поводить себе з пристроєм; Der Blogser – читач блогів; die Chatterin – учасниця чату; das Smombie – смартфонозомбі; der Swaggernaut – той, кого вважають модним, спортивним, привабливим, розумним, і з мільйоном підписників у Instagram; die Quasselstrippe – базікало [4, с. 38].

Німецькими вченими доведено, що активне використання соціальних мереж для навчання підвищує успіхи учнів, їх можна, наразі, використовувати у навчально-виховному процесі по-різному. Так, створення спільних груп з вивчення німецької мови у соціальних мережах може стати додатковим навчальним посібником для учнів, оскільки в обговоренні вони зможуть писати коментарі, ділитися записами та матеріалами, що викладаються в стрічку, в тому числі тими, які мають інформацію щодо неологізмів. Для навігації можна використовувати хештеги #неологізм, #нові_лексеми #сленг та інші, за якими учень при підготовці до контрольної з легкістю знайде всі потрібні йому матеріали.

Також сумісний перегляд відеоматеріалів щодо нової німецької лексики з соціальної платформи YouTube допоможе не

тільки збагатити словниковий запас учнів, а й ознайомити їх з низкою каналів носіїв мови, які вони й надалі зможуть використовувати у самостійній роботі для вивчення німецької мови.

Instagram, Facebook та Tik-Tok є, на мою думку, найбільш ефективними ресурсами пізнання неологізмів, оскільки вони є найпопулярнішими і найуживанішими соціальними мережами. Кількість візуального матеріалу німецьких блогерів та пабліків є дуже високою, створення мемів, нового контенту за проханнями підписників постійно зростає, саме тому ці платформи є джерелом для вивчення нової лексики.

Тому ми вважаємо, що використання цієї сфери задля розширення словникового запасу учнів і їх адаптації до сучасних реалій сприятиме створенню позитивної атмосфери впродовж навчального процесу, оскільки учні будуть занурені у найбільш комфортні умови вивчення іноземної лексики.

Література

1. Данилюк Е. В., Кійко Ю. Є. Неологізми в німецькій мові XXI ст.: тематичний аспект / Е. В. Данилюк, Ю. Є. Белькова. – Вчені записки ТНУ ім. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації, 2020. – 80-85 с.

2. Лузан П. Г. Теоретичні і методичні основи формування навчально-пізнавальної активності студентів у вищих аграрних закладах освіти : Дис. д-ра пед. наук: 13.00.04 / Лузан Петро Григорович ; Національний аграрний ун-т. – К., 2004. – 505 с.

3. Кучаковська Г. А. Роль соціальних мереж в активізації процесу навчання інформаційних дисциплін майбутніх вчителів початкової школи / Г. А. Кучаковська. – К.: Інформаційні технології і засоби навчання, Том 47, №3, 2015. – 14 с.

4. 141 с. Маслова А. А. Особливості неологізмів сфери технологій мобільного зв'язку та їх відтворення українською мовою / А. А. Маслова. – З.: Запорізький національний технічний університет, 2018. – 141 с.

Стоволоса Ю.В., студентка
Биндас О.М., завідувач кафедри романо-германської
філології, доцент

ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка», Старобільськ

ЛІНГВІСТИЧНІ, КОМУНІКАТИВНІ ТА ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ

Монологічне мовлення, якому навчають у школі, - це поширене висловлювання, яке має свою тему та ідею.

Монологічне мовлення характеризується певними комунікативними, психологічними і мовними особливостями, які вчитель має враховувати у процесі навчання цього виду мовленнєвої діяльності [2, с. 10].

З мовної точки зору монологічне мовлення характеризується структурною завершеністю речень, відносно повнотою висловлювання, розгорнутістю та різноструктурністю фраз. Крім того монологічному мовленню властиві досить складний синтаксис, а також зв'язність, що передбачає володіння мовними засобами міжфразового зв'язку. Такими засобами виступають лексичні та займенникові повтори, сполучники та сполучникові прислівники, прислівники або сполучення іменника з прикметником у ролі обставини місця та часу, артиклі тощо. Наприклад, обставиничасутапослідовності: later, then, after that;

обставинипричинитанаслідку: why, that's why, so, at first, firstly, in the second place, secondly, so that, though.

Мовлення учнів стає більш природним і невимушеним, якщо вони користуються зворотами, що виражають їхнє власне ставлення до предмета розмови.

Як сполучні засоби в монологі вживаються усно мовленнєві формули, які допомагають розпочати, продовжити чи закінчити висловлювання. Наприклад,

а) вступні формули:

- to begin with, well, I'd like to tell you this, my story is about, I'd like to comment on, I'm going to say;

б) формули, що поєднують окремі речення у зв'язне висловлювання:

- the matter is that, by the way, the thing is that, let's leave it at that, that reminds me, speaking of;

в) формули що виражають власну думку, показують ставлення до висловлювання того, хто говорить:

- to my mind, as for me, as far as I know, there is no doubt, it's quite clear, I'm fond of, I'm interested in, I'm not sure, people say, therefore, that's why, because of that, in short;

г) формули, що закінчують усну розповідь:

- after all, to sum it up, next time I'll tell you, that's how it all ended [1, с. 171-172]. Щодо комунікативних особливостей, то монологічне мовлення виконує такі функції:

- інформативну - повідомлення інформації про предмети чи події навколишнього середовища, опис явищ, дій, стану:

- впливову - спонукання до дії чи попередження небажаної дії, переконання щодо справедливості чи несправедливості тих чи інших поглядів, думок, дій, переконань:

- експресивну (емоційно-виразну) - використання мовленнєвого спілкування для опису стану, в якому знаходиться той, хто говорить, для зняття емоційної напруженості;

- розважальну - виступ людини на сцені чи серед друзів для розваги слухачів;

- ритуально-культову - висловлювання під час будь-якого ритуального обряду (виступ на ювілеї).

Кожна з цих функцій має свої особливі мовні засоби вираження думки, відповідні психологічні стимули та мету висловлювання (наприклад, нейтральне в стилістичному плані повідомлення, прагнення переконати слухача або якимось іншим чином вплинути на нього[1, с. 167-168]).

Змістом навчання говорінню є також психологічний компонент, тобто оволодіння навичками й уміннями експресивного мовлення. Воно пов'язано із здійсненням таких операцій як:

- репродукція, що передбачає імітацію почутого від вчителя чи диктора;

- часткова репродукція, тобто операція на підстановку елемента;

- трансформація (зміни у граматичному оформленні) ;

- розширення та комбінування мовних і мовленнєвих засобів для вираження думок.

Монологічне мовлення - це мовлення однієї особи, яке складається з логічних послідовно зв'язаних між собою речень, інтонаційно об'єднаних єдиним змістом і метою висловлювання.

Отже, на середньому ступені навчання англійської мови вчитель повинен поставити перед собою такі завдання: приділяти достатню увагу оволодінню учнями монологічним мовленням; великими темпами розширювати лексичний словник учня (з метою побудови монологічного висловлювання на наступних ступенях навчання); вчити будувати висловлювання використовуючи активний словник учнів; завчасно попереджувати труднощі в оволодінні монологічним мовленням; здійснювати підхід до навчання монологічного мовлення як до вміння зв'язно і логічно викладати свої думки і таким чином вносити свій вклад в розвиток особистості учня; правильно організувати навчання монологічного мовлення, пам'ятати, що воно є компонентом діалогічного мовлення (якщо учень вміє самостійно зв'язно будувати своє власне висловлювання, то йому буде легше будувати висловлювання в діалозі).

Література

1. Артемов В.А. Психология обучения иностранным языкам - М.: Просвещение, 2009. – 279 с.
2. Нодельман М.І. Розвиток усного монологічного мовлення учнів на початковому та середньому ступенях навчання// “Іноземні мови” // 2000, №1 // с. 9-12.

Стрельцова В.Е., магістрантка
Науковий керівник - Кобзар О.І. професор кафедри
ділової іноземної мови

ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка», Полтава

**ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ОНЛАЙН ІГОР
ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ УРОКІВ
НІМЕЦЬКОЇ МОВИ**

Комп'ютерні ігри мають велике значення у сьогоденному житті дітей та підлітків. Цей феномен вже міцно ввійшов у світ розваг. Використання творчих ідей у поєднанні з графічними та комунікаційними технологіями змінюють спосіб проведення дозвілля, побудову дружби та спільноти, відпрацьовування нових навичок. Незалежно від того, на комп'ютері чи ні ігри є частиною нашого повсякденного життя, вони пропонують величезну кількість можливості залучити своїх учнів до цікавого, новітнього навчання.

Актуальність даної роботи зумовлена зростаючою популярністю комп'ютерних ігор серед дітей і підлітків. Опитування США 2002 року показало, що 92 відсотки дітей та підлітків від 2 до 17 років грали у відеоігри, і більше двох третин усіх дітей у віці від 2 до 18 років жили у домі з системою відеоігор [1]. Незважаючи на те, що комп'ютерні ігри вже активно використовуються під час навчання у європейських та американських школах, у вітчизняній педагогіці це питання є досі недостатньо вивченим. Тому нашою метою є дослідити використання комп'ютерних ігор на уроках німецької мови в українських школах шляхом реалізації наступних завдань дослідження:

- 1) вивчити досвід зарубіжних шкіл з цього питання;
- 2) проаналізувати вплив освітніх комп'ютерних ігор на успіхи школярів у навчанні;
- 3) визначити ефективні форми використання комп'ютерних ігор під час дистанційного навчання німецької мови.

Комп'ютерні ігри втілюють у собі такі сучасні теорії навчання, як конструктивістське навчання, ситуаційне пізнання, когнітивне навчання та досвід навчання, самоефективність, орієнтованість на учня [1].

Ряд досліджень [2,3,4] продемонстрував ефективність ігор для когнітивних, емоційних та психомоторних складових навчання. Ігри мотивують навчання, пропонують негайний зворотній зв'язок, закріплюють знання, підтримують розвиток та застосування навичок, впливають на зміни у поведінці і ставлення до навчального предмета, що вказує на більшу ефективність навчання із симуляціями та іграми.

Проаналізувавши популярні комп'ютерні ігрові програми з вивчення іноземних мов, їх можна умовно розділити на три основні групи:

- програми, присвячені вивченню тих або інших розділів системи мови (головне завдання таких програм - введення й активізація мовленнєвих форм і структур);
- програми, спрямовані на практичне використання різних видів мовленнєвої діяльності;
- контролюючі програми, що забезпечують контроль за рівнем сформованості мовних навичок.

За видом мовленнєвої діяльності можна відокремити такі види ігор:

- Фонетичні ігри
- Лексичні ігри
- Граматичні ігри

Для сучасного викладача німецької мови існує безліч різноманітних ресурсів з комп'ютерними онлайн іграми з німецької мови. Веб-сайти Goethe Institut та інших шкіл німецької мови, як і провідних видавництв (Hueber, Klett, Cornelsen), пропонують безкоштовні інтерактивні завдання на різні мовленнєві компетенції різних рівнів складності. Так, наприклад, веб-сайт «Planet Schule» розробив гру спеціально для вивчаючих німецьку як іноземну мову під назвою «Deutsch lernen mit Mumbro & Zinell». Основна цільова група даної гри – діти з 6 до 10 років. Гра містить 4 станції з 9 вправами кожна на опрацювання слів, ідіом та граматики. Всі вправи доступні у 4 варіантах або компетенціях: ознайомлення, аудіювання, читання, письмо. Рівень складності вправ автоматично адаптується до рівня знань учня.

Існує також декілька ресурсів для зручного і швидкого створення власних невеликих онлайн-ігор. Один із них це сайт wordwall.net. Цей сайт дає можливість вчителю будь-якої іноземної мови створити міні-ігру за одним з 15 шаблонів самостійно. Ресурс містить як розповсюджені онлайн-варіанти звичних завдань (знайти відповідність, пошук слів, встав вірне слово, знайди пару, постав слова або букви в вірному порядку, тощо), так і справжні ігри (вікторина, полювання на кротів, лабіринт, тощо).

Слід зазначити, що комп'ютерні ігри можуть використовуватися як додатковий засіб під час дистанційних занять німецькою мовою. За умови правильного застосування комп'ютерні

ігри можуть значно покращити і спростити навчальний процес, урізноманітнити і доповнити існуючі форми і засоби роботи з дітьми.

Однак, під час використання комп'ютерних ігор педагогу треба пам'ятати, що перекладаючи частину своєї роботи на комп'ютер він не замінює вихователя, а тільки доповнює його. Підбір комп'ютерних ігор залежить насамперед від поточного навчального матеріалу та рівня підготовки дітей, що навчаються.

Література

1. Alice Ireland and David Kaufman. Computer-Based Games for Learning. «Education for a Digital World: Advice, Guidelines, and Effective Practice from Around the Globe» ISBN: 978-1-894975-29-2 pp. 353-364
2. Baranowski, T., Baranowski, J., Cullen, K. W., Marsh, T., Islam, N., Zakeri, I. Squire's quest! Dietary outcome evaluation of a multimedia game. «American Journal of Preventive Medicine, 24(1)»
3. Kirriemuir, J. and McFarlane, A. Literature Review in Games and Learning. Bristol, UK: Futurelab, 2004.
4. Lieberman, D. A. (2001). Management of chronic pediatric diseases with interactive health games: Theory and research findings. «Journal of Ambulatory Care Management 24(1)»

Холошина І.І., магістрантка
Науковий керівник Биндас О.М.,
завідувач кафедри романо-германської
філології, к.п.н., доцент
ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка», Старобільськ-Полтава

МЕТОД ПРОЄКТІВ В ІСТОРИЧНОМУ АСПЕКТІ

Альтернативою традиційним методам навчання може бути метод проєктів. Цей метод не можна назвати принципово новим, адже істинні інновації в галузі педагогіки – явище надзвичайно рідкісне. Як правило, це розгляд на новому витку педагогічних, соціальних, культурних досягнень, давно забутих педагогічних істин, які використовувалися в інших умовах. Інтерес до запровадження методу проєктів у навчання то активізувався у певні періоди, то згасав.

Метод проєктів як метод планування доцільної (цілеспрямованої) діяльності у зв'язку з вирішенням навчальних завдань в реальних життєвих обставинах почав складатися наприкінці ХІХ ст. у США як «метод проблем». Він розвивався у педагогічних поглядах та експериментальній роботі Джона Дьюї в межах гуманістичного напрямку у філософії та освіті. У методі проєктів містилися ідеї побудови навчання на активній основі, через доцільну діяльність учнів, у співвідношенні з їх особистим інтересом. В основі методу проєктів лежать концепції навчання шляхом «дії» та «вільного виховання». Девізом Дж. Дьюї стала спроба допомогти учням розвинути свої здібності завдяки співпраці над певною проблемою за умови колективного пошуку й створення колективного проєкту. Надзвичайно важливо було показати дитині її особисту зацікавленість у здобутті знань, де і яким чином вони можуть їй знадобитись у житті. Учні набували досвіду й знань у процесі планування й реалізації практичних завдань, які протягом навчання поступово удосконалювалися.

Одному з послідовників Дж. Дьюї, професору В.Х. Кілпатрику, вдалося вдосконалити систему роботи над проєктами, теоретично обґрунтувати метод, виходячи з принципу: «виховання є життя, а не підготовка до життя»; запропонувати першу класифікацію проєктів. Під проєктом у той час мався на увазі цільовий акт діяльності, в основі якого лежить інтерес дитини.

Професор С. Коллінгс також теоретично обґрунтував метод проєктів, пропонував для змістового наповнення шкільної діяльності дітей цікаві й плідні сторони їхньої життя; запропонував власну класифікацію проєктів (ігрові, проєкти розповідей, екскурсійні, трудові).

На початку 20-х років ХХ ст. в Україну прийшов метод проєктів як результат дидактичних пошуків ряду експериментальних шкіл щодо активізації навчальної роботи, зв'язку навчання з життям і виробництвом, здійснення трудового виховання учнів. Метод проєктів став не лише однією з основних форм організації навчання у вітчизняних школах, а й визначав зміст усієї шкільної роботи. У радянські часи проєктна діяльність учнів була витіснена за межі уроку, зустрічалася переважно в позакласній гуртковій роботі. У зарубіжній педагогіці метод проєктів також піддавався критиці як

неспроможний забезпечити високий рівень теоретичних знань учнів з основ наук [3].

Повернення до методу проєктів сьогодні відбувається досить інтенсивно, і стає інтегрованим компонентом цілком розробленої і структурованої системи освіти. Студенти набувають досвіду вирішення реальних проблем, споглядаючи на майбутнє самостійне життя, які проєктують у навчанні.

Як бачимо, пошук раціонального поєднання теоретичних знань та їх практичного застосування для вирішення конкретних проблем зробив цей метод популярним.

На сьогодні метод проєктів науковці відносять до технологій XXI століття, які передбачають адаптування до змінних умов життя людини постіндустріального суспільства. На початку XXI ст. проєктна технологія навчання визнається педагогами як одна з особистісно-орієнтованих педагогічних технологій, в основі якої лежить визнання унікальної сутності кожного учня (того, хто навчається), його індивідуальності. При цьому змінюється роль викладача. Його основним завданням стає створення відповідного навчального середовища, у якому учень має можливість спиратися на свій особистісний потенціал [4].

Е. Кагоров, проаналізувавши досвід застосування проєктної діяльності В. Чутерса, Стівенсона, В. Кільпатрика, Вудхелла, Р. Уоткінса, зазначив, що незважаючи на різницю в поглядах на сутність методу проєктів американські педагоги підкреслюють одні й ті ж концептуальні риси: принцип активності у виборі завдання та при його виконанні; життєвий, практичний характер проєктів, суспільно корисну цільову установку; інтерес учнів до роботи; поєднання теорії й практики, знань і навичок; здатність проєкту породжувати в процесі роботи нові [1].

Проаналізувавши вищенаведене, можна сказати, що досвід проєктного навчання полягає у створенні системи навчальної роботи через активну доцільну діяльність учнів, яка ґрунтується на їх особистісному інтересі. Мета вирішення навчальних завдань у реальних життєвих обставинах передбачала отримання практичного результату – колективний проєкт і розвиток здібностей дитини.

Література

1. Кагоров Е.В. Еще о методе проектов // Метод проектов: традиции, перспективы, життєві результати: Практично-зорієнтований збірник. – К.: Департамент, 2003. – с. 412 – 416.
2. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання / О. Пометун, Л. Пироженко. – К. : А.С.К., 2015. – С. 192.
3. Історія в школі. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.google.com/amp/s/www.historyua.com/2017/05/11/metod-proektiv-v-istorychnomu-aspekti/amp/>
4. Огієнко О. І. Тенденції розвитку проектної технології у зарубіжній педагогіці ХХ століття. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://khnu.km.ua/root/res/2-7001-15.pdf>

Чучманова К.В., магістрантка

Биндас О. М., к. пед. н., доцент

ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка», Полтава

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНИХ НАВИЧОК ПРИ ВИВЧЕННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Мова є найважливішим засобом людського спілкування, без можливості існування і розвитку людського суспільства. Розширення і якісні зміни характеру міжнародних зв'язків нашої держави роблять іноземні мови є важливими у практичній та інтелектуальній діяльності людини. Вони стають в даний час ефективним фактором соціально-економічного, науково-технічного і загальнокультурного прогресу суспільства. Це істотно підвищує статус іноземної мови як загальноосвітньої навчальної дисципліни.

Основне призначення іноземної мови як предметної області шкільного навчання в оволодінні учнями уміння спілкуватися на вивчену іноземною мовою. Іноземна мова є унікальною. Вивчення іноземної мови передбачає початкову лінгвістичну освіту і усвідомлення свого мислення, тобто з'ясування того, що існують різні способи оформлення думки. Існують можливості вивчення іноземної

мови такі як: граматики, розмовна практика, аудіювання, письма і читання, а також прийоми його навчання. Вивчення іноземних мов сприяє загальному мовному розвитку учнів. Читання виступає одним з головних видів мовленнєвої діяльності. Воно може виступати як мета, так і засіб навчання. За допомогою читання людина долучається до наукових і культурних досягнень людства, знайомиться з мистецтвом і життям інших народів. Процес читання надає величезний вплив на формування особистості. За допомогою читання збагачується активний і пасивний словниковий запас слів у учнів, формуються граматичні навички. Жоден з аспектів навчання іноземних мов не породжує стільки суперечок, обговорень, протиріч як граматики. Вона завжди розумілася по-різному і грала неоднакову роль не тільки при навчанні рідної або іноземної мови, а й взагалі в системі освіти [1, с. 32].

В Україні існують сприятливі умови для успішного навчання іноземним мовам. Тим не менш, багато школярів відчують труднощі в оволодінні граматичними навичками, які є невід'ємною частиною комунікативної компетенції. В даний час знання іноземної мови є необхідністю. Розширення міжнародних контактів, інтеграція в світове співтовариство, широкий розвиток комп'ютерних мереж зумовили зміну ролі і місця іноземної мови в системі шкільної освіти. У школах проводиться модернізація. Одним з головних напрямків цієї модернізації є вивчення англійської мови.

Основною метою навчання граматиці є розвиток навичок і вмінь граматично правильного мовлення. У програмі середньої школи зазначено, що навчання граматиці тієї чи іншої мови має на меті навчити учня правильно говорити і розуміти текст. Це означає, що завданням навчання є не оволодіння граматичною системою іноземної мови, усіма його формами і конструкціями, а розвиток умінь і навичок граматично правильного мовлення. Знаючи особливості граматики і труднощі при її вивченні вчителя зробити все можливе, щоб допомогти учням уникнути можливих помилок, а також допомогти в засвоєнні важкого граматичного матеріалу. Через погане розуміння граматичних явищ, неадекватного їх використання, достатку спірних питань з приводу відповідності граматичного матеріалу і віку учнів, виникли точки зору з приводу необхідності системного вивчення граматики в школі [3, с.10].

З одного боку, вивчають іноземну мову і вчителі приводять аргументи на захист системного вивчення граматики в курсі іноземної мови. Вони будують свій захист на тому, що вивчення граматики сприяє розвитку логіки, пам'яті, дисциплінує мислення, крім того, у дітей переважає категоріальне мислення, що дозволяє говорити граматично правильно без особливих зусиль. Також вони спираються на те, що, знаючи граматику, люди не тільки краще розуміють менталітет, культурні особливості мови, а й особливості своєї мови їм стає простіше. Для багатьох граматика є дуже цікавим і захоплюючим предметом, тому і вивчається вона із задоволенням. На відміну від лексики граматичний матеріал Оглянувши і здатність полегшити процес взаємодії в усній і письмовій мові.

З іншого боку є люди, безпосередньо пов'язані з іноземною мовою, які висувають аргументи проти посиленого вивчення граматики в курсі загальноосвітньої школи. Вони ґрунтуються на тому, що оволодіти мовою можна в процесі спілкування, без правил вивчення помилок, які перешкоджають ефективному мовному взаємодії. Ще одним аргументом є те, що пояснення граматики містить величезну кількість специфічних термінів, ніж допомагає розібратися. Чимало вчителів і учнів, які вивчають іноземну мову, говорять про те, що у відриві від застосування, пояснення граматики шляхом механічного записування правил, мало що дає для формування реальної грамотності. Також вона реєструє про той факт, що навіть самі носії мови в своїй промові здійснюють велику кількість помилок, але це цілком допустимо, в той час як занадто правильна в граматичному відношенні мова видає іноземців. [2, с.19].

Варто зазначити, що успішне засвоєння граматичних навичок безпосередньо залежить від рівня володіння лексичним матеріалом. взаємозв'язок між цими двома розділами мови легко можна простежити в наступному прикладі: учень, успішно володіє лексичним матеріалом, зможе більш якісно і в більш короткі терміни освоїти ті чи інші граматичні одиниці, ніж учень, який насилу використовує лексичний матеріал, адже останнім доводиться будувати новий рівень знань на досить хиткому фундаменті. Добре розвинені аудитивні вміння учнів є одним з основних умов успішного оволодіння іноземною мовою, оскільки в умовах комунікативної спрямованості навчального процесу аудіювання крім своєї основної

функції, власне комунікативної, виконує і безліч допоміжних функцій. Воно виконує роль стимулятора і управління навчальним процесом, так як виступає засобом формування навичок (лексичних, граматичних, фонетичних) і умінь у всіх видах навчальної діяльності.

Література

1. Бекреньова І.І. Використовуємо сучасні підходи у викладанні англійської мови. - Х.: Видавнича група «Основа»: «Тріада+», 2007. - С.41. - (Б-ка журн. «Англійська мова та література»; Вип.9 (57))
2. Гапонова С.В. Типологія помилок у мовленні майбутніх учителів на уроках англійської мови // Іноземні мови. - 2009. - №4. - С.44-46.
3. Павлова Е. А. Наочність в роботі над граматичним матеріалом на початковому ступені навчання англійської мови / Е. А. Павлова // Іноземні мови в школі. - 2014. - № 9. - С. 15-21.

Школьна Н.І., студентка
Науковий керівник – Шехавцова С.О.,
декан факультету іноземних мов,
доктор пед. наук, професор
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»
м. Полтава-Старобільськ, Україна

ПОНЯТТЯ „ЧИТАННЯ” ЯК ВИДУ МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В МЕТОДЦІ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: СУЧАСНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ЧИТАННЮ

Читання надзвичайно допомагає, а книги — хороша компанія, якщо взяти самі відповідні.Луїза Мей Олкотт

Реалізація мови здійснюється у процесі мовлення або мовленнєвої діяльності. Мовленнєва діяльність – це сукупність психофізичних дій організму людини, що спрямовуються на

сприймання і розуміння мовлення, а також на породження його в усній і письмовій формі.

Мовленнєва діяльність має чотири види – аудіювання (слухання і

розуміння), читання, говоріння і письмо. [1 с.7]. Види мовленнєвої діяльності, які

спрямовані на прийом, а не видачу інформації, відносять до рецептивних видів

мовленнєвої діяльності (аудіювання та читання). Мовленнєва діяльність, в

результаті якої людина здійснює створення і видачу мовного повідомлення,

носить назву «продуктивна діяльність» (говоріння, письмо).

В сучасному світі посилюється дослідницький інтерес до проблеми відображення і представлення

поняття „читання” як виду мовленнєвої діяльності в методиці викладання іноземних мов та сучасній методиці навчання читанню. .

[2 с.4] Читання як вид мовленнєвої діяльності та мовленнєве уміння. Зв'язок читання з іншими видами мовленнєвої діяльності.

Психофізіологічна суть читання. Труднощі навчання читання. Основні вимоги щодо оволодіння читання на початковому ступені навчання.

Коротка характеристика навичок техніки читання (вголос і мовчки). Різні підходи до навчання техніки читання. Типи і види вправ для навчання техніки читання. Методика навчання техніки читання.

Допоміжні засоби та опори для навчання техніки читання. Поняття компетенції у читанні іноземних текстів. Етапи формування компетенції учнів у читанні. Система вправ для навчання читання іноземних текстів. Вимоги до текстів для читання – з усіма питаннями [2 с. 10]

Метою статті є дізнатися, яку роль відіграє читання в сучасній методиці викладання іноземних мов та які існують методи навчання читанню. Читання – це складний психолінгвістичний процес зорового сприймання тексту, результатом якого є його розуміння. Він належить до рецептивних видів мовленнєвої діяльності і базується на графічній системі мови і тому відноситься до писемного мовлення. Текст являє собою лінійну послідовність графічних мовних знаків, і задачею того, хто читає, є декодувати ці знаки, перевести їх в код смислу. Але

розуміння тексту не зводиться лише до розуміння значень слів і граматичних зв'язків між ними. Від розуміння окремих фактів тексту здійснюється перехід до розуміння логічних зв'язків у ньому, до домислювання інформації, яка в тексті не виражена, але мається на увазі, до осмислення того, що може дати сприйнята інформація особі, яка читає. [4 с. 10]

Справа не в кількості прочитаних сторінок, а в кількості викликаних ними думок Паулу Фрейре.

[7 с.1] Сприймання лише окремих фактів і сюжетної лінії тексту – це є розуміння на рівні значення. Більш глибоке розуміння, яке передбачає високий рівень загальної культури, життєвий досвід того, хто читає, осмислення цілі читання називають сприйманням на рівні смислу. Саме до такого рівня сприймання треба поступово підводити учнів. Перша задача при навчанні читання полягає в тому, щоб навчити учнів сприймати графічні образи слів і пов'язувати їх з відповідними звуковими та рухомоторними образами. Для того, щоб міцно зв'язати в пам'яті графічні образи мовних знаків з їхніми образами, учні повинні оволодіти технікою читання, а для цього необхідно виконати велику кількість вправ у голосному читанні слів, словосполучень, речень, побудованих за стереотипними синтаксичними схемами, а також текстів. Процес читання про себе закритий для безпосереднього спостереження, і про те, як він відбувається, може свідчити лише кінцевий результат (зрозумі учень текст чи ні), все ж є шляхи керування цим процесом. Вправи в читанні про себе доцільні наприкінці певного навчального циклу (Unit). Вибір тексту залежить від ступеня навчання. Текст для читання про себе в класі повинен бути коротким, щоб учні встигли прочитати його за 4-5 хвилин, в той же час вони повинні бути інформативними й цікавими. Учні повинні відноситись до читання про себе як до привабливого заняття. [3 с.50]

Робота з текстом проходить такі етапи:

1. Установчий етап:

1.1. Створення комунікативної ситуації, пояснення незнайомих слів.

1.2. Постановка комунікативного завдання: .

2. Супровідний етап: Читання учнями тексту і виконання комунікативного завдання.

3. Післятекстовий етап:

3.1. Контроль розуміння тексту.

3.2. Розвиток підготовленого монологічного мовлення, переказ тексту.

3.3. Розвиток непідготовленого монологічного мовлення.

В аналогічний спосіб слід організувати й домашнє читання учнів.

В методиці існують різні класифікації видів читання: вголос і про себе, з

перекладом – без перекладу, із словником і без словника. В кожній із згаданих

пар видів читання перший є учбовим, тобто це діяльність, спрямована на

формування зрілого читання. Види читання, яким вони протиставляються (про себе, без перекладу, без словника), характеризують різні аспекти зрілого читання. Поряд з цим існують інші види зрілого читання: вивчаюче читання, ознайомлювальне читання, переглядове читання

1. Вивчаюче читання (аналітичне читання) – читання з повним розумінням змісту тексту. Навчати такого читання слід починати на коротких текстах, що містять мовний матеріал, засвоєний в усному мовленні. Основним способом контролю аналітичного читання є усний чи письмовий переклад на рідну мову.

2. Ознайомлювальне читання (синтетичне читання) – розуміння основного змісту тексту. При такому читанні читач сприймає лише основні факти, не вдаючись вдаючись в деталі. З метою розвитку вмінь ознайомлювального читання пропонуються більші за обсягом, ніж при аналітичному читанні, тексти, але легкі для розуміння у мовному та змістовному плані. Тексти для синтетичного читання використовують насамперед для розвитку швидкості читання і мовної здогадки. Розуміння основного змісту текстів перевіряють, як правило, за допомогою відповідей на запитання комунікативного завдання; підтвердженням чи спростуванням 5-10 тверджень, запропонованих вчителем до змісту тексту; у вигляді переказу основного змісту рідною мовою.

3. Переглядове читання (вибіркове читання). Мета – оцінити значення тексту з точки зору власних потреб і інтересів, відібрати з

нього потрібну інформацію, визначити тему тексту по його заголовку. Тут удосконалюються вміння зрілого пошукового читання, формується механізм передбачення (антиципації) подальшого змісту тексту. Навчання такого читання передбачається, коли учні вже набули достатній досвід читання іноземною мовою. Знаходження потрібної інформації і є перевіркою розуміння тексту. При читанні іноземною мовою завжди висуваються й інші задачі, які співвідносяться із навчальним читанням: збагатити лексичний запас учнів, удосконалювати автоматизми сприймання граматичних структур, використовувати текст як основу для розвитку усномовленневих навичок і вмінь, розвивати мислення учнів, збагатити їхні країнознавчі знання і світогляд. Невипадково, що читання розглядається в школі і як мета, і як потужний засіб навчання.

Читання – це один із видів мовленнєвої діяльності, що має велике пізнавальне значення і фактично реалізує всі три основні цілі навчання – практичну, виховну і загальноосвітню. Воно застосовується у всіх класах, але домінуючим видом мовленнєвої діяльності є на старшому етапі навчання. [4 с. 1]

Література — найприємніший спосіб ігнорувати життя.
Фернандо Пессоа . [5 с. 1]

Читання звичайно виступає не лише як мета, а як засіб навчання самого читання (навчальне читання), а й також інших видів мовленнєвої діяльності (усного мовлення та писемства). Читання – це складний психолінгвістичний процес зорового сприймання тексту, результатом якого є його розуміння. Він, як і аудіювання, належить до рецептивних видів мовленнєвої діяльності, але базується не на звуковій системі мови, а на графічній і тому відноситься до писемного мовлення. Як відомо, при породженні мовлення думка спочатку існує в інтегральному немовному коді (кодi смислу), потім вона оформляється мовними засобами – так відбувається процес кодування. При читанні, тобто при сприйманні писемного мовлення, відбувається зворотній процес. Текст являє собою лінійну послідовність графічних мовних знаків, і задачею того, хто читає, є декодувати ці знаки, перевести їх в код смислу. Таким чином, те, що є вихідним при говорінні, при читанні стає кінцевою метою. Для того, щоб знайти оптимальні шляхи навчання читання, необхідно уявити собі, як здійснюється цей процес при зрілому читання

При зоровому сприйманні тексту у того, хто читає, відбувається запуск механізмів мовлення, що виявляється перш за все в його мовномоторній активності. Шляхом мовленнєвих рухів з довготривалої пам'яті відбираються образи слів і граматичних структур (фразові стереотипи), які співставляються із тими словами, структурами, що в даний момент сприймаються. Внаслідок такого співставлення відбувається сприймання мовних знаків (Блок Б). Як відомо, мовний знак має два аспекти: формальний і семантичний, отже той, хто читає, сприймає одночасно форму і зміст мовного знаку. На основі сприйнятих значень слів і граматичних ознак відбувається сприймання смислу тексту, який читається, що і є кінцевою ланкою в процесі читання.

Читаючи коротке речення, яке складається з трьох-чотирьох слів, ми відразу охоплюємо його очима. Тут же сприймаємо його смисл. Але найчастіше речення писемного мовлення є довгими, вони мають розгорнуту синтаксичну структуру. Сприймання таких речень відбувається по синтагмах, тобто по структурно-сміслових комплексах. Сприймається перша синтагма і утримується в оперативній пам'яті не на рівні окремих слів, а в скороченому й узагальненому коді – коді смислу. За цим сприймається наступна синтагма і також залишається в оперативній пам'яті у вигляді смислової кодової одиниці. Сміслові коди окремих синтагм утримуються в пам'яті доти, доки буде сприйнята остання синтагма речення. Після цього відбувається синтезування в оперативній пам'яті кодів усіх синтагм в новий, ще більш узагальнений код – код смислу речення. Смісли окремих речень синтезуються в узагальнений смисл абзацу, смисли абзаців – у смисл глави і т. ін. Так по сміслових блоках відбувається сприймання цілого тексту. Але розуміння тексту не зводиться лише до розуміння значень слів і граматичних зв'язків між ними. Від розуміння окремих фактів тексту здійснюється перехід до розуміння логічних зв'язків у ньому, до домислювання інформації, яка в тексті не виражена, але мається на увазі, до осмислення того, що може дати сприйнята інформація особі, яка читає. Тобто той, хто читає, немов би пропускає її через свій особистий досвід. Письмовий текст Мовна моторика: сприймання мовних знаків (слів, граматичних структур) Сприймання лише окремих фактів і сюжетної лінії тексту – це є розуміння на рівні значення. Більш глибоке розуміння, яке

передбачає високий рівень загальної культури, життєвий досвід того, хто читає, осмислення цілі читання називають сприйманням на рівні смислу. Саме до такого рівня сприймання треба поступово підводити учнів. Перша задача при навчанні читання полягає в тому, щоб навчити учнів сприймати графічні образи слів і пов'язувати їх з відповідними звуковими та рухомоторними образами. Необхідність встановлення таких зв'язків та їх закріплення в пам'яті учнів обумовлена важливою особливістю читання. Значення мовних одиниць, які учні сприймають при читанні, стають зрозумілими для них лише в тому випадку, якщо графічні образи цих одиниць (слів, словосполучень, граматичних ознак) переводяться при зовнішньому або внутрішньому проговорюванні в образи мовномоторні. Адже мовний знак існує в пам'яті як звуко-мовномоторний образ, безпосередньо пов'язаний з його значенням. В тому, що це саме так, можна переконатись, якщо спостерігати, як читають рідною мовою люди, які погано вміють читати. Вони проговорюють текст пошепки, рухають губами. Це означає, що вони не можуть зрозуміти слова рідної мови, поки їх графічні образи не будуть переведені в мовномоторні. Цю особливість сприймання письмового тексту потрібно враховувати на початковому етапі навчання читання іноземною мовою. Для того, щоб міцно зв'язати в пам'яті графічні образи мовних знаків з їхніми мовномоторними образами, учні повинні оволодіти технікою читання, а для цього необхідно виконати велику кількість вправ у голосному читанні слів, словосполучень, речень, побудованих за стереотипними синтаксичними схемами, а також текстів. Розуміння тексту не зводиться лише до розуміння значень слів і граматичних зв'язків між ними. Від розуміння окремих фактів тексту здійснюється перехід до розуміння логічних зв'язків у ньому, до домислювання інформації, яка в тексті не виражена, але мається на увазі, до осмислення того, що може дати сприйнята інформація особі, яка читає. Тобто той, хто читає, немов би пропускає її через свій особистий досвід. Сприймання лише окремих фактів і сюжетної лінії тексту – це є розуміння на рівні значення. Більш глибоке розуміння, яке передбачає високий рівень загальної культури, життєвий досвід того, хто читає, осмислення цілі читання називають сприйманням на рівні смислу. Саме до такого рівня сприймання треба поступово підводити учнів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Азимов Э. Г. Новый словарь методических терминов (теория и практика обучения языкам) / Э. Г. Азимов, А. И. Щукин. – М. : «Икар», 2009. – 448 с.
  2. Андреевская А. И. Методика обучения французскому языку / А. И. Андреевская, А. С. Левенстерн. – М. : Просвещение, 1983. – 222 с.
  - 3 Coombe Ch. A Practical Guide to Assessing English Language Learners / Ch. Coombe, K. Folse, N. Hubley. – The University of Michigan Press, 2007. – 202 p.
  - 4 Hughes A. Testing for Language Teachers / A. Hughes. – Cambridge : Cambridge University Press, 1989. – 264 p
- Інтернет ресурси
1. https://vnu.edu.ua/sites/default/files/Files/omd_3-4_kurs_d.f.n._poch._macyuk.pdf
  2. <https://core.ac.uk/download/pdf/78040992.pdf>
  3. <http://www.washingtonpos>
  - 4 <http://www.educationua.net/silovs-1495-1.html>
  - 5 <http://pisateli-za-dobro.com/mudr-citati-velikih-lyudei-pro-knigi-chitannja.html>

Наукове видання

Збірник матеріалів

*VIII Всеукраїнської студентської науково-практичної інтернет-конференції
«Романо-германські мови в сучасному міжкультурному просторі», присвяченої 100-
річчю ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»*

Редакційна колегія:

Савченко С.В., д-р пед. наук, професор, ректор (голова);
Шехавцова С.О., д-р пед. наук, професор, декан факультету іноземних мов;
Биндас О.М., канд.пед.наук, доцент, зав. каф. романо-германської філології (відпов.
редактор);
Кокнова Т.А., канд.пед.наук, доцент;
Шаповалова Л.В., канд. пед. наук, доцент;
Савельєва Н.О., канд. філ. наук, доцент;
Кононова А.В., ст. лаборант (відпов. секретар).

За заг. ред. д-ра пед. наук, професора, декана факультету іноземних мов
С.О. Шехавцової

Коректор – О.М. Биндас

Комп'ютерне макетування – А.В. Кононова

Відповідальна за випуск:

Биндас О.М., канд.пед.наук, доцент.

Здано до склад. .2021 р. Підп. до друку ..2021 р.

Формат 60x84 1/16. Папір офсет. Гарнітура Times New Roman. Друк
ризографічний. Ум. друк. арк. 8,3. Наклад 35 прим. Зам. № 62.

Видавець і виготовлювач

Видавництво Державного закладу

«Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

пл. Гоголя, 1, м. Старобільськ, 92703. Тел./факс: (06461) 2-16-02.

e-mail: mail@luguniv.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3459 від 09.04.2009 р.